

**PLANUL DE ACȚIUNE
AL
LICEULUI TEHNOLOGIC
„PUSKÁS TIVADAR”**

PERIOADA: 2013 - 2020

CUPRINS

PARTEA I – CONTEXTUL

I A – MISIUNEA Liceului Tehnologic “PUSKÁS TIVADAR”, Sf. Gheorghe

I B – PROFILUL ACTUAL al Liceului Tehnologic “ PUSKÁS TIVADAR “ din Sf. Gheorghe

1. Indicatori de structură

1.1 Informații generale

1.2 Servicii oferite

1.3 Construcția școlii

1.4 Utilități

1.5 Elemente de dotare

1.6 Context geo-economic

1.7 Caracteristici ale școlii

1.8 Context legislativ, national

2. Indicatori de stare

2.1 Informații privind anul școlar curent (2016 / 2017)

I C –REVIZUIREA SÚCESELOR OBȚINUTE PE PARCURSUL ULTIMULUI AN ȘCOLAR (2015/2016)

I D – PRIORITĂȚI NAȚIONALE

I E – PRIORITĂȚI ȘI OBIECTIVE REGIONALE ȘI LOCALE

I F – VIZIUNEA Liceului Tehnologic “ PUSKÁS TIVADAR “, Sf. Gheorghe

PARTEA II – ANALIZA NEVOILOR

II A – ANALIZA MEDIULUI EXTERN

II B – ANALIZA MEDIULUI INTERN (AUTOEVALUAREA)

II C – ANALIZA SWOT – rezumat și matrice

II D – REZUMATUL ASPECTELOR PRINCIPALE CARE NECESITĂ DEZVOLTARE (prioritățile și obiectivele generale)

PARTEA III - PLANUL OPERAȚIONAL

III A – OBIECTIVELE (specifice) ȘI ȚINTELE ȘCOLII

III B – ACȚIUNI PENTRU ȘCOALĂ

III C – PLANUL DE ȘCOLARIZARE PENTRU ANUL ȘCOLAR 2016-2017

III D - PLANUL DE PARTENERIAT AL ȘCOLII

PARTEA IV – CONSULTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

PARTEA – I - CONTEXTUL

I. A. MISIUNEA LICEULUI TEHNOLOGIC „ PUSKÁS TIVADAR „

Misiunea Liceului Tehnologic „ Puskás Tivadar” este:

Să ofere educație și instruire la un înalt standard de calitate în contextul național și european, pentru dezvoltarea intelectuală, socială și profesională a elevilor, în vederea asigurării resurselor umane în domeniul profilelor de pregătire, ca o premiză de îmbogățire economică și culturală a comunității locale și chiar mai largi.

Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” este unica instituție de învățământ din zonă, care are posibilitatea de a răspunde la nevoile pieței de muncă în domenii foarte importante, prezente în orice activitate economică a secolului XXI: automobile, electronică, mecatronică, automatizări, comandă numerică, utilizarea energilor neconvenționale.

Procesul general de schimbare al societății românești și de integrare europeană, sunt fundamentele pe care trebuie construită misiunea Liceului Tehnologic „Puskás Tivadar” din Sfântu Gheorghe.

Asumarea misiunii de a forma cetățeni competenți, încrezători și flexibili, capabili să identifice programe de autodezvoltare personale și profesionale și să contribuie la dezvoltarea generală a țării și a zonei, presupune ca școala:

- să aibă porțile deschise pentru toți doritorii de educație și profesionalizare, indiferent de vârstă, etnie, statut social sau profesional, asigurând un cadru adecvat, într-o continuă modernizare a resurselor materiale și umane;
- să promoveze un învățământ modern, centrat pe elev, în funcție de nevoile și posibilitățile lui concrete, care pe parcursul procesului educativ să acumuleze nu numai cunoștințe generale, dar și deprinderi și abilități indispensabile omului societății contemporane;
- să promoveze o educație rațional-emoțională, elevii fiind învățați să colaboreze în îndeplinirea unor sarcini, să opereze opțiuni dezirabile, prin studiu activ și investigația directă a realității;
- să pună accent pe cursurile de consiliere școlară și vocațională pentru o comunicare mai bună, cunoaștere și autocunoaștere, pentru o dezvoltare armonioasă a personalității;
- să profesionalizeze în funcție de nevoile reale ale pieței forței de muncă din zonă prin informații utile, prin programe eficiente pentru sprijinirea dezvoltării procesului de orientare profesională, consiliere în carieră și reconversie profesională;
- să asigure și să încurajeze formarea continuă, dezvoltarea metodelor de predare-învățare pentru toți cei interesați de educație în propria lor comunitate;
- să racordeze școala și comunitatea locală la sistemul de valori și standarde europene, prin dimensiunea europeană a educației;
- să stabilească relații strânse cu organizații de tineret, agenți economici, factori locali de decizie capabili să influențeze strategia viitoare privind formarea profesională pentru a răspunde nevoilor generate de schimbarea structurii ocupării forței de muncă atât la nivel local, regional cât și național;
- să ofere și alte servicii decât cele educative cum ar fi cele culturale, de consiliere.

I.B. PROFILUL ACTUAL AL LICEULUI TEHNOLOGIC „ PUSKÁS TIVADAR „

1. INDICATORI DE STRUCTURĂ

1.1. INFORMAȚII GENERALE

Grupul Școlar ”Puskás Tivadar” din Municipiul Sfântu Gheorghe s-a înființat în 1973 și poartă numele savantului Puskás Tivadar, originar de pe meleagurile noastre, constructorul primei centrale telefonice și precursorul emisiunilor radio. Numele școlii transferă o responsabilitate atât cadrelor didactice, cât și elevilor, pentru a avea rezultate cât mai bune în toate domeniile de activitate.

În prezent această unitate de învățământ oferă pregătire complexă, aproape de nivelul cerințelor europene.

a). *Tipul școlii* : este Liceul Tehnologic cu următoarele niveluri de școlarizare :

- Liceu Tehnologic cu clasele IX – XII – învățământ de zi
- Școală profesională – învățământ de zi
- Învățământ postliceal

b). *Profile de studiu* :

Fiecare formă dezvoltă un demers educativ propriu, fundamentat pe nevoile și posibilitățile individuale care să satisfacă de o manieră pozitivă fie continuarea studiilor, fie integrarea în câmpul muncii prin calificări profesionale și specializări cu impact pe piața forței de muncă din zonă și nu numai.

Liceu

Școlarizarea în fiecare an se realizează în două forme de educație, cursuri de zi și cursuri serale. Filiera tehnologică pregătește în specializările de tehnică de calcul, telecomunicații, automatizări, mecatronică, comandă numerică, proiectant CAD. Prin cursurile serale creăm posibilitatea pentru cei care au absolvit școala profesională să-și continue studiile, de aceea ele sunt organizate în cadrul filierei tehnologice în profilul tehnic.

Școala profesională

Are pondere din ce în ce mai mare, având în vedere că oferă o pregătire de specialitate bună . Liceul Tehnologic „Puskas Tivadar” acoperă domenii importante; mecanică, electrotehnică, electronică.

c). *LICEUL TEHNOLOGIC „ PUSKÁS TIVADAR ”* este o unitate școlară pentru învățământ de masă, finanțat din bugetul de stat, adoptând sistemul tradițional de învățământ la forma de învățământ zi și seral.

d). *Predarea este bilingvă, în limba română ,în limba maghiară .*

e). *Limbi străine studiate* : engleză, germană.

1.2. SERVICII OFERITE

LICEUL TEHNOLOGIC „ Puskás Tivadar „, oferă următoarele servicii :

- a) internat
- b) cantină
- c) asistență psihopedagogică ;
- d) pregătire în vederea obținerii permisului de conducere, categoriile B,C prin ȘCOALA DE ȘOFERI- AUTORIZATĂ.
- e) linie de verificare auto-ITP
- f) atelier mecanic auto autorizat RAR

1.3. CONSTRUCȚIA ȘCOLII

- a) Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” s-a înființat în anul 1973 și funcționează în clădiri cu destinație de școală.
- b) Numărul total al clădirilor este 7.
- c) Numărul clădirilor care găzduiesc spații de învățământ este de 4 în care funcționează 18 laboratoare și 7 cabinete de specialitate.
- d) Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar”, dispune de :
- 1 sală de sport;
  - 3 clădiri destinate atelierelor de instruire practică;
  - bibliotecă (peste 24000 volume);
  - terene de sport în aer liber
  - cantină
  - sală de conferință-2 buc.
  - linie ITP
- e) Clădirile Liceului Tehnologic „Puskás Tivadar” sunt în proprietatea Consiliului Local Sf. Gheorghe

1.4. UTILITĂȚI

Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” dispune de toate utilitățile necesare : curent electric, apă din rețeaua stradală, grupuri sanitare cu apă curentă, canalizare, sistem de încălzire centrală cu centrale proprii pe gaze, telefon, internet, fax și spațiu de gunoi amenajat.

1.5. ELEMENTE DE DOTARE

- a) Mobilierul școlar este în cantitate suficientă, într-o stare foarte bună
- b) Biblioteca școlară dispune de peste 24.000 - volume
- c) Numărul calculatoarelor este 187 din care
- 163 utilizate de elevi în cadrul a 5 cabinete de informatică
  - 15 utilizate de personalul nedidactic (secretariat, contabilitate, etc.)
  - 9 utilizate în exclusivitate de personalul didactic în cadrul catedrelor de specialitate
- d) Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” este conectat la Internet prin cablu având 148 posturi de accesare
- e) Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” dispune de 9 copiatoare multifuncționale.
- f) Echipamente specializate pentru pregătirea practică și de laborator în domeniu mecanică, electric, electronică, automatizări și energetic.

1.6. CONTEXT GEO - ECONOMIC

Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” este situat în mediul urban, în municipiu, capitală de județ, zonă defavorizată, cu 60.000 de locuitori.

1.7. CARACTERISTICI ALE ȘCOLII

- a) Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” este situat în zona semi-periferică.
- b) Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” școlarizează elevi din orașul Sf. Gheorghe, din alte localități ale județului și din județele învecinate (Brașov, Harghita)
- c) Elevii din alte localități fac naveta zilnică, stau în internat sau la gazda în oraș.
- d) Elevii se deplasează la școală și cu mijloace de transport în comun.

1.8. CONTEXTUL LEGISLATIV, NATIONAL

- a) Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar ” este organizat pe principii nediscriminatorii cu deschidere totală.
- b) Recrutarea și admiterea elevilor se realizează în conformitate cu reglementările legale elaborate de M.E.C.Ș.
- c). Examenele de absolvire ale diferitelor forme de școlarizare se organizează conform reglementărilor elaborate de M.E.C.Ș.
- d). Posturile didactice au fost ocupate în condițiile prevăzute în statutul Personalului Didactic și ale reglementărilor M.E.C.Ș.

Comunitatea Europeană și-a fixat pentru anul 2010 un obiectiv strategic extrem de îndrăzneț, să devină „cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume” pentru realizarea căruia a stabilit ca educația, formarea profesională și ocuparea forței de muncă sunt probleme prioritare de preocupare comună a statelor membre care acționează în baza unei strategii comune (Tratatul de la Amsterdam titlul 8 „ocuparea”).

În cursul negocierilor aderării la UE, România a acceptat în martie 2000 Documentul de poziție la capitolul 18 – educație formare profesională și tineret prin care și-a asumat în întregime legislația comunitară în domeniul educației, formării profesionale și tineretului fără să solicite perioada de tranziție sau derogări. Conform documentului „Priorități pe termen scurt și mediu pentru învățământul preuniversitar” principalele domenii pe care se axează reforma învățământului profesional și tehnic, în școala românească sunt următoarele:

- ✓ implementarea învățării centrate pe elev;
- ✓ eficientizarea parteneriatului cu agenții sociali economici;
- ✓ dezvoltarea curriculumului la comanda angajatorului;
- ✓ dezvoltarea de standarde ale pregătirii profesionale;
- ✓ formarea continuă a personalului didactic;
- ✓ asigurarea calității învățământului preuniversitar;
- ✓ orientarea profesională și consilierea elevilor;
- ✓ dezvoltarea sistemului informațional;
- ✓ modernizarea bazei materiale a învățământului;
- ✓ optimizarea managementului educațional;
- ✓ șanse egale pentru obținerea unei calificări;

- ✓ utilizarea IT-ului în predare;
- ✓ facilitarea participării la formarea profesională a elevilor cu nevoi speciale;
- ✓ dezvoltarea învățământului în zonele dezavantajate;
- ✓ formarea continuă a adulților;
- ✓ dezvoltarea de materiale pentru formarea diferențiată.

Pentru realizarea obiectivului global Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru și-a propus acoperirea a șase priorități, integrate în axele prioritare de la nivel național:

- ✓ dezvoltarea și modernizarea infrastructurii;
- ✓ dezvoltarea sectorului productiv, creșterea competitivității în afaceri și promovarea sectorului privat;
- ✓ creșterea ocupării, dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale;
- ✓ protejarea și îmbunătățirea calității mediului;
- ✓ dezvoltarea zonelor rurale;
- ✓ sprijinirea cercetării, inovării tehnologice și crearea societății informaționale.

2. INDICATORI DE STARE

2.1. INFORMAȚII PRIVIND ANUL ȘCOLAR CURENT (2016 – 2017)

a). Informații privind efectivele de elevi: 522 elevi

a.1. Numărul claselor și al elevilor pe domenii și calificări profesionale

Calificarea profesională	Liceu – filiera tehnologică
Tehnician operator tehnică de calcul	XI A/ 25 XII A/ 19
Tehnician electrician electronist auto	X A/26
Electrician constructor	IX A prof. / 30 X A prof/ 27
Electronist aparate și echipamente	XI A prof. / 27
Tehnician transporturi	XII B / 14
Tehnician prelucrări pe mașini cu comandă numerică	X B/ 28 XI B/ 18
Mecanic auto	IX B prof.1/ 17 X B prof. / 23 XI B prof. / 27
Mecanic agricol	IX B prof.2 /16 XI C prof / 20
Tinichigiu vopsitor auto	IX C prof.1/ 16 X C prof./ 16
Sudor	IX C prof.2/ 18
Tehnician electrotehnist	IX A/ 21

Tehnician mecatronist	IX B/ 19
-----------------------	----------

a.2.Școala Postliceală:

Tehnician operator mașini comandă numerică	PLI A/20
Asistent medical generalist	PLS I A/28, PLS II A/20, PLS III A/23,
Asistent medical de laborator	PLS III B/21

a.3. Efectivele de elevi pe clase respectă normativele în vigoare nefiind abateri de la aceste normative:

- Liceu 171 elevi, respectiv 21,37 elevi / clasă
- Școala profesională 237 elevi, respectiv 26,33 elevi/clasă
- Învățământ postliceal 112 elevi, respectiv 22,44 elevi/clasă
- La nivelul Liceului Tehnologic: 520 elevi, respectiv 23,47 elevi/clasă

a.4. Numărul elevilor care beneficiază de ajutoare:

- burse: 21 elevi beneficiază de Burse ”Puskas”;
- burse pentru orfani, semiorfani și bolnavi: 4 elevi
- burse de merit: 4 elev;
- bursă de studiu: 5 elevi;
- bursă de ajutor social: 7 elevi

b. Informații privind personalul angajat

b.1. Personalul didactic

b.1.1. Posturi / norme didactice

INDICATOR	TOTAL	DIN CARE :		
		LICEU	ȘC.PROF.	ȘC. POSTLIC.
NUMĂR POSTURI DIDACTICE DIN CARE :	49,54	33,07	8,6	7,87

b.1.2. Catedre rezervate

TOTAL : 2,91

Specialitatea :

-Mecanică	0,25	motivul	Director
- Istorie	0,66	motivul	Director adjunct
- Educație fizică	1,00	motivul	Inspector școlar
- Mecanică	0,66	motivul	Inspector școlar

b.1.3. Personalul didactic angajat :

Catedre didactice titulare	22
Catedre didactice suplinoare, detașați	8
Catedra didactice angajate prin PCO	12

b.1.4. Distribuția pe grade didactice a personalului didactic angajat :

Personal didactic necalificat	0
Personal didactic calificat	42
Gradul I	15/ 35,%
Gradul II	7/ 17,5%
Gradul def.	10/ 22,5%
Debutant	10/ 25,%

b.1.5. Structura personalului didactic în funcție de localitatea de domiciliu :

- Ponderea personalului didactic cu domiciliul în Sf. Gheorghe 37/ 88,09%
- Ponderea personalului didactic cu domiciliul în altă localitate și face naveta Zilnică 5/ 11,9%

b.2. Personalul didactic auxiliar- 9

Gradul de acoperire a posturilor existente conform normativelor 100 %

b.3. Personalul de conducere - 2

Informații privind directorii :

FUNCȚIA	SPECIALITATEA	GRAD / VECHIME ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT	CURSURI DE MANAGEMENT / FORME ABSOLVITE
DIRECTOR	Inginer	I / 14	• Pregătirea managerială a directorilor
DIRECTOR ADJUNCT	Istorie	II / 11	• Pregătirea managerială a directorilor

b.4. Personal nedidactic (administrativ) – 18

- Gradul de acoperire conform normativelor în vigoare : 100 %

c. Resurse materiale. Gestionarea (utilizarea) spațiului de învățământ

c.1. Aspecte cantitative privind spațiul de învățământ :

- total săli de clase, laboratoare, cabinete și ateliere: 45
- ateliere școlare: 11
- săli de clasă: 3
- laboratoare: 12
- cabinete: 19

c.2. Procesul de învățământ se desfășoară în unitate cu excepția instruirii practice care, parțial se desfășoară și la agenți economici.

c.3. Gradul de încărcare al școli :

- indice de ocupare: 100%
- numărul de schimburi pe zi :
  - liceu: 2 schimburi
  - școala de arte și meserii: 2 schimburi
  - Școala postliceală: 1 schimb

c.4. Gestionarea spațiilor de învățământ:

- laboratoarele și cabinetele sunt utilizate conform destinației lor;
- școala nu are cabinete sau laboratoare închiriate altor unități de învățământ sau alți beneficiari;
- atelierele școlare sunt utilizate în exclusivitate pentru procesul didactic din școală;
- sala de sport se folosește pentru procesul didactic din școală, în orele libere fiind închiriată unor beneficiari externi.

d. Gestiunea serviciilor

d.1. Internatul școlar :

- utilizat pentru cazarea elevilor
- numărul elevilor cazați în internat : 40

d.2. Cantina școlii :

- utilizată pentru servirea mesei de către elevii școlii, elevii altor unități de învățământ și de beneficiari externi
- numărul elevilor școlii care servesc masa: 71 preșcolari
- școala utilizează servicii de închiriere

e. Resurse financiare

Finanțarea activității este realizată de la bugetul de stat și din surse extrabugetare: activitatea de microproducție din atelierele școală, închirieri de spații, sponsorizări, finanțări de proiecte din cadrul unor programe europene.

f. Experiența în derulare de proiecte

Liceul Tehnologic “Puskás Tivadar” este implicat într-o serie de programe și parteneriate prin care speră să dea actului educativ o noua deschidere spre standardele europene actuale ca:

- Proiectul PHARE 2004-2006, pentru învățământ tehnic și profesional-parțial finalizat,
- Proiect de comandă numerică: achiziții de mașini unelte CNC și pregătirea specialiștilor Liceul Tehnologic “Puskás Tivadar”-finalizat,
- Proiecte europene de plasamente profesionale și competențe lingvistice: Leonardo da Vinci, Socrates-finalizate în anii anteriori,
- Parteneriate: cu instituții școlare, agenți economici, instituție de formare a adulților.

g. Cultura organizațională

Prezența unui sistem de valori la Liceul Tehnologic “Puskas Tivadar” conferă personalitate și identitate colectivului, întărește coeziunea și asigură cadrul necesar realizării planului de acțiune a școlii. Colectivul de cadre didactice este destul de omogen, mai ales la catedra de specialitate.

La nivel managerial se poate vorbi de capacitatea de a coordona și conduce activitatea curentă a școlii, centrarea pe elevi și pe comunitate, capacitatea de proiectare strategică, de relaționare cu alte

organizații similare și de alt tip, locale regionale și naționale. A fost îmbunătățit sistemul de evaluare și recompensare, urmărindu-se încurajarea și susținerea efectivă a diversificării activităților, ieșirea din rutină, formalism prin participare și asumarea de responsabilități.

h. Formarea continuă

Din experiența pedagogică reiese că reușita didactică este condiționată de: formarea inițială și continuă, de dialogul instituționalizat care să permită schimbul de idei și experiențe prin comisii și cercuri pedagogice, de studiul individual asumat ca efort de autoperfecționare profesională.

Obiective: creșterea calității procesului instructiv-educativ, crearea unui cadru instituțional stimulativ deschis afirmării profesionale.

Strategii aplicate: dezvoltarea profesională prin grade didactice, cercuri pedagogice, instituționalizarea efortului de formare, monitorizarea și consilierea profesorilor debutanți, obținerea celei de-a doua specializări, participarea la cursuri de formare externă.

**I.C. REVIZUIREA SUCESELOR OBTINUTE PE PARCURSUL
ULTIMULUI AN**

INFORMAȚII PRIVIND ANUL ȘCOLAR ANTERIOR (2015/ 2016)

a). Evaluarea elevilor

a.1. Situația efectivelor de elevi:

<i>NIVEL</i>	<i>CLASE (ANUL)</i>	<i>ÎNSCRIȘI LA ÎNCEPUTUL ANULUI ȘCOLAR</i>	<i>RĂMAȘI ÎNSCRIȘI LA SFÂRȘITUL ANULUI ȘCOLAR</i>	<i>PROMO- VAȚI IUNIE 2016</i>	<i>ÎN SITUAȚIA DE REPETENȚIE SEPTEMBRIE 2016</i>
LICEU	IX	53	51	43	3
	X	57	44	26	9
	XI	57	51	35	2
	XII	57	49	25	6
	TOTAL	224	195	129	20
ȘCOALA PROFESIONALĂ	IX	75	63	47	10
	X	30	30	22	1
	XI	21	21	11	1
	TOTAL	126	114	80	12
ȘC.POST- LICEALĂ	An.I	78	58	51	2
	An.II	69	63	59	2
	An. III	47	43	43	0
	TOTAL	184	164	153	4

a.2. Rezultate școlare la sfârșitul anului școlar:

	5- 5.99	Proc.	6- 6.99	Proc.	7- 7.99	Proc.	8- 8.99	Proc.	9- 10	Proc.
LICEU	10	5,71%	52	29,71%	67	38,28%	38	21,73%	8	4,57%
Școala profesională	2	1,96%	19	18,62%	20	19,60%	61	59,80%	0	0%

Postliceală	1	0,72%	11	8,02%	49	35,76%	82	40,14%	21	15,32%
--------------------	---	-------	----	-------	----	--------	----	--------	----	--------

a.3. Rezultate la evaluări naționale:

	<i>Numărul elevilor înscriși</i>	<i>Numărul elevilor prezenți</i>	<i>Numărul elevilor promovați</i>	<i>Procent promovabilitate %</i>
Bacalaureat iunie 2016	35	34	3	8,82%
Bacalaureat aug. 2016	31	23	5	21,73%
Examen de cert. a competențelor N3	29	28	28	96,55%
Examen de cert. a competențelor N4	51	51	51	100%
Examen de cert. a competențelor N5	59	59	59	100%

a.4. Performanțele elevilor:

Olimpiade și concursuri:

Faza județeană-a Olimpiadei Interdisciplinare Tehnice:

- **Electronică automatizări: Locul I –Kovács Zsolt - XI-a A**
- **Mecanica: Locul I - Bene Botond, XII-a C**
- **Mecanica: Locul I - Gergely Balázs Árpád, XI-a B**

Faza județeană – Olimpiada Națională a Sportului Școlar:

Locul II –Echipa de Handbal

Locul III – Echipa de baschet

Olimpiada Națională de MECANICĂ :

- **Diploma de participare: Bene Botond, XII-a C, și Gergely Balázs Árpád, XI-a B**

b).Integrarea absolvenților pe piața muncii SITUAȚIA ABSOLVENȚILOR 2016

	Număr absolvenți	Admiși în învățământ	Angajați	Fără loc de muncă
LICEU	51	51	41	10
Scoala profesională	30	30	25	5

c). Inițiative, demersuri, realizări diverse :

- editarea Revistei „PUSKÁZÓ
- începând din anul 1994 participarea la "Cupa Puskás", o competiție sportivă internațională organizată în diferite localități: Budapesta, Pécs, Kassa, Nyiregyhaza, Miskolc, Ada, în colaborarea cu Școala Tehnică Puskás Tivadar din Budapesta,
- organizarea "Cupei Puskás" de către " Liceul Tehnologic Puskás Tivadar" Sf.Gheorghe –în anii 1998 și 2009,
- organizarea și participarea la un turneu de baschet în colaborare cu liceul Tehnic Gábor Dénes din Szeged (anual),
- anual în luna mai se organizează turul județului pe bicicletă,
- obținerea de sprijin financiar sub forma de burse pentru elevii merituoși,
- schimbarea mobilierului școlar din sălile de clasă,
- modernizarea cabinetului de electronică, informatică prin procurarea mijloacelor didactice performante,
- dotarea atelierului auto cu aparatura modernă de verificare și diagnosticare ITP,
- sprijinirea financiară a elevilor interni,

d). Evaluarea organizației, referințe externe :

În decursul anului școlar anterior s-a evaluat activitatea desfășurată în cadrul organizației prin diferite forme de inspecții școlare.

Inspecții tematice (I.S.J.)	Inspecții ale M.E.C.I.	Monitorizări externe ale CNDIPT	Inspecții ale cadrelor didactice înscrise la grade didactice	
			curente	speciale
8	0	3	5	2

Tematica inspecțiilor I.S.J. a vizat:

- evaluarea activității manageriale, didactice și managementul clasei;
- tehnici de evaluare a rezultatelor elevilor pe discipline de studiu;
- stadiul de pregătire a centrului de examen pentru calificări profesionale;

Recomandările s-au axat pe utilizarea în mai mare măsură a activităților pe grupe și diversificarea metodelor de evaluare.

În cazul *inspecției efectuate de reprezentanții M.E.C.I* aspectele urmărite și aprecierile pozitive s-au făcut cu privire la dezvoltarea școlii.

Monitorizarea externă a CNDIPT a vizat aspecte ale aplicării Ord .nr. 75/2005 cu privire la asigurarea calității în educație la nivelul unității școlare. Cu această ocazie s-au remarcat pozitiv activitățile derulate de comisia de calitate din școală.

I.D. PRIORITĂȚI NAȚIONALE

1. *Implementarea metodelor de învățare centrată pe elev;*
2. *Dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici, instituții și ONG – ur;*
3. *Dezvoltarea curriculumului școlar, inclusiv ale celor în dezvoltare locală;*
4. *Elaborarea și dezvoltarea standardelor de formare profesională;*
5. *Formarea continuă (metodica specifică);*
6. *Asigurarea calității în educație prin predare – învățare și chiar cercetare care să contribuie la dezvoltarea personală și profesională a elevilor;*
7. *Asigurarea orientării profesionale și consilierii pentru construirea carierei;*
8. *Utilizarea tehnicii de calcul (IT) în predare;*
9. *Modernizarea bazei materiale a învățământului profesional și tehnic.*
10. *Asigurarea unui management educațional de înaltă performanță;*
11. *Oferirea de șanse egale în educație indiferent de naționalitate, sex sau minoritate;*
12. *Dezvoltarea unor auxiliare materiale didactice pentru formare diferențiată;*

I.E. PRIORITĂȚI ȘI OBIECTIVE REGIONALE ȘI LOCALE

Conform rapoartelor de monitorizare, stadiul realizării țintelor și măsurilor prin planul anterior se prezintă după cum urmează:

Obiectivul 1.1: Identificarea nevoilor de calificare

Progres bun datorat depunerii unor proiecte finanțate prin POS DRU la nivel regional prin implicarea instituțiilor reprezentate în Consorțiul Regional și CLDPS în sprijinul dezvoltării mecanismelor de planificare strategică în parteneriat la nivel regional și local și îmbunătățirii gradului de corelare a ofertei ÎPT cu nevoile pieței muncii pe termen mediu și lung

Se recomandă:

- utilizarea oportunităților de finanțare prin POSDRU în sprijinul monitorizării inserției absolvenților
- utilizarea oportunităților de finanțare prin POSDRU în sprijinul îmbunătățirii gradului de corelare a ofertei ÎPT cu nevoile pieței muncii pe termen mediu și lung

Obiectivul 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare

Progres bun Structura planurilor de școlarizare s-a încadrat în bună măsură în limitele recomandate de PRAI (la nivel regional), respectiv PLAI (la nivel județean), realizându-se un bun progres în raport cu țintele pe termen lung, cu unele excepții punctuale menționate la cap.5.7 (care vor trebui corectate în anul următor) Planurile de școlarizare respectă ratele de tranziție la următorul nivel de educație, propuse ca ținte în PRAI (ținta 1.2.2).

Se recomandă dezvoltarea analizei cu privire la distribuția teritorială a ofertei

Obiectivul 1.3: Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din ÎPT

Majorarea până în 2010 față de 2005 a numărului de școli acreditate ca furnizori de formare pentru adulți a condus la un procent de 60 % din numărul total de școli din ÎPT.

Nu s-a atins ținta privind media de 2 programe derulate anual/școală autorizată CNFPA, dar am avut 139 de adulți formați anual la nivel județean în 2010.

Se propune creșterea țintei pentru 2013. Se recomandă creșterea numărului de școli autorizate în formarea adulților și valorificarea oportunităților de finanțare prin POSDRU

Obiectivul 1.4: Asigurarea calității

Începând cu anul școlar 2006/2007 implementarea sistemului de asigurare a calității a fost extinsă pentru toate unitățile din Învățământul Profesional și Tehnic, iar rezultatele - desprinse din rapoartele de autoevaluare, confruntate cu evaluarea externă (realizată de ISJ) - dovedesc un progres semnificativ. Aplicarea riguroasă a procedurilor pentru asigurarea calității în școlile din sistemul de ÎPT reprezintă o provocare și o prioritate majoră în următorii ani.

Obiectivul 2.1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă

Se constată:

- Din cele 10 școli monitorizate la nivel județean, toate dispun de cabinete de orientare școlară și vocațională
- Întârziere în adoptarea unui sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere din regiune
- Un număr semnificativ (cca. 41%) din acțiunile de orientare și consiliere pentru carieră raportate de școli au implicat parteneri sociali, dar numai 33% agenți economici
- Întârziere în elaborarea de materiale în sprijinul orientării carierei

Se recomandă:

- Diversificarea în continuare a acțiunilor de orientare și consiliere profesională a elevilor și creșterea implicării partenerilor sociali, în special a agenților economici
- Elaborarea de materiale în sprijinul orientării carierei
- Valorificarea oportunităților de finanțare a activităților de orientare și consiliere profesională prin promovarea de proiecte în cadrul POSDRU (DMI 2.1).
- Promovarea de proiecte în sprijinul îmbunătățirii serviciilor de orientare și consiliere a elevilor (DMI 1.1)

Obiectivul 3.1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT (infrastructura și echipamente)

Condiții de siguranță, igienă și confort pentru elevi:

Din cele 10 școli cu clase în ÎPT monitorizate la nivel județean:

- 100% au obținut autorizație sanitară de funcționare în 2010/2011.
- 100 % au realizat evaluarea riscului la locul de muncă în școală
- Amenajări pentru accesul persoanelor cu dizabilități: 80% au rampe de acces dar numai 30% au grupuri sanitare adaptate pentru persoanele cu dizabilități

Asigurarea cel puțin a dotării minime necesare :

Din cele 10 școli cu clase în ÎPT monitorizate la nivel județean:

- 100% au cel puțin dotarea minimală asigurată pt. toate atelierele și laboratoarele,

Dotare la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională:

Din cele 10 școli cu clase în ÎPT monitorizate la nivel județean:

- Fiecare declară că au o dotare la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională, iar 11% pentru o parte din ateliere și laboratoare.

Cca. 90% din școli au fost cuprinse în programe de investiții în ultimii 5 ani (din fonduri Phare sau guvernamentale). Situația infrastructurii și dotării rămâne însă o prioritate majoră pentru anii următori în special pentru școlile care nu au beneficiat până în prezent de programe de finanțare. În concluzie sunt necesare:

- Asigurarea condițiilor prevăzute pentru autorizația sanitară de funcționare în toate unitățile școlare din ÎPT

- Asigurarea condițiilor de acces pentru accesul persoanelor cu dizabilități (rampe de acces și grupuri sanitare adaptate) în toate școlile
- Asigurarea condițiilor minimale de pregătire practică și de laborator pentru toți elevii din ÎPT
- Continuarea investițiilor pentru asigurarea condițiilor la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională

Obiectivul 4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic

Se constată:

- Progres satisfăcător în privința participării cadrelor didactice în activități metodice în 2009-2010 (cca. 85% din profesorii și maiștrii instructori din TVET)
- Progres bun privind participarea în programe de formare organizate de instituții abilitate (49% dintre profesori și 34% din maiștri, față de ținta de 25%)
- Număr mic de școli în care s-au derulat programe de mentorat pt. profesorii debutanți
- Număr mic de școli ÎPT care au derulat programe de actualizare a cunoștințelor din domeniul de specialitate în colaborare cu agenți economici (doar 5% dintre profesori și 6% dintre maiștri au fost cuprinși în 2009-2010 în programe de formare în parteneriat cu agenții economici)
- În cadrul tuturor școlilor Phare TVET s-au derulat acțiuni de diseminare a experienței rezultate din stagiile de formare din cadrul Programului.
- Diseminări către alte școli (în cadrul unor întâlniri metodice, etc.) a achizițiilor din Programul Phare
- În toate județele s-au constituit rețele de interesistență pentru cuprinderea tuturor școlilor din ÎPT, sub coordonarea școlilor din programul Phare TVET.

Se recomandă:

- Creșterea în continuare a numărului de participanți la activitățile metodice pentru cuprinderea anuală a tuturor cadrelor didactice din ÎPT în astfel de activități
- Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor și maiștrilor instructori din ÎPT

Obiectivul 5.1: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT.

Din cele 10 școli ÎPT din județ care au completat harta parteneriatului pentru anul școlar 2010/2011:

100% din totalul școlilor ÎPT din județ au indicat în harta parteneriatului unul sau doi agenți economici în Consiliul de administrație al școlii, în schimb cu modificarea noii Legi a Invatamantului, aceasta nu mai prevede în componenta CA și reprezentanți ai agenților economici.

Doar 70% dintre școlile ÎPT au parteneriate cu agenții economici pentru activități de orientare și consiliere, 40% pentru formarea adulților și numai 20% dintre școli au parteneriate cu agenții economici pentru formarea cadrelor didactice. În schimb, toate școlile au indicat parteneri social implicați în elaborarea de CDL-ului pentru instruire practica.

Gradul de cuprindere al elevilor în convenții de practică la nivel județean (total, pe cele 3 niveluri de calificare) este bun: 86,6%. (v. *Anexa 13- Harta parteneriatelor*).

Se recomandă:

- Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT prin cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici semnificativi - cel puțin unul pentru fiecare domeniu principal de pregătire din oferta școlii, chiar dacă aceștia nu au drept de vot!
- Diversificarea portofoliului de parteneriate al fiecărei școli prin încheierea de noi convenții, creșterea numărului de parteneri implicați, diversificarea obiectivelor și activităților comune
- Creșterea în continuare a numărului de elevi cuprinși în convenții de practică la agenți economici
- Creșterea implicării partenerilor sociali în activități de orientare profesională a elevilor

- Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor și maiștrilor instructori din ÎPT
- Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru formarea adulților
- Utilizarea oportunităților de finanțare a stagiilor de practică oferite prin POSDRU, DMI 2.1.
- monitorizarea și evaluarea anuală a situației parteneriatului social, atât la nivelul rețelei școlare (pe baza hărții parteneriatului actualizate), cât și la nivelul fiecărei școli, prin PAS.

Obiectivul 6.1: Facilitarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

- Rata abandonului: se înregistrează o tendință de creștere a abandonului școlar în învățământul liceal și în special a celui profesional (9% în 2010/2011, față de 6.3% în 2003/2004). În lipsa unor date mai recente din surse oficiale (INS) și a unui indicator detaliat distinct în cadrul ÎPT este dificil de evaluat progresul la zi cu privire la acest indicator.

I.F. VIZIUNEA LICEULUI TEHNOLOGIC „ PUSKÁS TIVADAR” SF. GHEORGHE

Până la sfârșitul anului 2020, Liceul Tehnologic „ Puskás Tivadar „ va fi recunoscut pe plan național și european pentru:

- *finalitatea pregătirii profesionale;*
- **absolventul liceului, un bun profesionist și cetățean european, bun cunoscător al limbajului informatic, a cel puțin unei limbi de circulație internațională;**
- *înalta calitate a educației și a procesului de predare învățare focalizat pe elev (elevul în centrul procesului de educație și instruire);*
- *puternica motivație, angajare și pregătire profesională a corpului profesoral și al elevilor;*
- *participare prin educație și instruire la dezvoltarea durabilă a comunității locale;*
- *experiență educațională de marcă (deosebită) oferită pentru mediul local și național;*
- *climat organizațional intelectual oferit, atât profesorilor cât și elevilor;*
- *parte semnificativă a puterii orașului Sf. Gheorghe “ORAȘUL CARE ÎNVAȚĂ”;*
- *resursele materiale la nivelul cerințelor și tehnicii anului 2015;*
- *cultul pentru responsabilitatea acțiunilor personalului didactic și al elevilor;*
- *cunoașterea și implementarea politicii Uniunii Europene;*
- *managementul performant;*
- *responsabilitatea părinților elevilor față de actul educațional;*
- *diversitatea ofertelor curriculare;*
- *resursele financiare atrase;*
- *promovarea și susținerea activității de educației fizică și sport de performanță;*
- *promovarea modelelor de gândire inteligente, creatoare și strategice.*

PARTEA A– II –A

ANALIZA NEVOILOR

II. A ANALIZA MEDIULUI EXTERN

Cuvânt înainte

Procesul de planificare în sistemul de educație și formare profesională *pe termen lung* este structurat pe patru niveluri: (1) Strategiile elaborate la nivel național de Ministerul Educației și Cercetării, (2) Planurile Regionale de Acțiune pentru Învățământul profesional și tehnic (PRAI), (3) Planurile locale (PLAI – la nivel județean), (4) Planurile de acțiune ale școlilor (PAS).

Procesul de planificare PRAI-PLAI-PAS a debutat în 2003 și este supus unei revizuirii anuale. Începând cu 2005, s-a adoptat ca orizont de planificare anul 2013 (pentru acoperirea perioadei adoptate de Planul național și Planurile regionale de dezvoltare 2007-2013, acestea, la rândul lor, fiind sincronizate cu orizontul de planificare al programelor UE). În anul 2012 orizontul PLAI a fost extins în perspectiva anului 2020 pentru a acoperi perioada de planificare 2014-2020.

PLAI constituie un cadru de acțiune la nivelul județului pe baza unui set de priorități și măsuri, desprinse din analiză și convenite prin PRAI la nivel regional. De asemenea, PLAI oferă un cadru de referință pentru elaborarea și armonizarea planurilor elaborate de fiecare școală în parte.

Scopul principal al PLAI este de a contribui, prin măsuri coordonate cu celelalte niveluri de planificare, la îmbunătățirea corespondenței dintre oferta sistemului de educație și formare profesională și comanda socială, dintr-o perspectivă integrată a nevoilor de dezvoltare economică și socială a județului și a regiunii

După adoptarea de către Comitetul Local de dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională (CLDPS), PLAI este aprobat de către Inspectoratul școlar ca document-cadru de planificare strategică la nivelul județului .

1. Rezumat

Analizele din prezentul document urmăresc evoluțiile și tendințele demografice, ale pieței muncii și economiei județului (din perspectiva cererii actuale și viitoare de educație), precum și situația curentă a învățământului profesional și tehnic regional (oferta de educație și formare profesională).

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației.

Constatările demografice recomandă măsuri la nivelul rețelei școlare pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare și acoperirea teritorială (segmentarea ofertei prin diferențiere/eliminarea paralelismelor între școli teritorial apropiate), asigurarea accesului la educație și formare profesională (cu accent pe calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor (concentrarea resurselor în școli viabile în paralel cu rezolvarea problemelor de acces / investiții în școlile din zone cu mobilitate redusă din motive obiective-infrastructura de transport deficitară/zone mai izolate/condiții sociale precare, etc.). De asemenea, invită școlile să colaboreze în rețea și să-și diversifice oferta de servicii (în special prin formarea adulților, pentru compensarea pierderilor de populație școlară).

Din **analiza mediului economic județean și regional** se desprind concluziile cu privire la creșterea încurajatoare a investițiilor (industrie, tranzacții imobiliare, comerț, transport, depozitare și comunicații) și dinamica firmelor mici și mijlocii.

Din **analiza mediului economic județean** se deduc ramurile reprezentative pentru industria județului industria alimentară, industria confecțiilor textile, prelucrarea lemnului și fabricarea de mobilier, construcțiile metalice și produse din metal, mașini și aparate electrice, materiale de construcții.

Se constată ponderea semnificativă a serviciilor (cu cea mai mare contribuție în formarea PIB județean).

Ponderea relativ mare a industriei comparativ cu media europeană, corelată cu evoluțiile descrescătoare din ultimii ani sugerează că evoluțiile viitoare sunt condiționate de măsura în care vom face față presiunii concurențiale crescânde, prin creșterea competitivității și dezvoltarea prioritară a unor ramuri industriale cu valoare adăugată mare.

Deși a cunoscut o scădere în ultimii ani sub impactul crizei economice, se subliniază potențialul de dezvoltare în construcții.

Județul Covasna se remarcă prin ponderea mare a agriculturii în formare VAB (cea mai mare la nivel regional, peste media națională). Se subliniază totodată nevoile de modernizare și eficientizare a agriculturii. În condițiile în care zona montană acoperă o parte semnificativă din suprafața județului, o secțiune distinctă este afectată analizării problematicei ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile - conducând la nevoia unui program coerent de măsuri specifice în educație și formare profesională în județ.

De asemenea, se menționează necesitatea relansării activității de cercetare-dezvoltare și de creștere a legăturii cu mediul economic și nevoile acestuia.

Principalele constatări din **analiza pieței muncii** indică o scădere a populației active și mai ales a populației ocupate. rate de activitate, cât și rate de ocupare ale populației civile din totalul resurselor de muncă, mai mici la nivelul județului decât cele agregate la nivel regional și național.

Județul Covasna înregistrează una din cele mai mari rate ale șomajului din regiune. Cele mai îngrijorătoare constatări sunt în legătură cu șomajul tinerilor din grupa 15-24 ani în regiunea Centru. Ponderea șomerilor sub 25 de ani din totalul șomerilor înregistrați în județul Covasna este în creștere și mai mare decât la nivel regional și național. Îngrijorează ponderea mare a șomerilor de lungă durată care afectează peste 1/3 din șomerii sub 25 de ani (conf. datelor pentru anul 2011), mai mare decât la nivel regional și național.

Indicatorii analizați la nivel regional privind evoluția și structura comparativă pe niveluri de instruire a populației ocupate și a șomerilor evidențiază că șansele de ocupare, respectiv de evitare a șomajului, cresc odată cu creșterea nivelului de instruire. Se constată decalaje semnificative pe medii rezidențiale în structura ocupării pe niveluri de educație (nivelul de instruire al populației ocupate din mediul rural fiind mult mai scăzut decât în mediul urban).

Similar cu evoluția PIB, se constată în ultimii ani tendința de scădere constantă a numărului și ponderii populației ocupate (civile) în industrie și agricultură, în paralel cu creșterea în servicii și în construcții.

Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020, realizat de către Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” oferă repere importante pentru planificarea ofertei educaționale. **Capitolul privind educația și formarea profesională** analizează contextul european și național, precum și principalii indicatori care definesc contextul educațional, evoluția populației școlare, cheltuielile/elev, situația resurselor umane din învățământul profesional și tehnic, condițiile de învățare (baza materială), cheltuielile medii alocate/elev, numărul de elevi care revin unui profesor, implicațiile

descentralizării funcționale și importanța implicării partenerilor sociali, gradul de acoperire al serviciilor de orientare și consiliere, opțiunile elevilor pentru ÎPT, evoluția ratelor de cuprindere în educație și de abandon școlar, ratele de tranziție pe niveluri educaționale, etc. O analiză detaliată este dedicată ofertei curente pentru formarea profesională inițială prin ÎPT, constatându-se progresul rezultat pe baza exercițiilor de planificare strategică (PLAI) anterioare, dar și unele aspecte care trebuie îmbunătățite în continuare. Este analizată de asemenea implicarea școlilor în formarea adulților. Principalele constatări din analiza sistemului de educație și formare profesională din sunt sintetizate la sfârșitul capitolului, din perspectiva măsurilor propuse pentru creșterea relevanței și calității în raport cu nevoile beneficiarilor.

Corelarea concluziilor desprinse din analizele destinate pieței muncii și economiei județului, cu constatările din analiza ofertei curente a sistemului TVET, a condus la conturarea unor recomandări pentru planurile de școlarizare, ca ținte pentru perioada 2013-2020 prezentate în Anexa A a planului de măsuri. În acest scop, au fost utilizate - cu prudența necesară având în vedere limitele metodologice ale demersului, la care se adaugă incertitudinile generate de criza economică actuală - unele repere de analiză furnizate de evoluția pe grupe de ocupații ale locurilor de muncă vacante și a șomerilor înregistrații în evidențele AJOFM, corelate cu alte informații statistice și informații parțiale prezentate în capitolele de piața muncii și context economic regional. Având în vedere incertitudinile actuale în contextul crizei economice, se recomandă monitorizarea în continuare a evoluțiilor lunare ale indicatorilor pieței muncii (șomaj - locuri de muncă). De asemenea se recomandă actualizarea prognozelor INCSMPS privind cererea și oferta de locuri de muncă pe termen mediu.

1. Demografie

2.1 Situația actuală. Evoluții demografice în perioada 1990-2008

2.1.1 Populația totală. Dinamica generală.

La 1 iulie 2010, județul Covasna număra 222.434 locuitori (1,04 % din populația României) – v. tab. 2.1

Tab.2.1

Populația stabilă la 1 iulie 2010					
	Total (nr. pers.)	Bărbați%	Femei%	Urban %	Rural %
România	21431298	51,3	48,7	55,1	44,9
R. Centru	2523452	48,9	51,1	59,3	40,7
Covasna	222434	49,1	50,9	49,8	50,2

Datele statistice furnizate de INS evidențiază o scădere semnificativă a populației în perioada dintre ultimele două recensăminte (1992 și 2002), tendința care continuă și în prezent (v. perioada 2002–2008) - v. Anexa 1a-CV

Sursa: INS, date prelucrate

(urban/rural)

Conform datelor statistice la nivelul anului 2010 (v. tab.2.1), județul Covasna are o pondere semnificativă a populației rurale (50,2%) peste media națională (44,9%) și cea regională (40,7%).

Datele statistice privind evoluția populației după 1990 indică un **declin demografic general**, mai accentuat pentru **grupele de vârstă tinere**.

În schimb a crescut numărul și ponderea populației vârstnice (v. Anexa 1a).

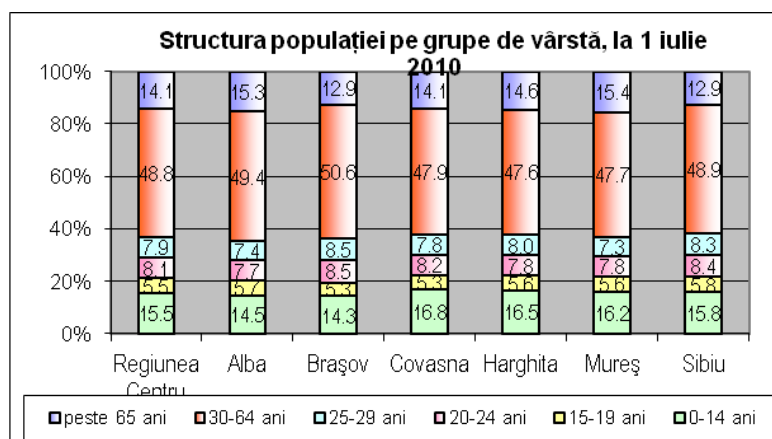
Structura pe vârste în 2010 (v. fig.2.2), în județul Covasna este mai favorabilă decât la nivel regional pentru grupul de vârstă 0-14 ani, în schimb grupul tinerilor de 15-19 ani are o pondere mai mică decât la nivel regional.

2.1.3 Distribuția pe sexe

Structura pe sexe indică pe ansamblul populației la nivel județean o ușoară preponderență a persoanelor de sex feminin (50,9%), apropiat de ponderea la nivel regional (51,1%). (v. Anexa 1a-CV).

2.1.4 Structura pe grupe de vârstă

Fig.2.2

Sursa: INS, date prelucrate

Structura pe sexe în cadrul grupelor de vârstă

Deși este majoritară pe ansamblu, populația feminină este în minoritate în grupele tinere de vârstă (până la 39 de ani, conf. piramidei vârstelor detaliate de ADR, pe baza datelor INS)

În mediul rural, diferența în favoarea populației masculine se păstrează până la vârste mai înaintate decât în urban (v. Anexa 1a-CV)

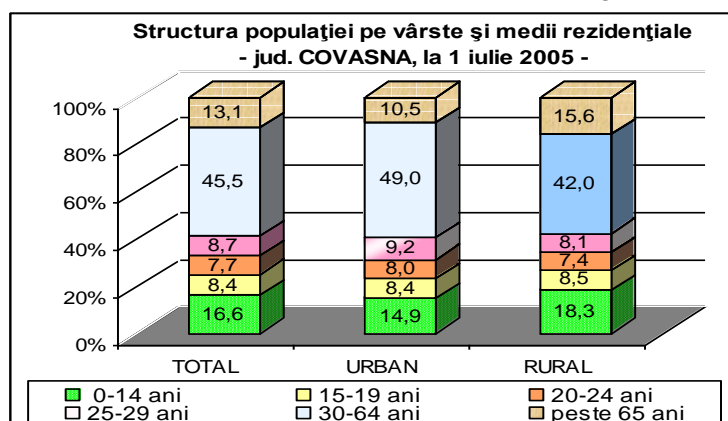
2.1.5 Structura pe vârste și medii rezidențiale

Extremele de vârstă - grupele 0-14 și peste 65 ani - au o pondere mai mare în rural față de urban.

În schimb, ponderea populației în vârstă de muncă (15-64 ani) este mult mai mică în mediul rural (65%, față de 74,6% în urban) - situație valabilă pentru toate grupele de vârstă din intervalul 15-64 ani. - v. fig. 2.3

Pierderea de către mediul rural, începând cu grupa de vârstă 20-24 ani, a avantajului inițial (grupa 0-14 ani) datorat unei rate superioare de natalitate (13‰ în 2005, față de 11,6‰ în urban), pare să indice tendința tinerilor de a părăsi ruralul.

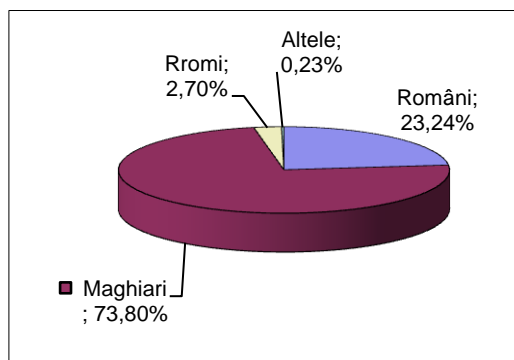
Fig. 2.3

Sursa: INS, date prelucrate

2.1.6 Structura etnică (conf. recensământului din 2002)

Fig. 2.4 – Structura etnică a județului Covasna

Sursa: INS, Statistică Teritorială 2004. Datele de la recensământ, 18 martie 2002.

2.1.7 Mișcarea migratorie

Datele statistice oficiale înregistrează doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat **fenomenul** îngrijorător al **emigrației**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu în perspectiva integrării în UE. Conform unor estimări, migrația temporară a forței de muncă în străinătate se situa la nivelul țării în 2003 la cca. 1,7 milioane persoane (conf. Oficiului Internațional pentru Migrații, citat în PND 2007-2013, p.16). Deși incomplete, datele Eurostat privind evoluția nr. de cetățeni români înregistrați oficial în alte țări europene evidențiază o creștere semnificativă a emigrației (v. Studiul de piața muncii, WYG International, 2007, Phare TVET 2004-2006). Nu avem date privind migrația populației covășnene.

2.2 Proiecții demografice

Datele extrase din prognoza demografică realizată de Institutul Național de Statistică pentru perioada 2005-2025 indică (într-o *variantă medie*) o **reducere a populației județului Covasna față de 2005** cu 21,4 mii locuitori *până în 2025* (-9,5%), respectiv cu 7,3 mii loc. *până în 2015* (-3,3%) - v. *Anexele 1b și 1c*.

Pe grupe mari de vârstă, față de 2005, cea mai accentuată **scădere** se proiectează în **grupa 0-14 ani**, cu 7,3% (-3 mii pers.) *până în 2015*, respectiv cu 21,4% (-9,5 mii pers.) *până în 2025*. În schimb, va **crește numărul persoanelor în vârstă** (peste 65 ani), mai accentuat decât la nivel național și regional (v. *tabelul 2.5*).

Tab.2.5

	2005	2010	2013	2015	2020	2025	2015-2005		2025-2005	
							Nr.	%	Nr.	%
România	21623,8	21.226,3		20.696,6	20.026,4	19.243,4			2.371,3	-11,0
0-14	3372,7	3.152,9		3.024,6	2.798,7	2.511,8			-920,7	-26,8%
15-64	15059,7	14.990,2		14.606,0	13.956,6	13.384,0			1.649,4	-11,0%
65 si peste	3191,4	3.083,2		3.066,0	3.271,1	3.347,6			198,8	6,3%
Regiune	2530,5	2.509,5	2.479,9	2.460,6	2.391,7	2.305,3	-77,8	-3,1%	-233,1	-9,2%
0-14	397,4	377,8	371,0	366,6	337,1	299,0	-38,2	-9,4%	-105,8	-26,1%
15-64	1787,0	1.787,4	1.760,3	1742,4	1.667,7	1.600,2	-47,7	-2,7%	-189,9	-10,6%
65 si peste	346,1	344,3	348,6	351,6	386,9	406,1	8,1	2,4%	62,6	18,2%
Jud. Covasna	223,9	221,3	218,6	216,8	210,5	202,7	-7,3	-3,3%	-21,4	-9,5%
0-14	37,1	35,7	34,9	34,4	31,2	27,7	-3,5	-9,2%	-10,2	-26,9%
15-64	157,6	155,7	153,2	151,6	145,3	139,5	-5,3	-3,4%	-17,4	-11,1%
65 si peste	29,2	29,9	30,4	30,8	34,0	35,5	1,5	5,1%	6,2	21,2%

Sursa: INS, «Proiectarea populației României în profil teritorial până în 2025» (valorile pt.2015 stabilite prin interpolare)

Fig.2.6

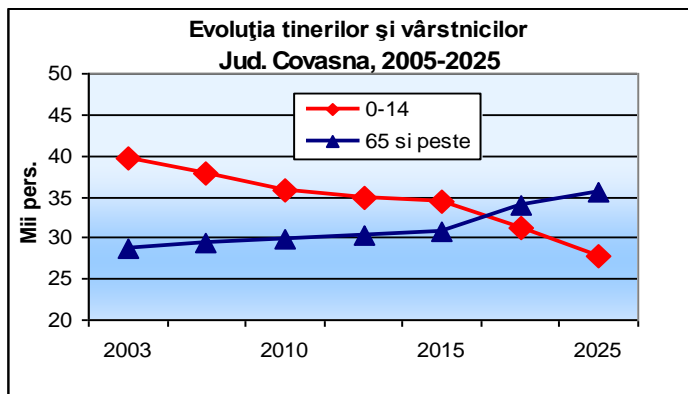

Figura 2.6 ilustrează schimbările care se vor produce în raportul dintre tineri și vârstnici. Până în 2015, numărul tinerilor se va menține mai mare decât al vârstnicilor, după care raportul se va schimba, populația județului va cunoaște un proces accentuat de îmbătrânire.

Sursa: datele din prognoza INS

Prognoza populației de vârstă școlară și preșcolară din județul Covasna

Tab. 2.7

Grupe de vârstă	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				Abs.	%	Abs.	%
3 - 24 ani	65701	54365	51346	-11336	-17,3%	-14355	-21,8%
3 - 6 ani	9984	10120	7969	136	1,4%	-2015	-20,2%
7-10 ani	9674	10545	8861	871	9,0%	-813	-8,4%
11-14 ani	9885	9756	9700	-129	-1,3%	-185	-1,9%
15 - 18 ani	15453	9782	10233	-5671	-36,7%	-5220	-33,8%
19 -24 ani	20705	14162	14583	-6543	-31,6%	-6122	-29,6%

Studiul ADR Centru "Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară din regiunea Centru în perioada 2005-2025", realizat pe baza prognozei INS

Conform studiului ADR Centru "Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară din județul Covasna în perioada 2005-2025", realizat pe baza prognozei INS, până în 2015 se estimează **reduceri semnificative la nivel județean pe totalul populației școlare și preșcolare (3-24 ani)** și în toate grupele de vârstă analizate *cu excepția grupei 3-6 ani* (creștere prognozată până în 2015, cu 1,4%) și a grupei 7-10 ani (cu creștere prognozată de 9% până în 2015) – v. tab. 2.7.

Cele mai semnificative reduceri se estimează în grupele 15-18 și 19-24 ani, acestea fiind și cele care încadrează grupul țintă principal pentru planificarea în învățământul profesional și tehnic (15-18 ani pentru liceu și școala de arte și meserii, 19-24 ani pentru învățământul postliceal și superior) – v. tab.2.8 și 2.9

Tab. 2.8

Prognoza populației din grupa de varsta 15-18 ani							
	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				Abs.	%	Abs.	%
România	1398034	880680	845285	-517354	-37,0%	-552749	-39,5%
Regiunea Centru	164024	103874	105162	-60150	-36,7%	-58862	-35,9%
Jud. Covasna	15453	9782	10233	-5671	-36,7%	-5220	-33,8%

Pentru **grupa 15-18 ani**, față de 2005 se prognozează o scădere la nivel județean cu 36,7% până în 2015, respectiv cu 33,8% până în 2025. – v. tab.2.9

Tab. 2.9

Prognoza populației din grupa de vârstă 19-24 ani							
	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				Abs.	%	Abs.	%
România	1947386	1428109	1260223	-519277	-26,7%	-687163	-35,3%
Regiunea Centru	237126	166203	154632	-70923	-29,9%	-82494	-34,8%
Jud. Covasna	20705	14162	14583	-6543	-31,6%	-6122	-29,6%

Pentru **grupa 19-24 ani**, față de 2005 se prognozează o scădere la nivel județean cu 31,6% până în 2015, respectiv cu 29,6% până în 2025). - v. *tab.2.9*

Efectele acestor evoluții vor afecta direct populația școlară și structura populației în vârstă de lucru (mai puțini tineri vor intra pe piața muncii), cu impact potențial asupra dezvoltării economico-sociale a județului. Pe de altă parte, în intervalul de analiză 2015-2025, se estimează la nivel regional o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii (*conform piramidei vârștelor din studiul demografic realizat de ADR Centru pe baza datelor din prognoza INS*), ceea ce în mod logic conduce la o **nevoie crescândă de formare continuă pentru adulți - în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară!**

2.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT

- a) **Declinul demografic general** va continua, în mod accentuat pentru populația tânără. De aici,
- Nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.
- b) Reducerea naturală prognozată a populației tinere este agravată de **migrația externă**. Apare pericolul unui deficit de forță de muncă tânără înalt calificată (IT, științe și tehnologie, medicină, etc.) precum și de tineri lucrători cu diverse calificări căutate pe piața europeană a muncii (construcții, asistență socială și medicală, etc.).

Se desprinde nevoia de:

- **Creștere a nivelului de calificare** și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă regională.
  - **Racordare realistă la piața europeană a muncii** a activităților de informare, orientare și consiliere
- c) Se prognozează **reduceri semnificative ale populației școlare (față de 2005)**, îndeosebi în grupele:
- **15-18 ani:** cu 36,7% până în 2015, respectiv cu 33,8% până în 2025.
  - **19-24 ani:** cu 31,6% până în 2015, respectiv cu 29,6% până în 2025

În cifre absolute, în intervalul de timp 2005-2015 **scăderea de efective** în grupa de vârstă **15-18 ani** ar fi **de cca. 5. 671 persoane**, ceea ce, luând în calcul rata netă de cuprindere în învățământ de cca. 60,4% din prezent pentru grupa 15-18 ani, ar conduce la **echivalentul dispariției la nivel județean în învățământul liceal și profesional a unui număr de cca. 4-5 școli de mărime medie**.

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o **nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară!**

Față de aceste constatări, se recomandă:

➤ **Măsuri la nivelul rețelei școlare:**

❖ **Optimizarea alocării resurselor**, prin:

- concentrarea pregătirii în școli viabile, în paralel cu
- rezolvarea problemelor de acces

❖ **Colaborarea școlilor în rețea** sau chiar formarea unor consorții de școli, care împreună să realizeze:

- o ofertă cuprinzătoare și diversificată
- eliminarea paralelismelor nejustificate
- colaborare pentru acoperire teritorială optimă
- diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți)

- **Implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți**
- d) Fenomenul de **îmbătrânire demografică** (creșterea populației în vârstă de peste 65 de ani cu 21,6 % până în 2025, față de 2005) conduce la:
  - Nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală
  - Nevoi educaționale specifice (educație non-formală)
- e) **Ponderea semnificativă a populației feminine** (50,9 % la nivel județean în 2009), reclamă:
  - Din partea ofertei de pregătire - calificări dorite de populația feminină
  - Programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs)
- f) **Populația rurală:** ponderea populației rurale este semnificativă în jud. Covasna – jumătate din populația județului trăiește în mediul rural.
Structura pe grupe de vârstă indică o *populație mai îmbătrânită și o pondere mai mică a populației în vârstă de muncă din mediul rural, combinat cu tendința tinerilor de a părăsi ruralul*. Față de aceste constatări, sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând:
  - Asigurarea accesului la educație în condiții de calitate și varietate de opțiuni
  - Ofertă de pregătire adecvată, în sprijinul diversificării și creșterii competitivității economiei rurale
  - Educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural
  - Îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural
- g) **Diversitatea etnică** caracteristică județului, implică:
  - Educație multiculturală
  - Soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor (având în vedere dificultățile de constituire a claselor pentru minoritățile cu număr mic de elevi dintr-o zonă)
  - Programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate.

3. Profilul economic județean

3.1 Principalii indicatori economici

3.1.1 Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)

Produsul intern brut/locuitor în Regiunea Centru, calculat pe baza puterii de cumpărare standard¹ (PCS), reprezenta în anul 2009 cca. 45% din media europeană și 96% din media națională, Regiunea Centru ocupând locul al treilea la nivel național, după Regiunile București-Ilfov și Vest.

În 2009, valoarea PIB/locuitor – indicator sintetic pentru aprecierea gradului de dezvoltare - plasează județul Covasna pe ultimul loc în regiune (cu cca. 20% sub media regională și cu cca. 22,5% sub media națională) – v.tab. 3.1.

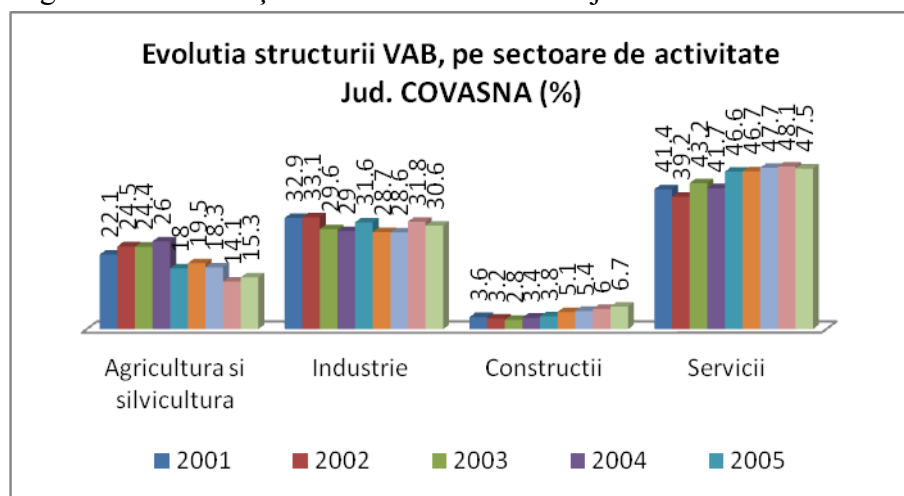
Tab. 3.1

	PIB (în mil. lei prețuri curente)	PIB/locuitor (în lei prețuri curente)	Indici de disparitate (%)	
			Față de nivelul regional (Regiunea = 100)	Față de nivelul național (România =100)
România	501139,4	23341,4	:	:

Reg. Centru	57100,9	22618,8	:	96,9
Alba	8391,6	22452,1	99,3	96,2
Braşov	16443,0	27522,5	121,7	117,9
Covasna	4030,3	18096,6	80,0	77,5
Harghita	5975,1	18405,4	81,4	78,9
Mureş	10854,0	18687,5	82,6	80,1
Sibiu	11406,9	26831,3	118,6	115,0

Sursa: INS Covasna , pe baza datelor din "Conturi naţionale Regionale"

Conform previziunilor Comisiei Naţionale de Prognoză, judeţul îşi revine după scăderea economică din 2009, dar e departe de nivelul din 2008. În acelaşi timp se constată că scade aportul judeţului Covasna la PIB-ul Regiunii Centru, respectiv sunt unele judeţe care au avut creşteri mai accentuate sau scăderi mai slabe. Mediile calculate arată ca PIB-ul mediu al Regiunii Centru creşte mai mult decât PIB-ul judeţului Covasna.

Pe sectoare mari de activitate, în 2009, la nivel judeţean se detaşează sectorul serviciilor, cu o pondere de 47,2% din VAB, urmat de industrie (30,6%), agricultură (15,3%) și construcții (6,7%) – v. tab. 3.3.

Tabel 3.3

- Structura comparativă a VAB pe judeţe și ramuri de activitate, în anul 2009 (%) -									
	UE-27	România	Regiunea CENTRU	AB	BV	CV	HR	MS	SB
Agricultură, silvicultură și pescuit	1,6	7,2	7,7	9,6	4,7	15,3	9,5	9,7	4,9
Industria , inclusiv energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	18,1	26,8	32,6	34,6	29,2	30,6	33,7	31,9	36,7
Construcții	6,3	11,7	10,5	7,5	14,4	6,7	6,9	9,2	11,7
Servicii , din care:	74,0	54,4	49,2	48,2	51,7	47,5	49,9	49,3	46,7
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante		20,9	20,4	18,2	23,5	15,8	22,3	20,5	18,1
- Informații și comunicații		4,3	1,9	0,9	3,3	2,2	1,3	1,3	1,5
- Intermedieri financiare și asigurări		2,5	1,6	1,2	1,5	1,5	1,3	2,2	1,7
- Tranzacții imobiliare		7,3	8,1	11,1	8,5	8,5	6,9	5,5	8,4
- Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport		4,4	2,8	2,6	2,9	3,1	2,8	2,4	3,2
-Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public; învățământ, sănătate și asistență socială		12,3	12,0	12,2	9,9	14,1	13,4	14,6	10,9

- Activități culturale și spectacole; reparații de produse de uz casnic și alte servicii		2,6	2,4	2,1	2,2	2,2	1,9	2,8	2,9
TOTAL VAB	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Sursa: Eurostat (pt. EU-27 și România); calcule de INS Covasna pe baza datelor din "Conturi naționale regionale" (pt. regiune și județe). NOTĂ: Datele EUROSTAT pentru 2009 sunt în clasificarea CAEN rev.1. Datele din tabelul de mai sus pentru România, regiune și județe sunt conf. CAEN rev.2.

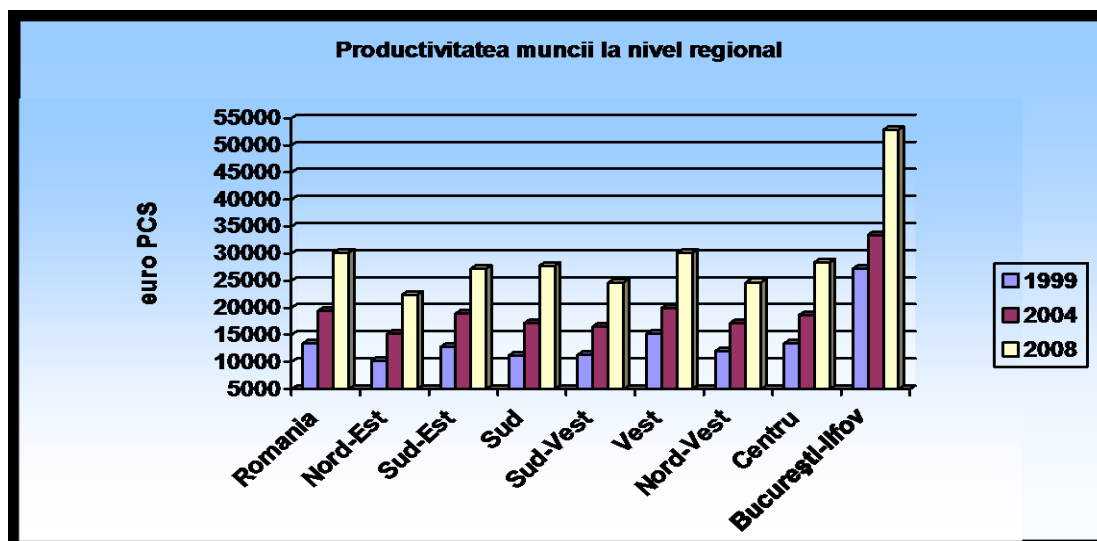
Comparativ cu structura VAB la nivel național și regional în 2009, județul Covasna se remarcă prin **ponderea mare a agriculturii** (15,3%, cea mai mare la nivel regional, peste media națională). Ponderea VAB în industrie (30,6%) este puțin mai mică față de media regională dar peste cea națională, iar ponderea sectorului de construcții (6,7%) este mult mică comparativ cu media națională și regională. Serviciile (47,5% din VAB) se situează sub media națională și regională aproape de nivelul regional) Dintre servicii în cadrul județului se detașează sectorul serviciilor comerciale (*comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante*) care realizează 15,8 % din VAB a județului.– v. tab.3.3.

Comparația cu structura VAB în Uniunea Europeană (v. tab.3.5) evidențiază decalaje mari în ceea ce privește dezvoltarea serviciilor a căror contribuție procentuală la VAB se situează mult sub media UE-27. Este de așteptat ca integrarea în UE să conducă în timp la diversificarea și dezvoltarea serviciilor. Ponderea mare a industriei corelată cu evoluțiile descrescătoare din ultimii ani sugerează că evoluțiile viitoare sunt condiționate de măsura în care vom face față presiunii concurențiale crescânde, prin creșterea competitivității și dezvoltarea prioritară a unor ramuri industriale cu valoare adăugată mare. Cifrele privind agricultura vorbesc despre importanța acestui sector în economia județului (ponderea agriculturii în VAB este cea mai mare din regiune și mult peste media regională, națională și europeană – v. Anexa 2a), chiar dacă pe termen lung este de așteptat ca, prin dezvoltarea celorlalte sectoare, agricultura să-și micșoreze ponderea relativă în VAB.

3.1.2 Productivitatea muncii

Primul factor de creștere a PIB/ locuitor este productivitatea muncii, factor intensiv prin excelență. În anul 2008 productivitatea muncii la nivel regional a fost de 28367 euro PCS/ persoană ocupată/ an, valoare apropiată de cea înregistrată la nivel național. Comparativ cu nivelul mediu din Uniunea Europeană, productivitatea muncii din Regiunea Centru atingea, în 2008, aproape 45% din acesta. Productivitatea muncii, calculată în euro PCS, s-a mărit între 1999 și 2008 cu 112% , cea mai mare creștere anuală înregistrându-se în 2006 (+14,8%). Creșterea productivității muncii în intervalul 1999-2008 s-a datorat atât creșterii, în termeni reali, a valorii adăugate brute cât și reducerii numărului populației ocupate cu aproximativ 15,4 mii persoane (-1,5%).

Fig. 3.4

Sursa: Calculele ADR Centru pe baza datelor din Anuarul Statistic și Eurostat

Comparativ cu celelalte regiuni, Regiunea Centru se situează pe poziția a treia, după București și Regiunea Vest. În interiorul regiunii, județul Covasna, în termenii PIB/ locuitor și ai productivității muncii, ocupă un loc modest.

3.1.3. Firmele din județ. Dinamica generală a firmelor din județul Covasna

În județul Covasna, în 2009, din punct de vedere al personalului angajat în unitățile locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii, se detașează industria prelucrătoare (40,2%) urmată de comerț (24,8%), construcții (8,6%) – v. tab. 3.5.

Tab. 3.5

Personalul din unitățile locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii, pe activități ale economiei naționale. Jud. COVASNA - anul 2009		
Sector de activitate	Nr. persoane	%
Total	37292	100
Agricultură, vânătoare și silvicultură	1745	4,7
Piscicultură și pescuit	9	0,0
Industrie - total	16132	43,2
- Industrie extractivă	171	0,5
- Industrie prelucrătoare	15001	40,2
- Energie electrică și termică, gaze și apă	960	2,6
Construcții	3193	8,6
Comerț	9220	24,8
Hoteluri și restaurante	1541	4,1
Transport, depozitare și comunicații	3020	8,1
Intermedieri financiare	0	0
Tranzacții imobiliare și alte servicii	1964	5,3
Administrație publică și apărare		
Învățământ	126	0,3
Sănătate și asistență socială	146	0,4
Celelalte activități ale economiei naționale	196	0,5

Sursa: INS Covasna www.covasna.insse.ro

Criza economică din anul 2009 și-a făcut prezența și în mediul antreprenorial al județului Covasna. Conform analizei efectuate de CCI Covasna, având la bază datele de la finele anului trecut, sunt aproape “șocante”

cifrele privind numărul firmelor care și-au suspendat activitatea: 1.157, ceea ce reprezintă o creștere de aproape 9 ori față de suspendările înregistrate în anul 2008.

La acestea se adaugă 786 de firme care au procedat la dizolvare și radiere voluntară în anul 2009, ceea ce înseamnă o creștere de aproape 3 ori față de anul 2008.

Dacă la suspendări și radieri voluntare județul se află sub media țării în ce privește dinamica înregistrărilor de această natură, la dizolvări voluntare, dinamica este superioară, aproape dublu față de cea a nivelului țării. La finele anului 2009 în județ erau înregistrați un număr de 9.075 de comercianți activi din punct de vedere juridic, ponderea reprezentând-o, în continuare, persoanele juridice – 5.328, în timp ce numărul persoanelor fizice autorizate a depășit 41% (3.747) din totalul comercianților activi.

Înmatriculările de firme noi în 2009 (300 la număr) au scăzut la jumătate față de anul 2008 (617), scădere înregistrându-se și la înmatriculările de persoane fizice – aproape 5 %.

Este semnificativ și raportul dintre numărul comercianților care s-au înregistrat în 2009 și al celor care s-au radiat: 87%. Cu alte cuvinte, numărul noilor veniți pe piața antreprenorială aproape că a fost egalat în 2009 de cei care au renunțat la activitatea antreprenorială. *(Analiza Camerei de Comerț și Industrie Covasna realizată la data de 15.01.2010 conform datelor ONRC Covasna)*

În anul 2010 numărul înmatriculărilor de operatori economici (1012) a fost aproape egal cu cel din anul 2009 (-0,5%). Suspendările de activitate (566) efectuate în anul 2010 au fost cu 51% mai mic față de cele din 2009, iar dizolvările voluntare (136) efectuate în 2010 au fost cu 72,4% mai puține decât în anul 2009. În schimb, la radierele voluntare, în anul 2010 creșterea a fost de 163% față de anul 2009, înregistrându-se 1367 de radieri.

În aceste condiții, la finele anului 2010, numărul total de comercianți activi, din punct de vedere juridic, a fost de 7833.

Anul 2009 a fost anul “de varf” în ce privește impactul crizei asupra mediului antreprenorial al județului Covasna fiind, când numărul firmelor dizolvate, radiate, suspendate a fost mai mare decât numărul firmelor nou înmatriculate.

Această situație din 2009 s-a repetat și în 2010, când numărul firmelor, care au intrat în regimul de suspendare, dizolvare și radiere (2069) a fost mai mult decât dublul numărului de firme înmatriculate – 1012 la număr.

Cauza acestor tendințe negative în ce privește mediul antreprenorial, dincolo de impactul major al crizei economico-financiare și de efectele negative ale introducerii reglementării privind impozitul minimal, o constituie și lipsa investițiilor majore în infrastructură, dar și a investițiilor străine. *.(Analiza Camerei de Comerț și Industrie Covasna realizată conform datelor ONRC Covasna).*

3.1.4 Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii
Investițiile brute realizate în județul Covasna în anul 2008 au reprezentat 564.795 mii RON urmată de o scădere semnificativă în 2009 (193.100 mii RON). Majoritatea investițiilor la nivel regional au fost realizate de firmele mari și mijlocii, ponderea deținută de firmele mici fiind însă în creștere de la an la an. Comparativ cu anul 2008, în 2009 cele mari investiții s-au realizat în agricultură și comerț. – v. anexa 2c.

Investiții străine directe

La finele anului 2008, soldul investițiilor străine directe a atins cifra de 4,146 miliarde euro (8,5% din totalul ISD din România), Regiunea Centru plasându-se pe poziția a doua, după Regiunea București-Ilfov în ce privește totalul investițiilor străine. Activitățile industriale spre care s-au îndreptat cele mai importante investiții sunt industria de prelucrare a lemnului, industria alimentară, industria materialelor de construcții, construcțiile de mașini. – v. tab.3.6

Tab. 3.6

Investiții străine directe în România la 31 decembrie 2008			
Repartizare pe regiuni de dezvoltare - milioane euro			
TOTAL EUR	%	REGIUNEA CENTRU	%
48798	100,0	4146	8,5

Sursa: BNR – Directia Statistica *Investiții străine directe în România*

Volumul investițiilor directe în județul Covasna sub forma participării la capitalul social, contribuția în dolari, a fost de aproape **295.000 de dolari în 2009**, reprezentând **o creștere de peste 12 ori** față de perioada corespunzătoare a anului anterior. Peste 95% din capitalul atras provine de la cele 34 de firme din Ungaria care au fost înregistrate în perioada analizată.

Volumul investițiilor străine directe în județul Covasna rămâne în continuare **scăzut**, media fiind în 2009 de **1,33 dolari/locuitor**. Evaluarea este valabilă chiar și în contextul reducerii la nivelul țării cu peste 54,4% a investițiilor străine directe realizate în 2009 (6,1 miliarde de dolari) față de anul 2008.

(Analiza Camerei de Comerț și Industrie Covasna realizată conform datelor ONRC Covasna)

3.2 Alte informații și informații parțiale

3.2.1 Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Ca urmare a integrării României în UE, firmele din județ se confruntă cu o presiune concurențială sporită pentru a rezista pe piața internă și pentru a valorifica oportunitățile participării pe piața UE. Noi firme și investiții de capital străin vor fi atrase în județ.

Dincolo de avantajul conjunctural (care se va reduce în timp) al prețului relativ scăzut al forței de muncă, competitivitatea firmelor va fi condiționată într-o măsură din ce în ce mai mare de creșterea valorii adăugate prin eforturi susținute de inovare și segmentare pentru cucerirea și păstrarea pieței, cu accent pe **tehnologie, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare** adecvate.

Nevoile de competitivitate ale firmelor vor conduce și la dezvoltarea și diversificarea pieței de **servicii pentru afaceri** (“business to business”): servicii de consultanță, financiare, comerciale etc., dar și alte servicii pentru întreprinderi rezultate din externalizarea unor activități auxiliare producției și contractate cu firme specializate - de ex. de întreținere și reparații (mentenanță), servicii pentru produsele vândute, etc.

3.2.2 Cercetarea - dezvoltarea

Unul dintre factorii ce potențează competitivitatea este dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare. În România sectorul de cercetare-dezvoltare are încă slabe legături cu mediul economic, neavând o contribuție semnificativă la dezvoltarea economică regională. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a clusterelor bazate pe cercetare se va accelera procesul de transfer tehnologic. Întreg sectorul de cercetare-dezvoltare din România trece printr-un amplu proces de restructurare și de reorganizare pe baze noi.

Cercetarea din România este extrem de centralizată, 46,2% din numărul cercetătorilor și 57,6% din fondurile destinate domeniului fiind concentrate în capitală. Numărul de cercetători la 10000 locuitori, în 2009, era în Regiunea București- Ilfov, de 87 în timp ce în celelalte regiuni acesta varia între 7 – Regiunea Sud-Est și 16-Regiunea Vest.

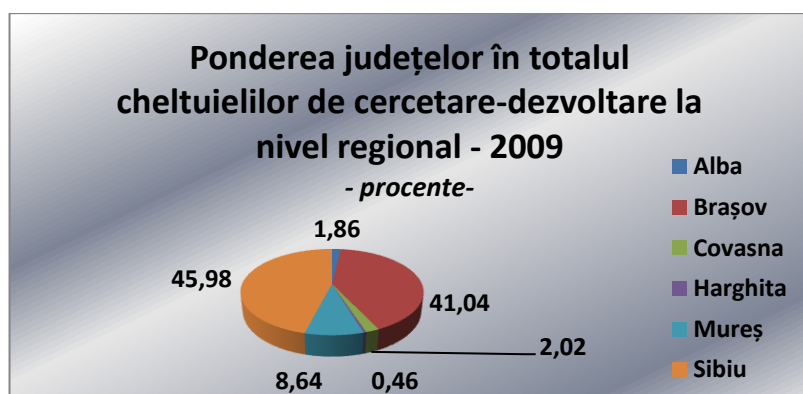
Cea mai dramatică reducere a numărului de cercetători la 10000 locuitori s-a produs în Regiunea Centru – de la 16 în 1999 la 11 în 2008 -, scăderea la nivelul întregii țări fiind de mai mică amploare (de la 21 la 20, în aceeași perioadă). 2009 este anul care marchează un progres sensibil pentru cercetarea din Regiunea Centru, atât în ce privește numărul cercetători cât și fondurile alocate acestui domeniu.

Tab 3.7.

	Numărul salariaților din activitățile de cercetare-dezvoltare					Nr.salariați în cercetare-dezvoltare la 10000 pers. ocupate civile					Totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare - Mii lei (RON) -				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
România	41035	42220	42484	43502	42420	48,9	49,9	48,7	49,7	50,4	1183659	1565802	2177335	2980674	2356907
Regiunea Centru	2419	2865	2641	2897	3732	24,0	28,0	25,2	27,7	37,3	53172	60920	74256	80256	170057
Alba	95	129	259	266	244	5,6	7,5	14,9	15,8	15,3	1986	1928	3801	3948	3161
Brașov	948	1575	1378	1545	1962	41,8	68,2	58,1	64,5	85,5	25455	25558	48653	46514	69797
Covasna	68	63	34	37	32	8,0	7,4	3,9	4,3	3,9	3628	4519	2398	2756	3434
Harghita	3	2	42	29	29	0,2	0,2	3,2	2,2	2,2	146	168	392	1421	785
Mureș	667	449	446	480	497	28,3	19,0	18,7	20,3	21,7	10587	12639	12635	11219	14692
Sibiu	638	647	482	540	968	38,6	37,6	26,8	29,9	56,9	11370	16108	6377	14398	78188

Sursa: INS, Anuarul statistic

Județul Covasna dispune de un număr extrem de redus de salariați în cercetare-dezvoltare, cu mult sub media națională și regională și în scădere în ultimii ani. Acest aspect se reflectă și ponderea modestă a județului în totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare – v. fig.3.8

Fig. 3.8

3.2.3 Industria

Indicele de specializare economică al unei regiuni arată gradul de specializare într-un anumit sector economic, măsoară raportul dintre ponderea sectorului la nivel regional și cea la nivel național, pondere măsurată în termenii populației ocupate, Regiunea Vest are cel mai ridicat indice de specializare industrială, fiind urmată îndeaproape de Regiunea Centru.

Fiind o regiune puternic industrializată, Regiunea Centru a resimțit declinul suferit de ramuri industriale importante precum industria minieră, construcțiile de mașini, industria chimică, procesul de restructurare a industriei grele nefiind încă încheiat. Din această cauză specificul industrial al Regiunii Centru și dificultățile procesului de restructurare au determinat o încetinire a ritmului de creștere economică. (*Sursa: ADR Centru, Regiunea Centru- Elemente de competitivitate regională-2010*).

Județul Covasna se caracterizează printr-o tendință crescătoare a indicelui de specializare industrială, față de celelalte județe din Regiunea Centru.

Tab. 3.9.

Indicele de specializare în industrie				
	2004	2006	2007	2008
Regiunea Centru	1,23	1,25	1,25	1,27
Covasna	1,27	1,27	1,31	1,36

Sursa: ADR Centru, Regiunea Centru- Elemente de competitivitate regională-2010.

Conform analizei din Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2007-2013, în județul Covasna, **cele mai reprezentative ramuri industriale** sunt: industria alimentară, industria confecțiilor textile, prelucrarea lemnului și fabricarea de mobilier, construcțiile metalice și produse din metal, mașini și aparate electrice, materiale de construcții.

De interes pentru oferta TVET din regiune este și dezvoltarea viitoare² a unor parcuri industriale, prevăzută în județ:

- Parcul industrial **Sfântu Gheorghe**
- Parcul industrial **Baraolt**

Din păcate, demersurile pentru materializarea acestor proiecte la nivelul județului sunt întârziate. În schimb, de interes pentru forța de muncă și implicit pentru oferta școlilor din județ poate deveni dezvoltarea viitoare a Parcului industrial Prejmer (jud. Brașov) – 30 km de Sfântu Gheorghe, investiție spaniolă aflată care anunță crearea în următorii ani a unui număr important de noi locuri de muncă - în principal în industria metalului și prelucrărilor mecanice, dar și în serviciile asociate, precum și dezvoltarea altor investițiilor în industrie în zona Brașovului

3.2.4 Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Regiunea Centru este străbătută de o rețea de drumuri în lungime totală de 10714 km care asigură accesul spre toate zonele regiunii și permit o bună legătură cu celelalte regiuni ale României.

În perioada următoare se preconizează noi investiții în infrastructura rutieră. Se vor construi două autostrăzi care vor traversa Regiunea Centru. Autostrada Transilvania, a cărei construcție a început în 2003, va asigura legătura între Brașov și Oradea și va traversa regiunea de la sud-est la nord-vest. Cealaltă autostradă, care va trece prin sud-vestul regiunii, este autostrada Pitești-Nădlac, tronson ce face parte din Coridorul paneuropean IV de transport. Se va realiza, de asemenea, un drum expres care va face legătura între cele două autostrăzi. Rețeaua de transport terestru este întregită de rețeaua de căi ferate care totalizează 1337 km, din care 669 km sunt electrificați. (*Sursa: ADR Centru- Permise și potențial de dezvoltare*)

Comparativ cu celelalte județe din regiune, județul Covasna dispune de o infrastructură mai puțin dezvoltată. Dinamica investițiilor în **infrastructura de transporturi, infrastructura tehnică** (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), **edilitară** și **pentru afaceri**, în creștere în ultimii ani, se va accentua în perioada următoare din perspectiva nevoilor de dezvoltare economică și socială și a integrării europene.

În **telecomunicații** se remarcă un proces alert de modernizare care se va accentua în viitor, datorită creșterii gradului de acoperire și expansiunii noilor tehnologii atât în telefonia cu fir cât și în telefonia mobilă. **Schimbările tehnologice** în domeniu, vor antrena **modificări în profilul unor calificări** (ex. competențele IT pentru sistemele de transfer integrat de date, voce și imagine).

Adaptarea la standardele UE pentru **protecția mediului** conduce la o nevoie în creștere de personal specializat dar și de dezvoltare a unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.

Nevoia eliminării unor disparități în domeniu și importanța strategică a infrastructurii pentru dezvoltarea economică și modernizarea regiunii se reflectă în strategia de dezvoltare a Regiunii Centru (PDR 2007-2013), în cadrul priorității 1, prin măsuri privind reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii de transport, comunicații, energetice și edilitare și de mediu (care vor beneficia de importante alocări din Fondurile structurale ale UE).

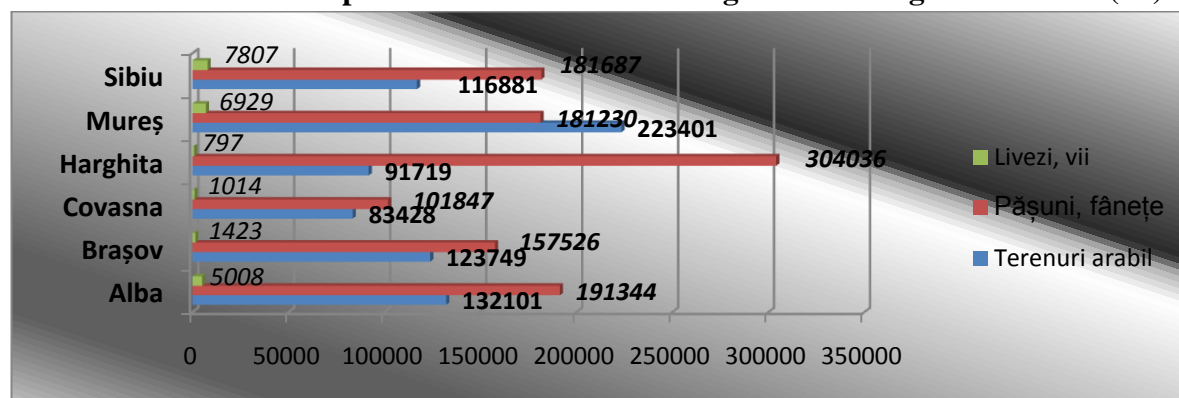
3.2.5 Agricultura

² *Sursa: ADR Centru (PDR 2007-2013) și Ministerul Administrației și Internelor – Direcția pt. Zone Asistate și Ajutor de Stat*
www.mai.gov.ro/index1515.htm

Activitate tradițională în Regiunea Centru, agricultura constituie până în zilele noastre principala ocupație și sursă de venit a locuitorilor din mediul rural. Orientată spre satisfacerea cererii interne, agricultura beneficiază de un potențial natural important și diversificat. Cu toate acestea, sectorul agricol se află încă la începutul unui lung și dificil proces de modernizare și restructurare, menit să conducă la eficientizare și la valorificarea mai bună a importantului potențial agricol al regiunii. Deși ponderea populației ocupate în agricultură rămâne ridicată (23%), contribuția acestei ramuri la valoarea adăugată brută a fost în anul 2008 de numai 7,8%.

La 31 decembrie 2009, suprafața agricolă a județului era de 186.172 ha (50,1% din suprafața totală a județului). După modul de folosință, structura suprafeței agricole a județului se prezintă astfel: arabil 44,7%, pășuni 32,7 %, fânețe 21,9 %, livezi și pepiniere pomicole 0,5%. Plantatiile viticole nu sunt prezente în județ. (Sursa: Anuarul statistic 2009.)

Principalii indicatori statistici ai agriculturii Regiunii Centru (ha)

Fig.3.16

Zootehnia are o puternică tradiție, regiunea noastră deținând 10,5% de porcine, 19,5% de ovine și 14,4% din efectivul de bovine al României în 2009. În județul Covasna efectivul de bovine reprezintă 11,3 din totalul regiunii iar cel de ovine 10.9%. (Sursa: Anuarul Statistic 2009)

Se prognozează creșteri a producției în sectorul de prelucrare a carniilor, creșteri datorându-se dezvoltării industriei de prelucrare a produselor alimentare, în special a abatorizării animalelor și a preparatelor de carne.

În domeniul prelucrării laptelui se poate constata o creștere substanțială a producției de branzeturi și lapte praf și o reducere a producției de lapte proaspăt pentru consum, ceea ce înseamnă că a crescut gradul de prelucrare al laptelui datorită dezvoltării activității industriale din sector.

3.2.6 Silvicultura

Regiunea Centru deține 18,5 % din suprafața împădurită a țării. 36,6% din suprafața regiunii este acoperită de păduri și beneficiază de importante resurse naturale. (Sursa: Anuarul Statistic 2009)

Având 44,5 % din suprafața acoperită cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, județul Covasna posedă un mare potențial silvic. Predominante sunt pădurile de foioase, în special cele de fag.

Lemnul, și în special rășinoasele și fagul, reprezintă una din principalele resurse naturale ale județului, care furnizează 3,7% din producția de rășinoase și 3% din producția de fag a țării (Anuarul statistic 2009)

Vegetația silvică a favorizat și dezvoltarea unei variate și bogate faune de animale sălbatice pentru vânat.

O importantă sursă de venituri, foarte puțin exploatată în prezent, o constituie fructele de pădure, ciupercile și flora specifică (plantele medicinale) – resurse valoroase pentru industria cosmetică și farmaceutică, alimentară etc.

3.2.7 Turismul

Turismul este unul din cele mai dinamice sectoare economice ale regiunii, care însă nu a atins nivelul de dezvoltare cerut de importantul potențial turistic al regiunii. Regiunea Centru este a doua regiune a țării ca destinație turistică. Principalele forme de turism practicate în Regiunea Centru sunt turismul montan, turismul balnear, turismul cultural și agroturismul.

Capacitatea de cazare totală în regiunea Centru 2008 era de 39302 locuri (13,35% din capacitatea de cazare la nivel național), din care 2832 locuri în jud. Covasna. Județul Covasna, cu un indice de utilizare de 56%, ocupa prima poziție în regiune din punct de vedere al gradului de utilizare a capacității de cazare existente.

Densitatea mare de atracții turistice și diversitatea acestora permit combinarea mai multor genuri de turism. Structura de primire turistică a Regiunii Centru, s-a dezvoltat continuu în ultimii, oferind în prezent peste 39 000 locuri de cazare în hoteluri, moteluri, hanuri, vile, cabane, pensiuni și campinguri localizate, în principal, în zonele de interes turistic.

Specificul județului oferă condiții deosebite pentru **turismul montan și agroturism**. Agroturismul, a început să beneficieze în mod deosebit de **potențialul gospodăriilor rurale**. (Sursa: ADR Centru Regiunea Centru – Premise și potențial de dezvoltare – 2010).

3.2.8 Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan

Teritoriul județului cuprinde trei compartimente: unul extern, înalt, cu altitudini de peste 1500 m în Munții Harghita, Nemirei, Vrancei și Buzăului, al doilea central alcătuit din depresiunile Sfântu Gheorghe, Târgu Secuiesc și Baraolt – prelungirile nordice ale Depresiunii Brașovului, și al treilea intern, cu rare vârfuri peste 1 100 m altitudine (în Munții Baraolt și Bodoc).

Localitățile din județul Covasna care aparțin zonei montane (delimitată conform Ordinului Comun din 2004 al Ministerului Agriculturii Apelor și Pădurilor și Ministerului Administrației și Internelor) sunt următoarele:

a) Integral în zona montană

- 2 orașe integral în zona montană: Covasna și Întorsura Buzăului (cu zona adiacentă Bodoș și Micloșoara).
- 24 comune integral în zona montană: Barcani, Bățani, Bixad, Bodoc Brăduț, Brețcu, Cernat, Comandău, Ghelintă, Ghidfalău, Lemnia, Malnaș, Mereni, Micfalău, Moacșa, Ojdula, Poian, Sânzieni, Sita Buzăului, Turia, Valea Mare, Vârghiș, Zabala, Zagon.

b) Parțial în zona montană - 4 comune: Boroșneu Mare (cu 4 sate componente: Boroșneu Mare, Boroșneu Mic, Dobolii de Sus, Valea Mică), Dobârlău – cu 2 sate componente (Dobârlău, Valea Dobârlăului), Ozun (cu 4 sate componente: Bicfalău, Lisnău, Lisnău Vale, Măgheruș), Reci (cu un sat component: Saciova).

În ciuda unui randament mai scăzut al agriculturii montane în comparație cu câmpia, specificul montan și premontan al județului oferă un potențial de excepție pentru zootehnie și în particular pentru dezvoltarea agriculturii ecologice și a agroturismului în spațiul rural, condiționat de valorificarea superioară a următoarelor **atuuri**:

- Suprafețele întinse de pășuni și fânețe (totalizând 54,5% din suprafața agricolă a județului) favorabile creșterii animalelor – activitate tradițională a locuitorilor din regiune.
- Calitatea bună a mediului, conservarea unor practici agricole “blânde” – fără chimizare sau cu chimizare redusă permit obținerea unor produse ecologice cu valoare biologică ridicată
- Biodiversitate (flora furajeră naturală, flora spontană, speciile de animale sălbatice)
- Peisaje naturale valoroase, patrimoniul istoric și cultural bogat
- Facilitățile și interesul în creștere pentru agroturism
- Capitalul uman (bătrânii păstrători de tradiție; tinerii - moștenitori ai zestrei tradiționale și deschiși spre nou)

Pe de altă parte, se constată o serie de **probleme**³ specifice ruralului montan cu consecințe grave pe termen mediu, dintre care:

- Declinul efectivelor de animale după 1990 (ovine și bovine, în mod deosebit scăderea efectivelor de oi) conduce la scăderea majoră a volumului îngrășămintelor organice (indispensabile pentru aportul de alcalinitate, azot biologic, etc.), cu impact grav asupra regenerării naturale a pajiștilor, conducând la degradarea florei naturale furajere – fenomenul de “resălbăticire” prin acidifierea solului fragil al muntelui care favorizează dezvoltarea plantelor nedorite .
- Tendința abandonării unora dintre bunele practici din experiența tradițională, în paralel cu conservarea unora învechite și/sau adoptarea unor practici neadaptate specificului montan
- Aplicarea pe scară redusă a însămânțării artificiale; zestrea genetică a animalelor din multe gospodării rurale din zonele de munte este modestă.
- Adăposturi pentru animale învechite, necorespunzătoare igienico-sanitar, lipsite de facilitățile necesare.
- Lipsa echipamentelor agricole moderne (v. mulsul manual) și a mecanizării necesare lucrărilor în specific montan;
- Greșeli în depozitarea și utilizarea îngrășămintelor naturale (lipsa sau starea necorespunzătoare a platformelor de bălegar, absența bazinelor pentru colectarea purinului – pierderi mari de azot biologic, bălegar diseminat iarna, nefermentat, acid) – afectând calitatea pajiștilor, la care se adaugă poluarea cu rumeguș (pericol - acidifierea fânețelor), practici ineficiente de colectare și depozitare a fânului (stocat în clăi cu pericol de mucegăire), etc.
- Infrastructura deficitară (drumuri, utilități, comunicații).
- Investiții reduse pentru crearea de locuri de muncă / alternative de ocupare în spațiul rural montan
- Îmbătrânirea populației, exodul tinerilor (spre orașe / UE).
- Inițiative reduse, lipsa suportului și a cunoștințelor necesare fermierilor pentru promovarea de “branduri” specifice (produse cu marcă locală/regională), promovarea produselor de nișă, etc.
- Consultanță agricolă calificată în zona montană, neacoperitoare cantitativ și calitativ.

Consecințele sunt grave:

- Degradarea terenurilor agricole montane, sălbăticirea pajiștilor și a fânețelor – riscă să devină ireversibile: **“fragilitatea muntelui”**
- Condiții socio-economice precare; șomaj, combinat cu calitate redusă a ocupării (agricultură de subzistență) cu tendință de agravare
- Depopularea munților prin exodul tinerilor spre orașe sau în afara țării
- Imens potențial economic nevalorificat / insuficient în raport cu potențialul pieței (în creștere) pentru produse ecologice și biologice, agroturism, etc.

Gospodăriile țărănești care ocupă zonele montane din județ sunt localizate în grade diferite de dispersie teritorială (ridicată în unele zone din Comandău, Întorsura Buzăului etc.). În funcție de varietatea factorilor socio-economici și culturali, gradul de izolare, condițiile de mediu etc., se înregistrează diferențe mari de dezvoltare socio-economică (sărăcie extremă în unele zone).

Dezvoltarea economică în spațiul rural montan, iar în zonele izolate chiar supraviețuirea civilizației rurale, depind decisiv de dezvoltarea și valorificarea superioară a resursele oferite de agricultura montană⁴ și a altor resurse specifice zonei, într-un concept de *pluriactivitate*⁵.

³ Informațiile prezentate în această secțiune privind problematica ruralului montan au fost puse la dispoziție de Forumul Montan Român, afiliat la Euromontana

⁴ **Agricultura montană** include totalitatea practicilor agricole adaptate zonelor montane – plante furajere, cultivate sau pajiști naturale, horticultură, creșterea animalelor, etc.

⁵ Conceptul de **pluriactivitate** include diversitatea activităților care valorifică resursele locale, acoperă nevoi specifice gospodăriilor rurale, oferă alternative de ocupare totală sau parțială: procesarea primară și mica industrializare a produselor agro-

Conceptul de dezvoltare durabilă aplicat ruralului montan include modernizarea activităților agricole în paralel cu conservarea bunelor practici în raport cu mediul, relansarea creșterii animalelor și a îndeletnicirilor tradiționale, promovarea agriculturii și a produselor ecologice, diversificarea activităților economice în spațiul rural fără afectarea patrimoniului natural, istoric și cultural.

În raport cu problematica analizată, **principalele neajunsuri constatate⁶ în cadrul sistemului de educație și formare profesională sunt:**

- Interesul general scăzut al tinerilor pentru formare profesională și carieră în agricultură
- Gradul redus de acoperire teritorială a ofertei de educație și formare profesională (inițială și continuu ruralul montan)
- Conținutul pregătirii insuficient adaptat specificului local, în mod deosebit în ceea ce privește componenta practică a programelor de formare în agricultură (în particular în domeniul agromontan/agroturism) furnizate de școlile din sistemul ÎPT
- Absența unei pregătiri generale privind economia ruralului montan – considerată a fi necesară încă din gimnaziu (în cadrul orelor de educație tehnologică / componenta de curriculum la decizia școlii- CDS), atât ca bază de pregătire pre-vocațională, cât și din perspectiva celor care nu continuă studiile și rămân în gospodăria
- Baza materială deficitară a școlilor din domeniu (fermă didactică, echipamente, etc.)
- Formarea profesională a cadrelor didactice - marcată preponderent de cunoștințe pentru agricultura de câmp - deficitară în privința competențelor specifice agriculturii montane și dezvoltării durabile în zona montană

Un răspuns adecvat la problematica dezvoltării ruralului montan, din perspectiva educației și formării profesionale – văzută ca **“Pilon al dezvoltării agro-montane durabile”**, implică nevoia unui program coerent de măsuri pe următoarele direcții prioritare:

- Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică în ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan
- Introducerea în documentele de planificare strategică în ÎPT a unei secțiuni distincte pentru problematica ruralului montan, având în vedere:
  - Planul locale de acțiune (PLAI)
  - Planurile de acțiune (PAS) la nivelul școlilor din ÎPT cu ofertă de formare în agricultură cu specific montan
- Inițierea / dezvoltarea unor școli pilot cu profil agromontan, cu arie de acțiune acoperitoare pentru principalii masivi muntoși, având în vedere:
  - Dezvoltarea bazei materiale: ferma didactică, ateliere școală și laboratoare – organizate și dotate corespunzător, din perspectiva agriculturii montane⁴ și pluriactivității⁵, cu o componentă de agroturism inclusă
  - Facilități de tip „campus” (internat, cantină, centre de documentare și informare, etc.)
- Programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate pentru adecvarea competențelor specifice agriculturii montane
- Adaptarea conținutului pregătirii prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) în funcție de specificul local, la toate calificările din cadrul rutei progresive de profesionalizare relevante pentru agricultura montană

---

alimentare, meșteșuguri și artizanat (lemn, metal, confecții, ceramică, etc.), mica industrie locală, turism și agroturism, activități de întreținere și mecanizare și alte servicii auxiliare agriculturii, etc.

⁶ Concluziile grupului de lucru pentru un *program național de educație și formare profesională în ruralul montan*

- Completarea/adaptarea pregătirii la nivel gimnazial din zonele montane având în vedere noțiunile generale privind economia ruralului montan - în cadrul orelor de educație tehnologică / componenta de CDS
- Programe de orientare și consiliere profesională adaptate grupurilor țintă din ruralul montan (elevi și părinți, tineri agricultori), în parteneriat între instituțiile de învățământ, Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică (CJAPP), Direcția Județeană pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Oficiul județean de Consultanță Agricolă, autorități locale, asociații profesionale ale agricultorilor de munte (acolo unde există), organizații neguvernamentale (ONG) cu activități de consultanță și instruire în agricultură, etc.

3.3 Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

- ❖ **Criza economică recentă afectează toate sectoarele economice, în mod deosebit sectorul de construcții.**
- ❖ **Cercetarea – dezvoltarea.** Sectorul de cercetare-dezvoltare are slabe legături cu mediul economic, neavând o contribuție semnificativă la dezvoltarea economică județeană. Județul Covasna dispune de un număr extrem de redus de salariați în cercetare-dezvoltare, cu mult sub media națională și regională și în scădere în ultimii ani.
  - Nevoia relansării activității de cercetare-dezvoltare și de creștere a legăturii cu mediul economic și nevoile acestuia.
- ❖ **Tendința de creștere a ponderii serviciilor și a construcțiilor, în paralel cu scăderea ponderii agriculturii** în formarea PIB și a VAB la nivel regional și județean.
- ❖ **Dinamica și potențialul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM):**
  - În paralel cu procesul de restructurare care a condus la reducerea severă a numărului de angajați în firmele mari, a crescut la nivel regional numărul de firme și personalul IMM
  - Creșterea din ultimii ani a ratei antreprenoriale la nivel regional, exprimată prin numărul de IMM la 1000 locuitori
- ❖ **Deși în creștere, investițiile brute și investițiile străine în județul Covasna sunt modeste, comparativ cu celelalte județe ale regiunii.** Cele mai mari investiții sau realizat în industria prelucrătoare, urmată de comerț și de sectorul transport, depozitare, comunicații.
- **Serviciile.**

Ocupă cea mai mare pondere în economia regională și județeană, în creștere constantă în ultimii ani și devansând industria în formarea PIB și a VBA. În cadrul serviciilor, în județul Covasna se detașează:

  - **Comerțul și activitățile de hotel și restaurant**, cu potențial mare de creștere în viitor. Se constată la nivel regional preponderența întreprinderilor mici care lucrează în comerț, alături de o prezență în creștere a marilor lanțuri de magazine
  - Activitățile de **transport, depozitare și comunicații**: Dezvoltarea industriei și comerțului la nivel regional implică și nevoi în creștere de calificări pentru transporturi și *logistică*.
  - Importanța în creștere a **telecomunicațiilor**: accentul pe noile tehnologii în telefonie fixă și mobilă care antrenează schimbări în conținutul unora dintre calificările necesare în domeniu (ex. competențele IT pentru transferul integrat de date, voce și imagine).
- **Industria:**
  - În județul Covasna, **cele mai reprezentative ramuri ale industriei prelucrătoare** sunt: industria alimentară, industria confecțiilor textile, prelucrarea lemnului și fabricarea de mobilier, construcțiile metalice și produse din metal, mașini și aparate electrice, materiale de construcții.

- Ponderea relativ mare a industriei comparativ cu media europeană, corelată cu evoluțiile descrescătoare din ultimii ani sugerează că evoluțiile viitoare sunt condiționate de măsura în care vom face față presiunii concurențiale crescînde, prin **creșterea competitivității și dezvoltarea prioritară a unor ramuri industriale cu valoare adăugată mare.**
- Dinamica investițiilor în sectorul industrial: industria prelucrătoare beneficiază de cea mai mare pondere din totalul investițiilor brute la nivel regional și județean.
- Proiectele de înființare a unor parcuri industriale în Sf.-Gheorghe și Baraolt – din care se desprind orientări strategice spre ramuri cu valoare adăugată mare (materiale de construcții, industrie alimentară, fabricarea de produse ecologice, electronică, IT, mecanică fină, servicii pentru întreprinderi, etc.). Vecinătatea Parcului industrial Prejmer (jud. Brașov)
- **Construcțiile**
  - Sectorul cel mai afectat de criza economică, cu potențial mare de creștere în viitor
- **Agricultura:**
  - Potențial agricol important. Județul Covasna se remarcă prin **ponderea mare a agriculturii** în economia județului (15,3%, cea mai mare la nivel regional, peste media națională).
  - Agricultură variată, condiții favorabile creșterii animalelor potențial ridicat de dezvoltare pentru agricultura ecologică și agroturism
  - Nevoile de modernizare și eficientizare a agriculturii din perspectiva aderării la UE
  - Problematika complexă și stringentă a ruralului montan din perspectiva socio-economică și de mediu pentru o dezvoltare durabilă a localităților și gospodăriilor țărănești.
- **Silvicultura:**
  - 44,5% din suprafața județului este acoperită de păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră.
  - Importante resurse naturale ale pădurii: lemn, fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale, vânat, etc.
- **Mediul:**
  - Nevoile de adaptare la standardele UE pentru **protecția mediului**

IMPLICATIILE PENTRU ÎPT:

- **Planurile de școlarizare** trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - ponderea crescută a serviciilor, importanța diversificării activităților industriale, anticipând dezvoltarea necesară a unor ramuri industriale cu potențial competitiv, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.
- **Calificări și curriculum.** Adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă.
Se desprind două direcții de acțiune la nivel regional și local:
  - Aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională
  - Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL)
- Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT un **răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă** la sarcini de lucru diverse, prin
  - Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide
  - Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.)
  - Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți

- **Ca răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate**, trebuie avute în vedere:
  - Creșterea nivelului de calificare
  - Importanța competențelor cheie
  - Limbile străine
  - Formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare
  - Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice - artistice – IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.
  - Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile
- **Ca răspuns la cerințele de mediu pe baza standardelor UE:**
  - Calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecție mediului pe baza standardelor de mediu ale UE
  - Dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.
- **Parteneriatul școală-agenți economici** - indiferent de domeniul de pregătire, trebuie să reflecte:
  - diversitatea categoriilor de agenți economici (pe clase de mărime, tipuri de capital, etc.) și de activități producătoare de bunuri și servicii
- **Ruralul montan:**

Problematica complexă și stringentă a ruralului montan din perspectiva socio-economică și de mediu pentru o dezvoltare durabilă a localităților și gospodăriilor țărănești, în condițiile în care zona montană și premontană acoperă o parte însemnată din suprafața județului, conduce la nevoia unui program coerent de măsuri în educație și formare profesională, pe următoarele direcții prioritare:

  - Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică în ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan.
  - Inițierea/dezvoltarea unor școli pilot cu profil agromontan, înzestrate cu o bază materială adecvată: ferma didactică, ateliere școală și laboratoare – organizate și dotate corespunzător, din perspectiva agriculturii montane și pluriactivității (cu o componentă de agroturism inclusă); facilități de tip campus.
  - Adecvarea sporită a conținutului calificărilor la specificul agromontan local.
  - Completarea/adaptarea pregătirii la nivel gimnazial din zonele montane prin introducerea unor noțiuni generale privind economia ruralului montan, și aspecte practice de gospodărie și alimentație (la orele educație tehnologică / componenta de CDS).
  - Programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate, cu privire ca competențele specifice agriculturii montane.
  - Programe de orientare și consiliere adaptate grupurilor țintă din ruralul montan (elevi și părinți, tineri agricultori).

De asemenea, se recomandă programe adecvate de informare și instruire a producătorilor agricoli cu privire la:

  - ameliorarea competitivității sectorului agricol, alimentar și forestier din zona montană
  - ameliorarea calității producției și a produselor, adaptarea la normele UE .
  - promovarea produselor lor prin utilizarea logo-urilor acceptate de către UE (ex.: Produsul BIO, Produsul traditional, Denumirea de origine a produsului–AOP, Identificarea geografica a produsului-IGP).

4 PIATA MUNCII

4.1 Indicatori statistici ai pieței muncii⁷

În momentul de față, pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: Balanța forței de muncă (BFM) și Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO). Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții⁷ și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii din România.

BFM permite comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

4.1.1 Participarea la forța de muncă

4.1.1.1 Principali indicatori ai pieței muncii la nivel regional

Evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii la nivel regional, conform datelor din AMIGO, este prezentată detaliat în cap.4.1.1 din PRAI. Principalele concluzii pentru regiunea Centru sunt rezumate mai jos.

Informațiile furnizate de AMIGO pentru anul 2009, evidențiază comparativ cu situația la nivel național și european, un decalaj semnificativ privind rata de ocupare care în Regiunea Centru este mai mică cu 3,5 puncte procentuale decât media națională și cu 9,5 puncte procentuale față de media europeană (UE-27). Acest decalaj este și mai accentuat în cazul femeilor și mai ales în rural.

Se desprinde la nivel regional un fenomen îngrijorător al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din mediu rural, combinat cu o calitate redusă a ocupării în rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subzistență, în agricultură).

În 2009, rata șomajului la nivel regional (10,7%) definit conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii (BIM), se situează peste media la nivel național (6,9%) și european (9%). În Regiunea Centru, în 2009, rata șomajului (BIM) în mediul rural (11%) este sensibil mai mare decât rata șomajului rural la nivel național (5,4%). Rata șomajului (BIM) este mai mare în cazul bărbaților (12,1%, față de 8,8% în cazul femeilor în 2009);

Șomajul ridicat al tinerilor (15-24 ani) la nivel regional: mai mare decât la nivel național (30,2%, față de 20,8%), mai ales în mediul rural (26,4% la nivel regional, față de 15,5% la nivel național)

Șomerii (BIM) din grupa 15-24 de ani reprezintă cea mai mare pondere (28,5%) în numărul total al șomerilor din regiune, mai accentuat în mediul rural (32,4%). Raportat la întreaga populație din grupa 15-24 de ani, 9,4% din tineri din regiunea Centru sunt șomeri.

NOTĂ: deși indicatorii furnizați de AMIGO privind ocuparea și șomajul nu sunt detaliați pentru județele componente ale regiunii, principalele constatări valabile la nivel regional (mai ales cele privind disparitățile pe medii rezidențiale) pot fi avute în vedere ca fiind cu atât mai relevante pentru județul Covasna, cu cât trebuie analizate în context cu ponderea mare (peste media regională) a populației rurale, precum și cu situația specifică și ponderea semnificativă a etniei rrom din județ.

4.1.1.2 Principali indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM) la nivel județean

Tab. 4.1

⁷ Pentru definiția indicatorilor utilizați în această secțiune, vezi glosarul din ANEXA 4

Principali indicatori din Balanța forței de muncă la sfârșitul anului 2011			
	RO	R.Centru	Jud.Covansa
Resurse de muncă - mii pers.	14047,7	1667,4	145,3
Populația ocupată civilă - mii pers.	8365,5	1006,8	81,9
Șomeri înregistrați - mii pers.	461,0	65,0	7,7
Populația activă civilă - mii pers.	8826,5	1071,8	89,6
Populația în pregătire prof. și alte categ. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.	5221,2	595,6	55,7
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	62,8	64,3	61,7
***) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	59,6	60,4	56,4
***) Rata șomajului înregistrat %	5,2	6,1	8,6

Sursa: INS, "Balanța forței de muncă" la 1 ianuarie 2012

Populația activă și populația ocupată civilă

Analizând evoluția indicatorilor furnizați de BFM la nivel județean pentru perioada 2002-2011, rezultă evoluții similare cu cele din AMIGO pentru regiunea Centru, de scădere a ratelor de activitate și de ocupare a resurselor de muncă⁸, cu tendință de revenire la sfârșitul intervalului pe seama creșterii accentuate a populației în pregătire profesională și a altor categorii de populație în vârstă de muncă (ex. pensionările anticipate) - v. Anexa 3 c.

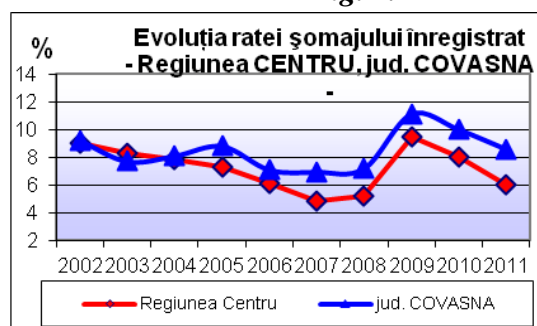
La sfârșitul anului 2011, BFM raportează atât rate de activitate, cât și rate de ocupare ale populației civile din totalul resurselor de muncă, mai mici la nivelul județului decât cele agregate la nivel regional și național.

Somajul înregistrat

În județul Covasna, rata șomajului înregistrat⁹ în perioada 2002-2010 are o evoluție fluctuantă, în creștere după 2008, fiind însă mai mare începând în 2005 decât media regională și națională – v. fig. 4.2 și Anexa 3c.

Rata șomajului feminin înregistrat, în creștere după 2007, este mai mică decât în cazul bărbaților.

Fig. 4.2

Sursa: INS, Balanța Forței de Muncă la sfârșitul anului.

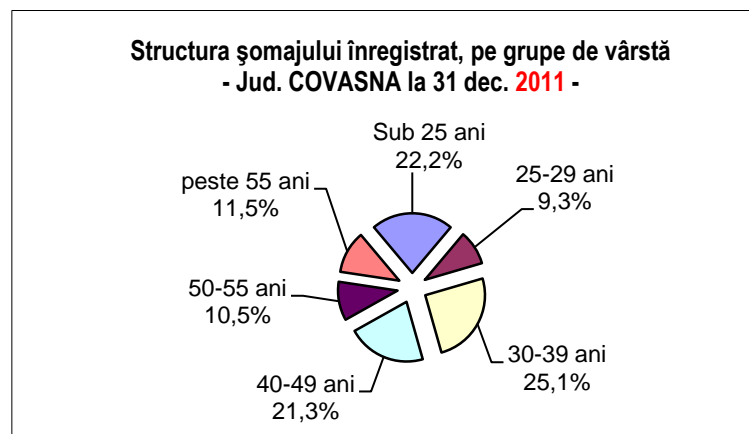
Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă. Șomajul tinerilor.

La 31 dec.2011, ponderea șomerilor sub 25 de ani din totalul șomerilor înregistrați la AJOFM Covasna era de 22,2%, mai mare decât la nivel regional (18,9%) și național (17,8%) – v. fig. 4.3 și Anexa 3 e.

Fig.4.3

⁸ Calculate ca procent al populației active civile, respectiv al populației ocupate civile din totalul resurselor de muncă. Resursele de muncă includ populația în vârstă de muncă, mai puțin persoanele pensionate anticipat și cele în incapacitate permanentă de muncă, la care se adaugă salariații sub și peste vârsta de muncă și alte persoane sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

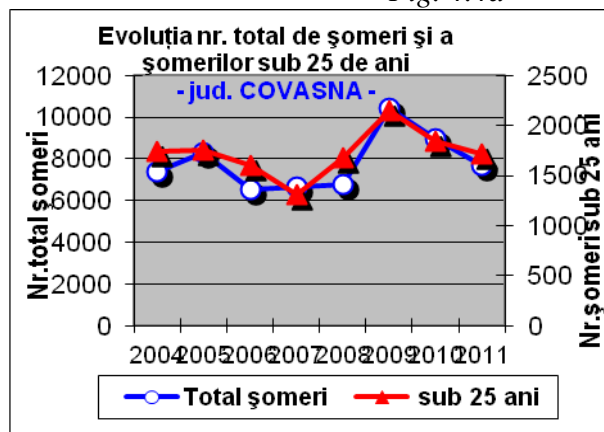
⁹ Rata șomajului înregistrat se calculează ca procent din totalul populației active civile.

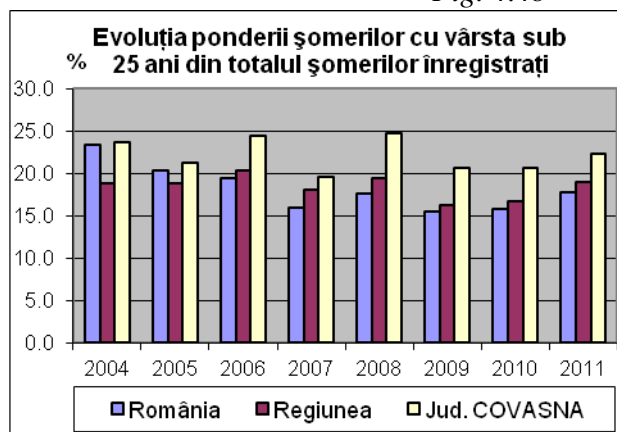
Sursa: ANOFM

Numărul șomerilor sub 25 de ani în județul Covasna a scăzut continuu în perioada 2004-2007, pentru ca în 2008-2009 (ani de vârf ai crizei economice) să se înregistreze un salt semnificativ urmat de o tendință de scădere progresivă în 2010 și 2011 (v. fig. 4.4.a). Pe tot parcursul intervalului de timp analizat, ponderea șomerilor tineri din totalul șomerilor înregistrați în județul Covasna a fost mai mare decât la nivel regional și național (v. fig. 4.4.b), ceea ce sugerează dificultăți mai mari pentru tinerii din județul Covasna în integrarea pe piața muncii.

Fig. 4.4a

Fig. 4.4b

Șomajul înregistrat de lungă durată

Datele raportate de AJOFM ca șomaj de lungă durată evidențiază doar șomerii înregistrați care au depășit 12 luni în șomaj, respectiv 6 luni în cazul tinerilor sub 25 ani. Având în vedere că cei mai mulți dintre șomerii ies din evidențele AJOFM odată cu încetarea perioadei de plată a ajutorului de șomaj, datele raportate de AJOFM pentru șomajul de lungă durată apar mult mai mici decât în realitate (a se vedea PRAI – cap. 4.1.2, comparativ cu datele la nivel național și regional din AMIGO și Eurostat).

Datele evidențiază o pondere mare a șomerilor de lungă durată din totalul șomerilor înregistrați în evidențele AJOFM Covasna, de cca 34,5% în 2011 și de 33,9% în cazul tinerilor sub 25 ani (v. Anexa 3e) – pentru ambele categorii, ponderea șomerilor de lungă durată este mai mare decât la nivel regional și național.

4.1.2 Structura populației ocupate pe niveluri de instruire, la nivel regional

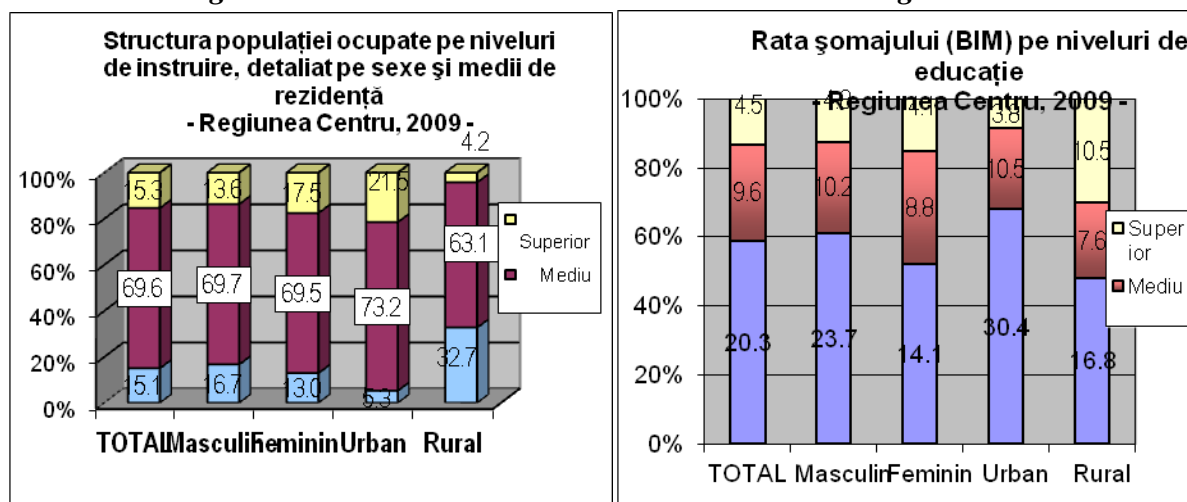
Riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut. Rata șomajului regional pentru persoanele cu nivel scăzut de educație (20,3%) este de aproape 3 ori mai mare decât la nivel național (7,5%). În Regiunea Centru șansele de ocupare sunt mult mai reduse decât la nivel național pentru persoanele cu nivel scăzut de pregătire (cu cel mult învățământ gimnazial). Regiunea Centru are cea mai mare pondere a populației ocupate cu mediu de instruire și cu studii de nivel profesional. Se constată la nivel regional tendința de creștere a ponderii în ocupare a populației cu studii superioare și a

celor cu nivel de pregătire liceal și de scădere semnificativă a ponderii cu nivel de scăzut de pregătire (cel mult gimnazial).

În aceste condiții îngrijorează **disparitățile majore între rural și urban, privind nivelul de instruire al populației ocupate**, având în vedere că în 2009 la nivel regional doar 4,2% din populația ocupată din mediul rural are studii superioare (față de 21,5% în urban), ponderea celor cu nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) fiind de 63,1% în mediul rural (față 73,2 % în urban), în timp ce aproape $\frac{1}{3}$ (32,7%) din populația ocupată din mediul rural are un nivel scăzut de educație (gimnazial/primar sau mai puțin) - față de numai 5,3 % în urban.

Fig. 4.5.a

Fig. 4.5.b

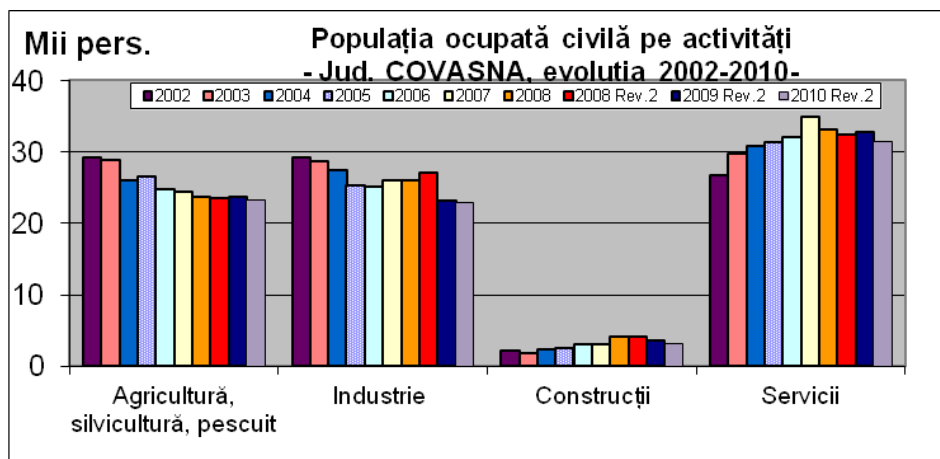

În structura pe sexe a ocupării, se constată la nivel regional un nivel de pregătire ceva mai ridicat în cazul femeilor decât al bărbaților, în paralel cu o mai bună reprezentare a bărbaților cu nivel de pregătire profesional și de ucenici. Șansele de angajare ale femeilor cu nivel scăzut de educație sunt mult mai reduse decât în cazul bărbaților (în regiunea Centru rata de ocupare a femeilor cu nivel scăzut de educație este de două ori mai mică decât a bărbaților). De aici nevoia unor măsuri în sprijinul creșterii nivelului de calificare al femeilor și în sprijinul creșterii șanselor de ocupare a femeilor cu pregătire profesională.

4.1.3 Structura populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei naționale

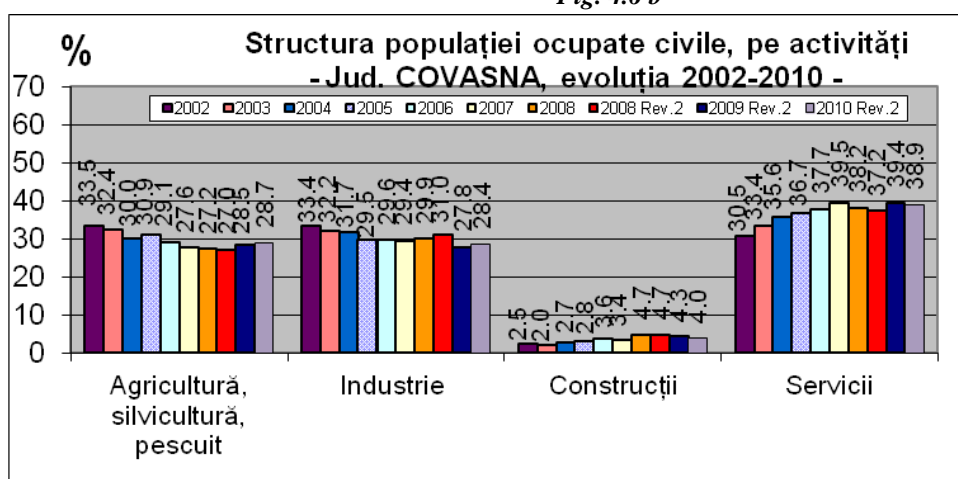
Datele anuale furnizate de INS, pe baza rezultatelor din Balanța forței de munca (BFM) permit analiza comparativă la nivel regional și județean a evoluției în timp a structurii populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei naționale.

Fig. 4.6 a

Sursa: INS, Anuarul Statistic (Balanta Forței de Muncă - la sfârșitul anilor)

Fig. 4.6 b

Sursa: INS, Anuarul Statistic (Balanta Forței de Muncă - la sfârșitul anilor)

Similar cu evoluția PIB și VAB pe activități (v. cap.3), dacă până în 2002 structura ocupării civile la nivelul județului se caracteriza printr-un raport relativ echilibrat între industrie agricultură și servicii, începând cu 2003 se constată o modificare semnificativă a raportului în favoarea serviciilor. Se constată tendința de **scădere a numărului și ponderii populației ocupate în industrie și agricultură, în paralel cu creșterea în servicii și în construcții** (v. fig. 4.6 a și b).

În 2010, pe sectoare mari de activitate, la nivelul județului, se detașează serviciile care totalizează o pondere de 38,9% din populația ocupată civilă, urmată de industrie (28,4%), agricultură (28,7%) și construcții (4%) Comparativ cu structura ocupării civile la nivel național și regional în 2010 (v. tab.4.7), este mai bine reprezentată industria (cu 7,4 puncte procentuale peste media națională). Agricultura este apropiată de ponderea la nivel național, dar mai mare 4,5 puncte procentuale decât la nivel regional. Serviciile (38,9%) au o pondere mai mică decât la nivel național și regional, în schimb ponderile în comerț și în activitățile de hotel și restaurant sunt apropiate de media la nivel regional și mai mari decât la nivel național. Construcțiile (4%) au pondere mai mică decât media națională și cea regională

De notat însă, **dependența de industria textilă a unei bune părți a populației ocupate în lohn, amenințată** de restrângeri de activitate sub presiunea concurențială crescândă, rezultată din eliminarea cotelor de import din țările Asiei de Sud-Est și China aplicate de UE pentru produsele textile (Decizia OMC, începând de la 1 ianuarie 2005).

Tab. 4.7

Structura comparativă a populației ocupate civile în județele regiunii, 2010 (%)

	ROMÂNIA	Regiunea CENTRU	AB	BV	CV	HR	MS	SB
Agricultură, silvicultură, pescuit	29,1	24,2	30,7	13,4	28,7	33,0	30,1	15,9
Industrie	20,7	26,6	26,9	25,5	28,4	24,6	24,5	30,9
Industrie extractivă ^{(1), (2)}	0,8	0,7	0,5	0,3	0,2	0,4	1,3	1,2
Industrie prelucrătoare ^{(1), (2)}	17,6	23,7	24,6	22,7	25,8	22,4	20,9	27,6
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat ⁽²⁾	0,9	0,7	0,6	0,9	0,4	0,5	0,9	0,7
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare ⁽²⁾	1,5	1,4	1,2	1,6	2,0	1,3	1,3	1,5
Construcții	7,5	6,7	4,3	11,4	4,0	4,7	5,8	6,9
Servicii	42,6	42,5	38,1	49,7	38,9	37,7	39,7	46,2
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor ^{(1), (2)}	13,6	14,3	13,6	16,4	14,6	13,4	13,4	14,0
Transport și depozitare ⁽²⁾	5,1	5,6	5,7	6,4	4,1	4,5	5,6	6,1
Hoteluri și restaurante ^{(1), (2)}	1,6	2,1	1,3	3,2	2,2	1,9	1,6	2,4
Informații și comunicații ⁽²⁾	1,6	1,0	0,3	1,8	0,6	1,1	0,6	1,1
Intermedieri financiare și asigurări ⁽²⁾	1,6	1,0	0,8	1,1	0,9	0,8	0,9	1,4
Tranzacții imobiliare ⁽²⁾	0,4	0,3	0,2	0,6	0,1	0,1	0,3	0,2
Activități profesionale, științifice și tehnice ⁽²⁾	1,9	1,3	1,3	2,0	1,4	1,2	1,0	1,0
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport ⁽²⁾	2,4	2,3	1,1	3,0	1,2	1,6	1,4	4,3
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public ⁽²⁾	2,4	2,2	2,4	2,4	2,5	2,1	2,1	2,1
Învățământ ^{(1), (2)}	4,7	5,0	4,4	4,9	5,5	5,5	5,0	5,2
Sanatate și asistență socială ^{(1), (2)}	4,8	4,8	4,7	4,7	4,2	4,0	5,4	5,2
Activități de spectacole, culturale și recreative ⁽²⁾	0,8	0,7	0,4	0,9	0,9	0,5	0,8	0,9
Alte activități de servicii ⁽²⁾	1,8	1,8	1,8	2,3	0,7	1,1	1,8	2,3
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Sursa: INS, Anuarul statistic, Balanța Forței de Muncă la sfârșitul anului

4.1.4 Numărul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale

În 2010, din numărul total al salariaților, în industrie lucrau 39,5%, în construcții 5,6%, în agricultură 3%. Comparativ cu situația la nivel regional, județul Covasna are o pondere mai mare a salariaților industrie și agricultură și mai mică în servicii și construcții - v. *tab. 4.8*.

În cadrul serviciilor se remarcă ponderea salariaților în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (14,8%) în transporturi depozitare comunicații 4%, în hoteluri și restaurante 2,7% - v. *anexa 3g*.

Tab. 4.8. Numărul mediu al salariaților, în anul 2010, județul Covasna

Activități economice	Regiunea Centru		Județul Covasna	
	Total salariați	% salariați pe activități	Total salariați	% salariați pe activități
TOTAL	544191	100,0	145465	100
Agricultură, silvicultură, pescuit	10612	2,0	2555	3,0
Industrie total	188274	34,6	44295	39,5
Construcții	38827	7,1	12506	5,6
Servicii	306478	56,3	86109	51,9

Sursa: Anuarul statistic al României 2011 - Cercetarea statistică privind costul forței de muncă.

4.1.5 Rata locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale

Rata locurilor de muncă vacante (RLV): reprezintă raportul dintre numărul locurilor de muncă vacante și numărul total al locurilor de muncă (ocupate și vacante), exprimat procentual.

Datele pentru 2010 (v. *Anexa 3f*) evidențiază o rată a locurilor de muncă vacante în regiunea Centru de 0,76% (față de 0,88% la nivel național). Rate mari ale locurilor de muncă vacante în 2007 s-au înregistrat în Sănătate și asistență socială - atât la nivel regional (4,03%) cât și național (3,42%), urmat de agricultură (3,68% la nivel regional, față de 1,42% la nivel național), intermediari financiari și asigurări (1,75% la nivel regional, 0,97% la nivel național).

4.2 Informații parțiale

4.2.1 Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM

Datele furnizate de AJOFM din regiune cu privire la evoluția locurilor de muncă vacante, respectiv a numărului de șomeri înregistrați, dintre care distinct pentru șomerii proveniți din rândul absolvenților, sunt prezentate în *Anexa 5*.

NOTĂ: *Datele din Anexa 5 privind șomajul/locurile de muncă vacante reprezintă suma intrărilor în șomaj, respectiv suma locurilor de muncă comunicate vacante la AJOFM în anul respectiv.*

În conformitate cu scopurile analizei, au fost selectate acele grupe de ocupații/ocupatii din COR (Clasificarea Ocupațiilor din România) considerate relevante pentru regiune în raport cu calificările din nomenclatorul de pregătire prin învățământul profesional și tehnic. Pentru învățământul superior, au fost selectate majoritatea grupelor de ocupații din grupa majoră 2 din COR. Pe structura COR s-a mers până la nivelul de detaliere (grupa minoră/grupă de bază/ocupație) necesar pentru departajarea în funcție de domeniul de pregătire/profilul relevant. Pentru comparație, a fost analizată și evoluția pentru ocupațiile din categoria muncitorilor necalificați (grupa majoră 9)

Analizele și concluziile care urmează trebuie sub rezerva următoarelor **limite metodologice:**

- locurile de muncă vacante înregistrate la AJOFM nu reflectă decât o parte din piața muncii (în ciuda obligațiilor legale, nu toate locurile vacante sunt anunțate de angajatori; în general, gradul de cuprindere în evidențele AJOFM scade cu cât crește nivelul de calificare și gradul de specializare a acestora)
- posibile înregistrări multiple ale aceluiași posturi (anunțuri de locuri vacante repetate în cazul neocupării)
- informații incomplete generate de dificultățile de utilizare a bazelor de date de care dispun AJOFM
- dificultățile de corelare între nomenclatoarele din învățământ și COR
- la momentul analizei nu au fost disponibile informații privind numărul anual de absolvenți pe domenii și calificări pentru a evalua raportul absolvenți șomeri / absolvenți pe ocupațiile aferente
- datele analizate nu iau în considerare durata medie a șomajului pe ocupațiile respective și nici rata de ocupare a locurilor de muncă vacante.

Pentru date detaliate la nivelul județului, v. Anexa 5. Pentru concluziile relevante la nivel regional, v. cap. 4.1.2. din PRAI.

4.2.1.1 Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și liceal tehnologic

Criza economică care a debutat în ultima parte a anului 2008 a condus la o ruptură în evoluțiile care păreau să se profileze din analiza anilor anteriori cu privire la șomaj și locurile de muncă vacante. Din acest motiv, analizele de mai jos, se limitează la evoluțiile anuale anterioare anului 2008. Deoarece în acest moment (mai 2011) seriile de date lunare colectate de la debutul crizei (septembrie 2008) sunt prea scurte pentru a permite extrapolarea unor tendințe în condițiile incertitudinilor actuale, se recomandă monitorizarea în continuare a evoluțiilor șomajului și locurilor de muncă și actualizarea periodică a analizelor din acest capitol.

Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă pare să fie dat de următoarele domenii (în ordinea numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional): *mecanică, comerț, construcții, economic, industrie textilă și pielărie, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, electric, electromecanic, electronică automatizări, industrie alimentară, materiale de construcții, silvicultură*

Cele mai semnificative evoluții desprinse din analiza comparativă a numărului de locuri de muncă vacante și a numărului de șomeri înregistrate în perioada 2003-2007 sunt prezentate mai jos și sintetizate în *tabelul 4.9 (detaliat în Anexa 5)*.

Domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție pe piața muncii caracterizate prin tendință generală de creștere a locurilor de muncă vacante, numărul șomerilor în scădere sau cu evoluție fluctuantă, *balanță locuri de muncă-șomeri pozitivă sau relativ echilibrată* - atât pe ansamblul regiunii cât și în majoritatea județelor: **construcții, comerț, economic, turism și alimentație, industrie alimentară.**

Construcții: la nivel regional și în majoritatea județelor, numărul de locuri a crescut iar numărul de șomeri a scăzut (cu unele fluctuații justificate de caracterul sezonier), iar balanța *locuri de muncă-șomeri* până în 2007 a înregistrat un deficit accentuat de forță de muncă.

În **comerț** și în **turism și alimentație:** la nivel regional și în majoritatea județelor, numărul de locuri a crescut iar numărul de șomeri a scăzut sau a avut o revoluție fluctuantă, înregistrând o balanță *locuri de muncă-șomeri* pozitivă sau echilibrată. Fluctuațiile din domeniile comerț și turism și alimentație ar putea fi în legătură cu fluctuațiile sezoniere, posibile nepotriviri între cerințele angajatorilor și așteptările salariaților/șomerilor, la care s-ar putea adăuga în cazul comerțului impactul noilor magazine din rețelele de hipermarketuri asupra micilor afaceri în domeniu.

Domeniul “**economic**” a cunoscut o tendință generală crescătoare la nivel regional și în toate județele, dar și numărul de șomeri a crescut în Covasna, în timp ce în celelalte județe a scăzut, evoluții care au condus la o balanță șomeri-locuri de muncă negativă în Covasna..

Industria alimentară: la nivel județean și regional și în majoritatea județelor s-a înregistrat o creștere a locurilor de muncă, scădere a numărului de șomeri în domeniu sau evoluție fluctuantă.

Industria materialelor de construcții a cunoscut o creștere la nivel regional a locurilor de muncă vacante în paralel cu scăderea numărului de șomeri în ultimii 2 ani, îndeosebi pe seama evoluțiilor în județele Mureș, Sibiu, Alba, iar în județul Mureș pare să se profileze un excedent de locuri de muncă vacante comparativ cu numărul de șomeri în domeniu

Mecanica este domeniul care înregistrează la nivel regional un număr semnificativ de locuri de muncă vacante dar și de șomeri. *Raportul locuri de muncă-șomeri rămâne deficitar*, cu tendință de ameliorare față de începutul perioadei analizate (2003-2007).

Similar cu mecanica, domeniile **electric și electromecanic** până în 2007 s-a înregistrat - la nivel regional și în majoritatea județelor - o *tendință de creștere a locurilor de muncă vacante și de scădere a numărului de șomeri*, raportul locuri de muncă-șomeri rămâne însă deficitar (cu tendință de ameliorare).

Industria textilă pare să se confrunte cu *dificultăți concretizate la nivel regional printr-o cerere de forță de muncă neacoperită în cea mai mare parte a intervalului de timp analizat la nivel regional și în majoritatea județelor, pentru ca la sfârșitul perioadei pe ansamblul regiunii locurile de muncă vacante să scadă semnificativ în majoritatea județelor, în paralel cu o creștere a numărului de șomeri.*

Fabricarea produselor din lemn cunoaște evoluții contradictorii la nivel regional, prin creșterea locurilor de muncă în paralel cu creșterea șomajului sau evoluții fluctuante - pe ansamblul regiunii și în majoritatea județelor.

Tab. 4.9

Domeniul de pregătire.	Tendință locuri muncă vacante	Tendință șomeri	Diferență locuri vacante-șomeri (2007)	Ocupații / grupe de ocupații relevante (prin nr. de locuri de muncă vacante în cadrul domeniului)

Construcții, instalații și lucr. publice	↑ Regiune, AB, BV, HR (≈) MS, SB ↓ CV	↓ Regiune, AB, BV, CV, HR (≈) MS, SB	(+) Regiune, AB, BV, HR, MS, SB (≈) CV	Zidari, Dulgheri, Zugravi, Instalatori, Constructori în beton armat și asimilați, Tehnicienii constructori, Montatori de izolații termice și acustice etc. <i>OBS. Sector caracterizat prin fluctuații sezoniere</i>
Turism și alimentație	↑ Regiune, AB, HR, MS (≈) BV, CV, SB	↓, AB, BV, (≈) Regiune, CV, SB ↑ HR, MS	(+) Regiune, BV, MS, SB (≈) AB, HR, CV	Ospătari și barmani, Bucătari, Valeti, cameriste și insotitori, Patiseri, Cofetari
Comerț	↑ Regiune, AB, HR, MS, SB (≈) BV, CV	(≈) Regiune ↓ AB, CV, BV ↑ HR, MS, SB	(+) Regiune, BV, MS, SB, CV (≈) AB, HR	Vânzători, Magazineri, Agenți în activitatea financiară și comercială Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri,
Economic	↑ Regiune, AB, BV, CV, HR, MS, SB	(≈) Regiune ↓ AB, HR, BV ↑ CV, MS, SB	(≈) Regiune, BV, HR, MS, SB (-) AB, CV	Alți lucrători cu studii medii în gestiunea economică și administrativă, Secretari și operatori la mașin de scris și de calcul, Funcționari în serviciile de evidență contabilă și financiară, Funcționari expediție și alți agenți poștali, Alți funcționari de birou
Industrie alimentară	↑ Regiune, AB, HR, MS (≈) BV, SB ↓ CV	↓ AB, BV, HR (≈) Regiune, CV, HR, SB ↑ MS	(+) Regiune, MS (≈) AB, BV, HR, SB (-) CV	În special ocupațiile pentru prelucrarea cărnii și pentru produse de panificație
Mecanică	↑ Regiune, AB, BV, HR, MS (≈) CV, SB	(≈) Regiune, AB, SB ↓ BV, CV, HR ↑ MS	(-) Regiune, AB, BV, CV, HR, MS (≈) SB	Ocupații cu locuri de muncă ↑, șomaj ↓, în jud. menționate cu ↑↓, excedent locuri de muncă în jud. menționate cu (+): - Constructori montatori structuri metalice (↑↓ AB, BV, HR, SB) - Conducător auto (↑↓, (+) BV, HR, SB; (+) MS, SB) - Sudori și debitorii autogeni (↑↓ AB, BV, HR, (+) BV, CV, MS, SB) - Operatori prelucratori la mașini unelte (↑↓, (+) AB, BV; (+) SB, MS) - Mecanic auto (↑↓ BV, HR)
Industrie textilă și pielărie	↓ Regiune AB, BV, ↑ MS (≈) CV, HR, SB	↑ MS (≈) Regiune AB, , SB ↓ BV, CV, HR	(-) Regiune, BV, CV, AB, HR, MS (≈) SB	- Lucrător în fabricarea pielii și fabricarea încălțămintei ((+) SB, BV) - Operatori la mașini utilaje și instalații din industria încălțămintei (AB, MS, SB) - Lucrători în ind. textilă și conf. (↑↓ HR) - Operatori la mașini și utilaje pentru industria confecțiilor (↑↓, (+) HR, SB)
Fabricarea prod. lemn	↑ Regiune, AB, BV, HR, MS (≈) SB ↓ CV	(≈) Regiune, AB, CV, HR, SB ↑ MS ↓ BV	(-) AB, BV, CV, HR (+) MS (≈) Regiune, SB	- Meseriași și lucrători în tratarea și prelucrarea lemnului ((+) MS, ↑↓ AB, HR) - Operatori la instalațiile de prelucrarea lemnului și fabricarea hârtiei ((+) MS) - Operatori la mașinile și utilajele pentru fabricarea produselor din lemn (↑↓ MS)
Electric	↑ Regiune, AB, BV, HR, ↓ CV, MS (≈) SB	↓ Regiune, AB, BV, CV, HR, (≈) SB ↑ MS	(-) Regiune, AB, BV, CV, HR, SB (+) MS SB	- Electricieni montatori și reparatori de linii electrice aeriene și subterane (↑↓ AB, BV, SB) - Electricieni în construcții ((+) BV, MS, SB)
Electromec.	↑ Regiune, AB, BV, MS (≈) CV, HR, SB	↓ Regiune, AB, BV, HR ↑ MS	(-) Regiune, BV, CV, HR, (≈) AB, MS, SB	- Electromecanici montatori și reparatori de aparate și echipamente

		(≈) CV, SB		electrice si energetice (↑↓(+))AB, ↑↓ BV, CV)
--	--	------------	--	--

Nr. locuri de muncă vacante, nr. șomeri: ↑ creștere, ↓ scădere, ≈ fluctuant cu val. aprox. egale la capetele intervalului

Diferență locuri vacante-șomeri: (+) surplus comparativ; (-) deficit comparativ; (≈) tendință de echilibrare

4.2.1.1 Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru liceul tehnologic

În cazul ocupațiilor relevante pentru liceul tehnologic-ruta directă, în 2007 ponderea absolvenților șomeri din totalul șomerilor (39%) este semnificativ mai mare decât în cazul ocupațiilor asimilate cu ruta progresive de profesionalizare (10,2%). Cea mai mare pondere din totalul șomerilor în 2007 se constată în profilul resurse (62,1%), urmat de tehnic (48,4%) și servicii (31,8%).

Din perioada analizată (2003-2007) se desprinde *dinamica negativă a ocupațiilor relevante* cu tendință de *scadere a locurilor de muncă în paralel cu scăderea numărului de șomeri*.

Toate profilurile au înregistrat o tendință de *scadere a locurilor de muncă, dar și evoluții fluctuante a numărului de șomeri cu tendințe de creștere* - pe ansamblul județului. Balanța locuri de muncă-șomeri în toate profilurile este deficitară..

4.2.1.2 Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru școala postliceală

Pentru școala postliceală, se desprind domeniile: **comerț, servicii, sănătate și asistență pedagogică, economic, informatică, construcții, instalații, arhitectură, sistematizare** – domenii cu dinamica pozitivă la nivel regional și în majoritatea județelor: *tendință de creștere a locurilor de muncă și balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri*.

Dintre grupele de ocupații de interes pentru școala postliceală, cu cerere în creștere și balanță locuri de muncă-șomeri favorabilă la nivel regional sau cu tendință spre un echilibru relativ, se remarcă mai ales:

- În domeniul **economic**: *Funcționari în serviciile de evidență contabilă și financiare, Funcționari de programare și urmărire a producției, Funcționari expedite și alți agenți postali*
- În domeniul **comerț**: *Agenți în activitatea financiară și comercială, Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri*
- În domeniul **servicii**: *Secretari și operatori la mașini de scris și de calcul, Designeri, decoratori și alți tehnicieni în domeniul artei, Inspectori pentru protecția și igiena muncii și controlori de calitate*
- În domeniul **sănătate și asistență pedagogică**: *Asistenți medicali generalisti, Infirmitiere și îngrijitoare în institutii de ocrotire sociala și sanitara, Personal specializat pentru îngrijire și supraveghere la domiciliu, Infirmitiere și îngrijitoare în institutii de ocrotire sociala și sanitara, Asistenți farmacisti și laboranti, Fizioterapeuți și asimilați*
- În domeniul **construcții, instalații, arhitectură, sistematizare**: *Tehnicieni constructori*
- În domeniul **informatică**: *Tehnicieni operatori echipamente calcul, Programatori ajutoari*
- În domeniul **transporturi**: *Funcționari în transporturi*

4.2.1.3 Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior

Pentru învățământul superior, *dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivel regional, se desprind cu tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel cu o evoluție în scădere sau fluctuantă a numărului de șomeri dar cu balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri* (în ordinea numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional în 2007): **specialiști în informatică, ingineri constructori, specialiști în sistemul financiar, specialiști în administrația publică**

La aceștia se adaugă **inginerii mecanici** cu tendință de *creștere a locurilor de muncă* (cel mai mare număr de locuri de muncă vacante la nivel regional) *în paralel cu scăderea numărului de șomeri, dar cu balanță deficitară locuri de muncă-șomeri (cu tendință de ameliorare).*

Creșterea a locurilor de muncă vacante la nivel regional s-a înregistrat și pentru **economiști (exclusiv specialiști statisticieni și cei din sistemul financiar-bancar)** - cu cel mai mare număr de locuri de muncă la nivel regional în 2007 după mecanică, **juriști, ingineri electroniști în transporturi, poștă și telecomunicații**, în paralel însă cu o *evoluție fluctuantă, contradictorie, de creștere a numărului de șomeri și raport nefavorabil locuri de muncă-șomeri.*

4.2.2 Evoluții recente ale șomajului, în contextul crizei economice și financiare

Tab. 4.10

	Număr șomeri la 30 martie 2012		Rata șomajului la 30 martie 2012	
	TOTAL	din care, Femei	TOTAL (%)	Femei (%)
România	454.541	195.612	5,05	4,64
Regiunea CENTRU	64.799	28.067	5,95	5,64
ALBA	12.817	5.663	7,35	6,79
BRASOV	10.062	5.185	4,91	4,77
COVASNA	7.643	3.119	8,52	7,34
HARGHITA	9.533	4.220	6,57	6,46
MURES	14.889	6.412	6,01	5,74
SIBIU	7.855	3.468	4,21	4,05

La 31 martie 2012, județul Covasna înregistrează cea mai mare rată a șomajului din regiune (7,34%), mult peste cea națională (4,64%) și regională (5,64%).

Sursa:

MMFPS, Buletin statistic trimestrul II 2012, Ocuparea, Șomajul și protecția socială a șomerilor (www.muncii.ro)

Cele mai multe înțrări în șomaj au provenit din rândul muncitorilor necalificați.

Analiza pe ocupații a intrărilor în șomaj completată cu informațiile privind disponibilizările anunțate după debutul crizei pare să indice că cele mai afectate de criză au fost activitățile economice dependente de industria auto (fabricarea de componente și accesorii pentru mijloace de transport), industria textilă și pielăriei, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, fabricarea de echipamente electrice, prelucrarea lemnului și fabricarea mobilei. De asemenea, pe fondul reducerii generale a activităților economice, au avut de suferit și activitățile de transport. Reducerea puterii de cumpărare pe fondul crizei economice au afectat și alte sectoare (industria alimentară, comerț) iar dificultățile de finanțare se răsfrâng negativ într-o măsură mai mare sau mai mică în majoritatea activităților economice. Un caz aparte este reprezentat de sectorul construcțiilor afectat de restrângerea investițiilor și a creditelor ipotecare. Este de așteptat ca investițiile în infrastructură și finanțările prin programele europene să conducă la relansarea activităților de construcții și lucrări publice.

4.2.3 Cererea de forță de muncă pe termen scurt

Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt reprezintă componenta “Investigații de teren în rândul angajatorilor” a „*Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013*” realizat de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) – partener în cadrul proiectului „*Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii*”. Culegerea datelor a fost realizată de Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) în perioada 14 august – 14 septembrie 2011. Ancheta de teren în rândul angajatorilor s-a realizat prin interviuri „față în față” pe baza unui chestionar aplicat pe un eșantion regional de 484 firme,

reprezentativ la nivel regional, în perioada 14 august – 14 septembrie 2011. Marja de eroare a eșantionului este de $\pm 4.37\%$ la un nivel de încredere de 95%.

Obiectivele anchetei în firme au fost următoarele:

- Investigarea cererii de forță de muncă pentru absolvenți de învățământ profesional și tehnic pe termen scurt.
- Investigarea gradului de satisfacție a angajatorilor față de nivelul de pregătire profesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic.

Principalele constatări relevante pentru Regiunea Centru sunt următoarele

- La nivel regional, efectele crizei economice s-au manifestat în firmele investigate prin scăderea efectivilor de salariați puternică în anul 2009 a numărului de salariați față de anul anterior, urmată de o ameliorare în 2010 și semne de revenire în 2011 prin creșterea numărului de salariați față de 2010. În județul Covasna, scăderea a fost mai mică în 2009 (-0,9%), dar a continuat mai accentuat în 2010 (-5,5%) și 2011 (-4,3%). Valorile raportului dintre intrările și ieșirile de salariați în firmele investigate din județul Covasna au fost puternic subunitare cu tendință de înrăutățire de la un an la altul și având cele mai mici valori din regiune în perioada 2008-2011 (0,668 în 2009, 0,589 în 2010, 0,573 în 2011).
- La nivel regional, cele mai afectate de criza economică și financiară au fost sectoarele *Industria prelucrătoare, Construcții și Tranzacții imobiliare* care s-au confruntat cu scăderi semnificative de personal în 2009 și 2010. *Agricultura* a avut evoluții pozitive pe parcursul perioadei analizate. Sectorul secundar (*Industria prelucrătoare* cu precădere) a suferit cel mai puternic șoc la nivelul efectivilor de personal în 2009, când a raportat, alături de *Construcții și Activități profesionale, Științifice și tehnice* cele mai accentuate scăderi de personal. Anul 2010 a însemnat pentru acestea reduceri mai puțin semnificative. Alături de *Agricultură*, firmele din *Activități de servicii administrative și activități suport* și cele din *Sănătate și asistență socială* nu au fost afectate de criză la nivelul efectivilor de personal în nici unul din anii perioadei 2008-2011.
- La momentul anchetei (august-septembrie 2011), la nivel regional, cele mai ridicate ponderi de firme care raportează existența locurilor de muncă vacante se înregistrează în *Sănătate și asistență socială, Distribuția apei și salubritate, Industria prelucrătoare și Transport și depozitare*, iar cele mai scăzute în *Activități de servicii administrative, Construcții și Agricultură, silvicultură, pescuit*, în timp ce în *Tranzacții imobiliare și Activități profesionale, Științifice și tehnice* firmele investigate nu au raportat existența de locuri de munca vacante la momentul anchetei.
- La momentul anchetei, rata locurilor de muncă pe ansamblul firmelor investigate era de 1,9%, cea mai mare din regiune, în timp doar 1,1% dintre locurile de muncă existente erau vacante la nivel regional. La nivelul regiunii Centru sectoarele caracterizate de rate ale locurilor de muncă vacante semnificativ peste media regională au fost *Sănătate și asistență socială* (3,1%), *Distribuția apei și salubritate* (2,7%) și *Transport și depozitare* (1,8%). Pe grupe ocupaționale cele rate mai ridicate ale locurilor de muncă vacante s-au înregistrat pentru grupa *Muncitori necalificați* (2,3%), urmată de *Muncitori calificați* (1,4%), *Funcționari* (1,0%) și *Operatori pe instalații, mașini, asamblori* (0,9%).
- La nivel regional, dintre domeniile relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, cele mai multe locuri de muncă vacante s-au înregistrat la momentul anchetei pentru domeniile *mecanică* (43,1%), *industria textilă și pielărie* (29,9%) și, urmate la distanță de domeniile *comerț* (8,4%), *industria alimentară* (6,4%) și *fabricarea produselor din lemn* (4,4%). Cele mai multe locuri

de muncă vacante care necesită calificări specifice învățământului postliceal erau deschise pentru domeniile *meccanică* (51,4%), *economic* (29,4%) și *servicii* (15,6%).

- Majoritatea locurilor de muncă vacante necesită pregătire prin învățământ profesional (67,4% din locurile de muncă vacante existe la momentul anchetei la nivel regional, 77,2% la nivelul județului Covasna – cea mai ridicată din regiune!). Liceul tehnologic avea o pondere de 11,7% din totalul locurilor de muncă vacante la nivel regional, în timp ce în județul Covasna nivelul liceal este foarte slab reprezentat în structura locurilor de muncă vacante la momentul anchetei în condițiile în care 20,8% sunt pentru cei cu nivel scăzut de instruire (gimnazial, primar sau fără școală).
- La nivel regional, locurile de muncă vacante existente la momentul anchetei erau neocupate, în medie, de cca. 2,41 luni. Aproape jumătate (46,7%) dintre locurile de muncă vacante de mai mult de 3 luni necesită nivele de educație specifice învățământului profesional, ceea ce pare să indice dificultăți de recrutare de forță de muncă mai mari pentru calificări cu acest nivel de pregătire. Prin comparație, doar 0,8% dintre locurile de muncă vacante de mai mult de 3 luni necesită nivel de educație superior. Pe grupe ocupaționale, marea majoritate a locurilor de muncă vacante neocupate de mai mult de 3 luni sunt destinate ocupațiilor subsumate grupelor *muncitori necalificați* (52,5%) și *muncitori calificați* (42,2%), urmate de *Operatori pe instalații, mașini, asamblori* (4,5%).
- În ceea ce privește motivele neocupării locurilor de muncă vacante, la nivel regional 13% dintre locurile de muncă vacante au rămas neocupate pentru că aplicanții au fost respinși, necorespunzând cerințelor firmei, măsură indirectă a unui deficit calitativ de calificări (fără a pierde din vedere însă că aceste cifre reflectă un anumit nivel de dezirabilitate din perspectiva angajatorilor). Surprinzător, procentele foarte mari de răspunsuri ”nu știu” (37,6%) și ”nu răspund” (19,9%) la nivel regional, ceea ce, de asemenea, ar putea indica nemulțumiri și dificultăți de recrutare din partea angajatorilor în legătură cu nepotriviri mai degrabă calitative între cererea și oferta de forță de muncă.
- La orizontul următoarelor 6 luni de la momentul anchetei, mai mult de jumătate (54,4%) dintre firmele investigate la nivel regional au declarat intenția de a păstra constant numărul de salariați, doar 12,2 % anticipau creșteri ale numărului de salariați (procentul fiind însă ușor peste cel înregistrat la nivel național). Pentru următoarele 12 luni de la momentul anchetei crește cu 5,4% la nivel regional ponderea firmelor care estimau creșteri ale numărului de salariați. La nivel regional, conform anchetei, estimările angajatorilor pe termen scurt totalizau creșteri ale efectivelor de personal cu 2,4% la orizontul de 6 luni și de 4,1% pentru următoarele 12 luni. În cazul județului Covasna, doar 4,1% din firme declarau creșteri ale efectivelor de salariați peste 6 luni, iar 65,3% apreciau că vor menține aproximativ constant numărul de salariați; în perspectiva următoarelor 12 luni, crește puțin (cu 1,9%) procentul firmelor care anticipau creșteri de personal pe termen scurt.
- La nivel regional, cele mai dinamice firme la orizontul următoarelor 12 luni de la momentul anchetei erau cele din *Construcții* (cu o creștere estimată a numărului de salariați de 8,9%), *Comerț* (cu o creștere estimată a numărului de salariați de 7,5%) și *Industrie prelucrătoare* (cu o creștere estimată a numărului de salariați de 5,2%), în timp ce pentru firmele din *Hoteluri și restaurante* se estimau scăderi ale efectivelor de personal. Estimările firmelor investigate indică o ușoară creștere la nivel regional pentru următoarele 12 luni a ponderii numărului de salariați în grupele de ocupații *Muncitori calificați* și *Lucrători în servicii*. Dintre ocupațiile care presupun o calificare relevantă pentru învățământul profesional și tehnic, ponderea cea mai mare în numărul de salariați estimat pentru un orizont de 12 luni de la momentul anchetei se înregistrează în grupele ocupaționale *Muncitori calificați* (31,1%), *Operatori pe instalații, mașini, asamblori* (15,3%), *Lucrători în servicii* (14,6%), urmați de *Tehnicienii* (4,6%) și *Funcționarii* (3,8%).

- La nivel regional, structura cererii estimate de angajatori pentru un orizont de 12 luni de la momentul anchetei evidențiază că marea majoritate a locurilor de muncă vacante (73,2%) sunt relevante pentru absolvenții de învățământ profesional și liceu tehnologic, 6,9% sunt destinate absolvenților de școli postliceale, iar 4,2% necesită învățământ superior. Un procent de 19,9% dintre locurile de muncă pentru care se estimează că va exista cerere la orizontul următoarelor 12 luni sunt ”lipsite de relevanță” pentru ÎPT, cu alte cuvinte, fie necesită un nivel de educație mai ridicat (4,2%), fie unul mai scăzut (15,7%).
- La nivelul regiunii Centru, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimau că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional aparțin domeniilor *industrie textilă și pielărie* (32,6%), *comerț* (20,5%), urmate de *mecanică* (13,2%), *fabricarea produselor din lemn* (12,0%) și *construcții și instalații și lucrări publice* (11,5%).
- La nivel regional, majoritatea locurilor de muncă pentru care firmele estimau că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări specifice învățământului postliceal aparțin domeniului *servicii*, urmat de *informatică și mecanică*.
- Numai 8,5% dintre firmele incluse în eșantionul regiunii Centru au declarat că au angajat absolvenți din promoția 2010, procentul fiind semnificativ sub media națională. În interiorul regiunii de dezvoltate Centru, se remarcă județul *Sibiu* în care aproximativ 18% dintre firmele incluse în eșantion au declarat că au angajat absolvenți ai promoției 2010, urmat de județul *Covasna* în care 8,2% din firmele investigate au angajat absolvenți din aceeași promoție.
- 40,7% dintre tinerii absolvenți ai promoției 2010 angajați de firmele investigate la nivel regional au calificări relevante pentru ÎPT: profesional (31,9%), liceu tehnologic (7,3%), învățământ fie de învățământ postliceal (1,5%). 42,4% dintre ocupațiile pentru care au fost angajați tinerii absolvenți sunt relevante pentru învățământul superior, în vreme ce doar 4,7% sunt relevante pentru nivelele de educație inferioare (gimnazial, primar sau fără școală absolvită).
- Analiza în profil ocupațional la nivel regional evidențiază că absolvenți ai promoției 2010 au fost în mai mare măsură recrutați pentru grupele ocupaționale *Specialiști* (30,7%), *Muncitori calificați* (12,9%), *Tehnicienii* (9,9%), *Funcționari* (8%), *Muncitori necalificați* (26,6%), urmate cu o pondere mai redusă de *Operatori pe instalații, mașini, asamblori* (5,6%) și *Lucrători în servicii* (5,1%). Pe domenii de pregătire, la nivel regional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 și care necesită calificări specifice liceelor tehnologice și învățământului profesional aparțin domeniilor *comerț* (35,9%) și *construcții, instalații și lucrări publice* (30,5%), urmate de *turism și alimentație* (12,5%), *fabricarea produselor din lemn* (12,8%).
- Rugați să evalueze nivelul lor de satisfacție față de calificarea profesională a tinerilor absolvenți ai promoției 2010 angajați, majoritatea angajatorilor se declară “mai degrabă mulțumiți” și “foarte mulțumiți” (92,2%). O pondere scăzută dintre angajatorii intervievați la nivel regional (5,8%) se declară ”nemulțumiți sau ”foarte nemulțumiți” față de nivelul de calificare al tinerilor absolvenți, în vreme ce 2% dintre angajatori aleg să nu se pronunțe în privința absolvenților angajați.
- Angajatorii se declară mulțumiți de cunoștințele și competențele absolvenților de învățământ profesional și postliceal, în mai mare măsură decât în cazul absolvenților de liceu tehnologic, teoretic, sau de învățământ superior .

4.2.4 Proiecția cererii de locuri de muncă pe termen mediu (2013-2020)

Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Cambridge Econometrics în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În cadrul metodologiei studiului, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă, reprezentând volumul de forță de muncă (număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată. Acest nivel va fi satisfăcut când numărul persoanelor efectiv ocupate este egal cu nivelul estimat ca necesar de populație ocupată; în celelalte cazuri vom avea un deficit sau un excedent fata de necesarul de populație ocupată. Cererea potențială estimează necesarul de populație ocupată, însă evoluția populației efectiv ocupate depinde nu numai de evoluțiile economiei ci și de o multitudine de alți factori (ex. factori demografici, migrație, potrivirea calitativă între cererea și oferta de forță de muncă etc.). În consecință, cererea potențială de forță de muncă nu trebuie confundată cu populația ocupată (deși are valori aparent identice sau apropiate față de aceasta) și nu trebuie considerată ca cerere efectivă în termeni de locuri de muncă vacante. În schimb, previziunile privind cererea potențială oferă repere de analiză pentru evoluția structurii cererii pe sectoare de activitate, ocupații, niveluri de calificare, domenii de pregătire profesională. Pentru estimarea cererii potențiale s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică.

A fost estimată și **cererea înlocuită** (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluții ale unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor informații detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat **cererea agregată** de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020.

Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat **locurile de muncă disponibile**, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică distrugere de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât distrugerea de locuri de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2008 privind:

- populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

- valoarea costului mediu lunar al salariaților în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în trei tipuri de scenarii:

❖ **Scenariul MODERAT** a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția valorii adăugate brute (VAB) conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013
- pentru perioada 2014 – 2020 s-a presupus următoarea evoluție a **valorii adăugate brute**: un ritm anual de creștere în industrie de 1,0325, un ritm de 1,0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1,0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013.
- pentru evoluția **Costului forței de muncă** pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1,015.
- pentru evoluția **Investițiilor brute s-a** pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0.76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 – 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

❖ **Scenariul OPTIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0,9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe perioada 2010-2011. Pentru perioada 2012- 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru perioada 2014- 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere în industrie de 1,036, un ritm de 1,044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2013).
- **Investițiile brute** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,15 față de 2009. Pentru perioada 2011-2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

❖ **Scenariul PESIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.
  - **Costul forței de muncă** în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1,015 constant.
- A fost prognozată separat și evoluția celor 18 diviziuni CAEN (Rev.1) ce au fost excluse din modelul econometric din cauza lipsei de date. Pentru acestea s-a emis ipoteza conform căreia evoluția populației ocupate din cadrul lor își menține trendul observabil pentru perioada 2000- 2008.
- În final, s-a corectat modelul cu eroarea obținută din predicția populației ocupate totale la nivel național pentru anii 2009 și 2010 (engl. *nowcast*) cu valorile reale (erorile au fost de aprox. 1-2%).

Rezultatele proiecțiilor:

Proiecția cererii de forță de muncă la nivel național

La nivel național, proiecția **cererii potențiale** de muncă (determinată pe baza modelelor econometrice de tip panel) pentru scenariul moderat și cel optimist tendințele de evoluție pe orizontul de prognoză sunt staționare, astfel că la orizontul anului 2020 cererea potențială se previzionează a fi cu 1% mai mare decât în 2010 în ipoteza scenariului moderat și cu 0,2% în ipoteza scenariului optimist, în timp ce pentru scenariul pesimist cererea potențială se previzionează a fi cu 5% mai mică în 2020 față de 2010.

Pentru **cererea înlocuită** de forță de muncă tendințele la nivel național sunt de creștere în ipotezele scenariului optimist și staționare în ipotezele scenariului moderat și ale celui pesimist.

Proiecțiile **locurilor de muncă disponibile** la nivel național (determinate prin însumarea valorilor care reprezintă modificarea cererii potențiale față de anul anterior cu volumul cererii înlocuite) estimează o evoluție staționară pe întreg intervalul de prognoză în scenariul moderat, iar în scenariul pesimist o tendință de scădere până la valori negative semnificând desființare de locuri de muncă. Nici în ipotezele scenariului optimist, la nivel național nu se previzionează locuri de muncă disponibile în creștere decât după anul 2014.

Proiecțiile privind cererea potențială de forță de muncă pe activități economice (la nivel de secțiune CAEN Rev1) se referă la cererea relevantă pentru IPT. La nivel național, dintre activitățile economice pentru care se previzionează scăderi semnificative ale cererii potențiale de forță de muncă, în ipotezele scenariului moderat, se evidențiază: *agricultura, silvicultura și piscicultura, precum și administrația publică și apărarea, în care se estimează scăderi pe întreg intervalul de prognoză până în 2020*. Creșteri pe tot parcursul intervalului de prognoză se estimează în *comerț, precum și în intermediari financiare*. Scăderi în perioada 2009-2013, urmate de creșteri între 2014 și 2020 se previzionează în sectoarele *industrie extractivă, industrie prelucrătoare, construcții și în transport, depozitare și comunicații*.

Tab. 4.11

NAȚIONAL	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura și piscicultura	2.596.683	2.456.539	2.296.622	2.156.965	2.104.751	2.056.431
Industria extractivă	106.640	105.596	103.212	111.650	113.248	115.568
Industria prelucrătoare	2.033.790	2.066.304	2.055.425	2.176.045	2.215.992	2.274.896
Energie electrică și termică, gaze și apă	170.392	169.055	165.055	175.101	176.689	179.033
Construcții	646.708	629.588	639.096	663.272	676.872	696.756
Comert	1.084.111	1.132.885	1.174.337	1.181.751	1.224.847	1.289.364
Hoteluri și restaurante	140.694	136.915	135.347	144.352	145.428	146.841
Transport, depozitare și comunicații	511.056	505.038	502.483	525.423	529.654	535.465
Intermedieri financiare	100.425	105.948	110.707	110.817	115.384	122.234
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii	205.857	201.690	198.556	212.674	214.494	216.919
Administrație publică și apărare	488.100	484.852	476.943	450.153	442.563	431.177
Învățământ	482.666	482.168	489.018	498.967	505.826	515.443
Sanătate și asistență socială	430.980	428.301	433.069	442.795	448.607	456.721
Celelalte activități ale economiei naționale	245.450	256.185	264.871	271.159	281.573	297.117
Total	9.243.551	9.161.064	9.044.743	9.121.124	9.195.928	9.333.965

Pe **grupe ocupaționale**, cererea potențială prognozată la nivel național, în ipotezele scenariilor moderat și optimist, descrie configurații ocupaționale orientate către *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Alte ocupații asimilate tehnicienilor și Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse*. În schimb, în ipotezele scenariului pesimist, nu se previzionează locuri de muncă disponibile pentru nicio sub-grupă ocupațională.

Evoluția cererii de formare profesională pe domenii de pregătire ale învățământului profesional și tehnic este estimată prin raportarea la distribuția cererii de forță de muncă într-o structură matriceală, realizată ca intersecție dintre structura pe grupe ocupații și structura pe activități CAEN. Calcularea proiecției cererii potențiale la intersecția COR și CAEN – în lipsa unor date valide cu privire la probabilitatea angajării într-o ocupație după finalizarea studiilor dintr-un anumit domeniu – permite o evaluare prin metode analitice a distribuției pe domenii de pregătire profesională a cererii potențiale de forță de muncă. Studiul menționează că pentru ocupațiile din subgrupa agricultori și lucrători calificați în agricultură, s-a luat în considerare numai populația salariată nu și alte categorii ale populației ocupate în această activitate (ca de exemplu lucrători familiari neremunerați). Prin această corecție s-a dorit să se evite inducerea unor concluzii eronate bazate pe o falsă cerere de înlocuire. Pe de altă parte, nu trebuie neglijat potențialul acestui sector, care reclamă ca o parte din forța de muncă îmbătrânită care se va retrage din agricultura de subzistență să fie înlocuită de tineri fermieri pregătiți pentru o agricultură competitivă. Deoarece datele avute la dispoziție au permis realizarea proiecțiilor doar în intersecția subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN Rev2, pentru a detalia industria prelucrătoare pe diviziuni s-a utilizat structura pe ocupații și activități economice din Recensământul din anul 2002. Presupunând că structura populației ocupate pe diviziuni în cadrul industriei prelucrătoare nu s-a modificat de la data ultimului recensământ, s-a aplicat această structură la rezultatele proiecției cererii de forță de muncă pe subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN. Autorii studiului subliniază caracterul informativ al estimărilor deoarece acestea s-au bazat pe informații statistice incomplete și pe ipoteza că au avut loc alocări ale forței de muncă (și se va respecta înclinația și în viitor) strict în domeniul de activitate și în ocupația în care se face pregătirea.

Structura cererii potențiale de forță de muncă în ipotezele scenariului moderat, **la nivel național** în funcție de **domeniile de formare** ale IPT este prezentată în tabelul de mai jos, în evoluție prognozată la orizontul anilor 2017-2020. Domeniul *Mecanică* concentrează în jur de un sfert din cererea potențială de forță de muncă, iar importanța acestuia pare să crească la orizontul 2020, la fel ca și domeniile *Comerț* și *Economic* care totalizează peste 25% din cererea potențială relevantă pentru IPT. Și domeniile *Electric*, *Electromecanică* și *Electronică automatizări* cresc ca și pondere în cererea potențială relevantă pentru absolvenții de IPT, însă ponderea lor se situează la nivele relativ reduse. Cererea potențială pentru absolvenții domeniilor *Fabricarea produselor din lemn* și *Industrie alimentară* este în scădere la orizontul 2020, la nivel național.

Prognoza structurii cererii potențiale, în ipotezele scenariului moderat, pe domenii de formare profesională din IPT, la nivel național în perspectiva 2017-2020 (%)

Tab. 4.12

Domenii de formare	%
Agricultură	3,9
Chimie industrială	1,3
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	12,6
Economic	14,5
Electric	5,3
Electromecanică	3,6
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	1,4
Industrie alimentară	0,8
Industrie textilă și pielărie	9,0
Materiale de construcții	1,3
Mecanică	24,1
Turism și alimentație	7,8
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2

Proiecția cererii de forță de muncă la nivel regional

În cadrul regiunii Centru, cererea potențială se încadrează pe o tendință ascendentă de-a lungul perioadei 2011-2020, în toate cele trei scenarii de proiecție, astfel încât la finele perioadei de proiecție cererea potențială se previzionează a fi cu 5% față de valoarea din 2011.

Pe activități economice, în regiunea Centru în ipotezele scenariului moderat, la orizontul anului 2020, se estimează o creștere ușoară a cererii potențiale pentru forță de muncă per ansamblu. Creșteri importante se înregistrează în *industria prelucrătoare*, *comerț*, *transporturi*, *depozitare și comunicații*. La o scară mai mică, o tendință crescătoare pare să se profileze după 2013 în *hoteluri și restaurante*, *precum* și în *sectorul industriei extractive*. Scăderi semnificative se estimează în *agricultură*.

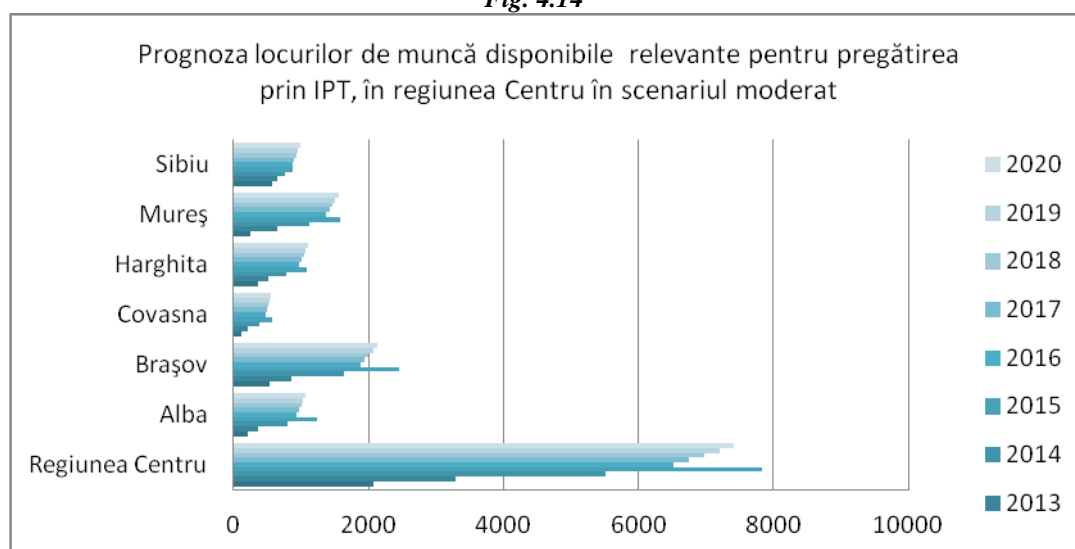
Tab. 4.13. Proiecția cererii potențiale de forță de muncă pentru regiunea Centru, pe activități economice (nr. persoane):

REGIUNEA CENTRU	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura și piscicultura	140.284	120.266	102.921	89.327	76.760	61.499
Industria extractivă	6.925	7.491	7.910	8.519	8.897	9.480

Industria prelucratoare	343.986	350.312	348.617	366.635	374.241	385.424
Energie electrica si termica, gaze si apa	21.179	21.018	20.526	21.732	21.937	22.239
Constructii	70.076	66.396	65.547	69.349	69.818	70.421
Comert	139.454	152.155	164.620	172.368	181.166	193.800
Hoteluri si restaurante	18.145	17.905	17.944	19.454	19.910	20.582
Transport, depozitare si comunicatii	55.632	55.228	55.322	59.590	61.184	63.813
Intermedieri financiare	11.155	11.479	11.727	11.564	12.080	12.932
Tranzactii imobiliare, inchirieri si activitati de servicii	13.608	12.818	12.101	12.935	12.806	12.655
Administratie publica si aparare	54.422	55.801	56.603	55.483	56.414	57.790
Invatamant	62.881	64.338	65.296	67.525	70.283	73.485
Sanatate si asistenta sociala	48.238	47.320	47.222	47.701	47.722	47.675
Celelalte activitati ale economiei nationale	28.038	29.234	30.500	31.605	33.137	35.486
	1.014.024	1.011.763	1.006.857	1.033.785	1.046.355	1.067.281

În **scenariul moderat** evoluția locurilor de muncă disponibile în regiunea Centru se încadrează de-a lungul perioadei 2012-2020 pe un trend general ascendent, în toate județele regiunii.

Fig. 4.14

În cazul **scenariul moderat**, studiul previzionează locuri de muncă disponibile în toate sub-grupele ocupaționale. Cele mai multe locuri de muncă disponibile se profilează pentru *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Conducători de vehicule și operatori la instalații mobile*. Trebuie menționat faptul că în ocupațiile agricole se estimează o realocare structurală între persoane ocupate în agricultura de subzistență care vor ieși din piața muncii (fapt ce explică scăderea cererii potențiale previzionate pentru activitatea agricolă) și lucrătorii calificați din alte grupe de ocupații pentru care se previzionează că vor avea locuri de muncă disponibile.

Din analiza structurii pe grupe ocupaționale relevante pentru ÎPT pe baza datelor furnizate de studiul previzional cu privire la proiecția locurilor de muncă disponibile la nivelul regiunii Centru în perspectiva anului 2020, în scenariul moderat, rezultă o pondere previzionată de circa două treimi pentru ocupațiile relevante pentru nivel 2 de calificare oferit prin învățământul profesional și o treime pentru cele care pot fi puse în legătură cu nivelul de pregătire liceal tehnologic sau postliceal.

În **regiunea Centru**, în scenariul moderat, domeniile *Fabricarea produselor din lemn și Industrie textilă și pielărie* ocupă în cadrul cererii potențiale de forță de muncă poziții mai importante decât la

nivel național. După *Mecanică* în care se păstrează o pondere însemnată, domeniile care par să coaguleze din ce în ce mai mult sunt *Economic*, *Comerț* și *Turism și alimentație*, după cum se poate vedea în tabelul de mai jos.

Tab. 4.15. Structura cererii potențiale, pe domenii de formare profesională din IPT, în ipoteza scenariului moderat, în regiunea Centru în perspectiva 2017-2020:

Domenii de formare	%
Agricultură	1,4
Chimie industrială	1,7
Construcții instalații și lucrări publice	8,1
Comerț	12,6
Economic	13,9
Electric	5,0
Electromecanică	3,8
Electronică automatizări	4,6
Fabricarea produselor din lemn	2,6
Industrie alimentară	0,9
Industrie textilă și pielărie	10,8
Materiale de construcții	0,9
Mecanică	22,9
Turism și alimentație	8,5
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2
Total	100,0

Ponderea estimată pe baza datelor furnizate de studiul previzional cu privire la proiecția locurilor de muncă disponibile la nivelul regiunii Centru în perspectiva anului 2020 (în scenariul moderat) de circa 2/3 pentru ocupațiile relevante pentru nivel 2 de calificare oferit prin învățământul profesional este confirmată și de rezultatele anchetei în firme care evidențiază că 67,4% din locurile de muncă vacante existe la momentul anchetei la nivel regional, iar în județul Covasna 77,2% necesită pregătire prin învățământ profesional.

Pe baza acestor informații utilizate ca repere pentru analizele efectuate în CLDPS în contextul specificului economic și de piața muncii ale regiunii și județului Covasna, se poate estima o pondere recomandabilă a IPT din totalul ofertei educaționale de aproximativ 60%.

În cadrul ofertei educaționale a IPT aproximativ 40% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 3 iar 60% pentru calificări de nivel 2.

Plecând de la Structura proiecției cererii potențiale pe domenii de pregătire în Regiunea Centru, în baza analizei specificului economic și de piața muncii al județului Covasna, membrii CLDPS apreciază că Structura proiecției cererii potențiale pe domenii de pregătire din județul Covasna ar fi următoarea:

Tab. 4.16. Structura cererii potențiale, pe domenii de formare profesională din IPT, în ipoteza scenariului moderat, în județul Covasna, în perspectiva 2017-2020 (%):

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională (%)
Agricultură	8
Chimie industrială	0

Construcții, instalații și lucrări publice	8
Comerț	16
Economic	10
Electric	5
Electromecanică	3
Electronică și automatizări	1
Fabricarea produselor din lemn	8
Industria alimentară	4
Industria textilă și pielărie	10
Materiale de construcții	0,5
Mecanică	16
Turism și alimentație	7
- Protecția mediului - Silvicultură	3
Tehnici poligrafice	0,5

4.3 Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

4.3.1 Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivel regional

❖ Rata de ocupare a resurselor de muncă (conf. BFM):

Conform datelor din 2009, se desprinde un decalaj semnificativ privind rata de ocupare care în Regiunea Centru este mai mică cu 3,5 puncte procentuale decât media națională și cu 9,5 puncte procentuale față de media europeană (UE-27). Acest decalaj este și mai accentuat în cazul femeilor și mai ales în rural.

❖ Rata șomajului la nivel regional:

Conform datelor din 2009, rata șomajului (BIM) la nivel regional se situează peste media la nivel național și european. În Regiunea Centru, rata șomajului (BIM) în mediul rural este sensibil mai mare decât rata șomajului rural la nivel național. Rata șomajului (BIM) este mai mare în cazul bărbaților decât în cazul femeilor;

❖ Șomajul ridicat al tinerilor (15-24 ani) la nivel regional: mai mare decât la nivel național, mai ales în mediul rural

❖ Ocuparea și șomajul pe niveluri de educație la nivel regional

- Riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut. În Regiunea Centru șansele de ocupare sunt mult mai reduse decât la nivel național pentru persoanele cu nivel scăzut de pregătire (cu cel mult învățământ gimnazial). Regiunea Centru are cea mai mare pondere a populației ocupate cu mediu de instruire și cu studii de nivel profesional.

- Disparitățile majore între rural și urban, privind nivelul de instruire al populației ocupate. În 2009 la nivel regional doar 4,2% din populația ocupată din mediul rural are studii superioare (față de 21,5% în urban), ponderea celor cu nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) fiind de 63,1% în mediul rural (față de 73,2% în urban), în timp ce aproape 1/3 (32,7%) din populația ocupată din mediul rural are un nivel scăzut de educație (gimnazial/primar sau mai puțin) - față de numai 5,3% în urban.

4.3.2 Concluzii din analiza principalilor indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM) la nivelul județului:

❖ Rata de ocupare a resurselor de muncă (conf. BFM)

- Se constată o scădere a ratelor de activitate și de ocupare a resurselor de muncă¹⁰, cu tendință de revenire la sfârșitul intervalului.
- Ratele de activitate și de ocupare a populației civile sunt mai mici în cazul județului Covasna decât cele agregate la nivel regional și național.
- ❖ **Șomerii înregistrați în evidențele AJOFM:**
  - Rata șomajului în județul Covasna, mai mare începând în 2005 decât media regională și națională. Județul Covasna înregistrează una din cele mai mari rate ale șomajului din regiune
  - Rata șomajului înregistrat mai mare în cazul bărbaților (similar cu AMIGO)
- **Șomajul tinerilor**
  - ponderea șomerilor sub 25 de ani din totalul șomerilor înregistrați în județul Covasna este în creștere și mai mare decât la nivel regional și național
- ❖ **Șomajul de lungă durată**
  - Ponderea mare a șomerilor de lungă durată afectează peste 1/3 din șomerii sub 25 de ani (conf. datelor pentru anul 2011) și este mai mare decât la nivel regional și național.

4.3.3 Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile la nivelul județului:

- Similar cu evoluția PIB, se constată în ultimii ani tendința de **scădere a numărului și ponderii populației ocupate (civile) în industrie și agricultură**, în paralel cu creșterea în servicii și în construcții
- **Ierarhia sectoarelor economice** din punct de vedere al ocupării forței de muncă civile în 2010: *serviciile 38,9%, industria 28,4%, agricultura 28,7%, construcțiile 4%*
- Serviciile
  - Primul loc în ierarhia ocupării la nivel județean
  - Creștere constantă în ultimii ani atât în cifre absolute cât și ca pondere a ocupării în toate activitățile din cadrul sectorului. În perioada anterioară crizei, 2002-2007, în județul Covasna cel mai mult au crescut activitățile din comerț (cu 61%), urmate de transporturi, depozitare, comunicații (+37,5%), construcții (+36,4), intermediari financiari (+33,3%), hotel și restaurant (+25%)
  - Serviciile au o pondere mai mică decât la nivel național și regional, în schimb ponderile în comerț și în activitățile de hotel și restaurant sunt apropiate de media la nivel regional și mai mari decât la nivel național.
- Industria:
  - Deși în scădere, în 2010 ponderea populației ocupate în industrie în județul Covasna este mai mare decât media națională și regională.
  - Dependența de industria textilă a unei bune părți a populației ocupate în sistemul lohn, amenințată de restrângeri de activitate în viitor
- Agricultura:
  - Scădere constantă în ultimii ani.
  - Ponderea ocupării în agricultură în județul Covasna este apropiată de ponderea la nivel național, dar mai mare 4,5 puncte procentuale decât la nivel regional.
  - Datele statistice privind agricultura evidențiază un excedent de populație ocupată în agricultură din prezent în raport cu cerințele de competitivitate și condițiile ce decurg din procesul de integrare în

¹⁰ Calculate ca procent al populației active civile, respectiv al populației ocupate civile din totalul resurselor de muncă. Resursele de muncă includ populația în vârstă de muncă, mai puțin persoanele pensionate anticipat și cele în incapacitate permanentă de muncă, la care se adaugă salariații sub și peste vârsta de muncă și alte persoane sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

UE. Calitativ însă, în următorii ani agricultura va solicita mai puțină forță de muncă dar mult mai calificată.

- Construcțiile: ponderea populației ocupate în construcții în județul Covasna este mai mică decât media națională și cea regională. Potențialul de creștere a sectorului în viitor este justificat prin creșterile populației ocupate în construcții în perioada anterioară crizei (cu 36,4% între 2002) și nevoile de dezvoltare a infrastructurii.

4.3.4 Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM

Învățământ profesional și liceal tehnologic

Profilul dominant al cererii de forță de muncă la nivel regional pare să fie dat de următoarele domenii (în ordinea numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional): *mecanică, comerț, construcții, economic, industrie textilă și pielărie, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, electric, electromecanic, electronică automatizări, industrie alimentară, materiale de construcții, silvicultură*

La nivelul județului, toate domeniile au înregistrat o tendință de *scădere a locurilor de muncă, dar și evoluții fluctuante ale numărului de șomeri cu tendințe de creștere* - pe ansamblul județului. Balanța locuri de muncă-șomeri este deficitară practic pentru toate domeniile de pregătire

Scoala postliceală

Pentru școala postliceală, se desprind domeniile: **comerț, servicii, sănătate și asistență pedagogică, economic, informatică, construcții, instalații, arhitectură, sistematizare** – domenii cu dinamica pozitivă la nivel regional și în majoritatea județelor din regiune: *tendință de creștere a locurilor de muncă și balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri.*

Dintre grupele de ocupații de interes pentru școala postliceală, cu cerere în creștere și balanță locuri de muncă-șomeri favorabilă la nivel regional sau cu tendință spre un echilibru relativ, se remarcă mai ales:

- În domeniul **economic**: *Funcționari în serviciile de evidență contabilă și financiare, Funcționari de programare și urmărire a producției, Funcționari expedite și alți agenți poștali*
- În domeniul **comerț**: *Agenți în activitatea financiară și comercială, Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri*
- În domeniul **servicii**: *Secretari și operatori la mașini de scris și de calcul, Designeri, decoratori și alți tehnicieni în domeniul artei, Inspectori pentru protecția și igiena muncii și controlori de calitate*
- În domeniul **sănătate și asistență pedagogică**: *Asistenți medicali generalisti, Infirmiere și îngrijitoare în institutii de ocrotire sociala și sanitară, Personal specializat pentru îngrijire și supraveghere la domiciliu, Infirmiere și îngrijitoare în institutii de ocrotire sociala și sanitară, Asistenți farmacisti și laboranti, Fizioterapeuți și asimilați*
- În domeniul **construcții, instalații, arhitectură, sistematizare**: *Tehnicieni constructori*
- În domeniul **informatică**: *Tehnicieni operatori echipamente calcul, Programatori ajutori*
- În domeniul **transporturi**: *Funcționari în transporturi*

Învățământul superior

Pentru învățământul superior, *dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivel regional, se desprind cu tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel cu o evoluție în scădere sau fluctuantă a numărului de șomeri dar cu balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri* (în ordinea

numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional în 2007): **specialiști în informatică, ingineri constructori, specialiști în sistemul financiar, specialiști în administrația publică**

La aceștia se adaugă **inginerii mecanici** cu tendință de *creștere a locurilor de muncă* (cel mai mare număr de locuri de muncă vacante la nivel regional) *în paralel cu scăderea numărului de șomeri, dar cu balanță deficitară locuri de muncă-șomeri (cu tendință de ameliorare).*

Creșterea a locurilor de muncă vacante la nivel regional s-a înregistrat și pentru **economiști (exclusiv specialiști statisticieni și cei din sistemul financiar-bancar)** - cu cel mai mare număr de locuri de muncă la nivel regional în 2007 după mecanică, **juristi, ingineri electroniști în transporturi, poștă și telecomunicații**, în paralel însă cu o *evoluție fluctuantă, contradictorie, de creștere a numărului de șomeri și raport nefavorabil locuri de muncă-șomeri.*

4.3.5 Concluzii pe termen scurt din anchete de piața muncii

❖ Ancheta în rândul angajatorilor, august-septembrie 2011 (INCSMPS):

- Majoritatea locurilor de muncă vacante necesită pregătire prin învățământ profesional (67,4% din locurile de muncă vacante existe la momentul anchetei la nivel regional, 77,2% la nivelul județului Covasna – cea mai ridicată din regiune!). Liceul tehnologic avea o pondere de 11,7% din totalul locurilor de muncă vacante la nivel regional, în timp ce în județul Covasna nivelul liceal este foarte slab reprezentat în structura locurilor de muncă vacante la momentul anchetei în condițiile în care 20,8% sunt pentru cei cu nivel scăzut de instruire (gimnazial, primar sau fără școală).
- Aproape jumătate (46,7%) dintre locurile de muncă vacante de mai mult de 3 luni necesită nivele de educație specifice învățământului profesional, ceea ce pare să indice un dificultăți de recrutare de forță de muncă mai mari pentru calificări cu acest nivel de pregătire. Pe grupe ocupaționale, marea majoritate a locurilor de muncă vacante neocupate de mai mult de 3 luni sunt destinate ocupațiilor subsumate grupelor *muncitori necalificați* (52,5%) și *muncitori calificați* (42,2%), urmate de *Operatori pe instalații, mașini, asamblori*(4,5%). Aceste informații conturează concluzii privind un deficit de calificări specifice învățământului profesional.
- La nivelul regiunii Centru sectoarele caracterizate de rate ale locurilor de muncă vacante semnificativ peste media regională (1,1%) au fost *Sănătate și asistența socială* (3,1%), *Distribuția apei și salubritate* (2,7%) și *Transport și depozitare* (1,8%). Pe grupe ocupaționale cele rate mai ridicate ale locurilor de muncă vacante s-au înregistrat pentru grupa *Muncitori necalificați* (2,3%), urmată de *Muncitori calificați* (1,4%), *Funcționari* (1,0%) și *Operatori pe instalații, mașini, asamblori* (0,9%).
- La nivel regional, dintre domeniile relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, cele mai multe locuri de muncă vacante s-au înregistrat la momentul anchetei pentru domeniile *mecanică* (43,1%), *industrie textilă și pielărie* (29,9%) și, urmate la distanță de domeniile *comerț* (8,4%), *industrie alimentară* (6,4%) și *fabricarea produselor din lemn* (4,4%). Cele mai multe locuri de muncă vacante care necesită calificări specifice învățământului postliceal erau deschise pentru domeniile *mecanică* (51,4%), *economic* (29,4%) și *servicii* (15,6%).
- În ceea ce privește motivele neocupării locurilor de muncă vacante, la nivel regional 13% dintre locurile de muncă vacante au rămas neocupate pentru că aplicanții au fost respinși, necorespunzând cerințelor firmei, măsură indirectă a unui deficit calitativ de calificări.
- La nivel regional, structura cererii estimate de angajatori pentru un orizont de 12 luni de la momentul anchetei evidențiază că marea majoritate a locurilor de muncă vacante (73,2%) sunt relevante pentru

absolvenții de învățământ profesional și liceu tehnologic, 6,9% sunt destinate absolvenților de școli postliceale, iar 4,2% necesită învățământ superior.

- La nivel regional, cele mai dinamice firme la orizontul următoarelor 12 luni de la momentul anchetei erau cele din *Construcții* (cu o creștere estimată a numărului de salariați de 8,9%), *Comerț* (cu o creștere estimată a numărului de salariați de 7,5%) și *Industria prelucrătoare* (cu o creștere estimată a numărului de salariați de 5,2%).
- Dintre ocupațiile care presupun o calificare relevantă pentru învățământul profesional și tehnic, la nivel regional, ponderea cea mai mare în numărul de salariați estimat pentru un orizont de 12 luni de la momentul anchetei se înregistrează în grupele ocupaționale *Muncitori calificați* (31,1%), *Operatori pe instalații, mașini, asamblori* (15,3%), *Lucrători în servicii* (14,6%), urmați de *Tehnicienii* (4,6%) și *Funcționari* (3,8%).
- La nivelul regiunii Centru, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimau că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional aparțin domeniilor *industria textilă și pielărie*, *comerț*, *mecanică*, *fabricarea produselor din lemn*, *construcții și instalații* și *lucrări publice*.

4.3.6 Concluzii din previziunile privind cererea de forță de muncă pe termen mediu (2013-2020):

Studiul previzional realizat de INCSMPS în 2011 a furnizat estimări privind evoluțiile prognozate pentru perioada 2013-2020 pe subgrupe majore de ocupații, activități economice (diviziuni CAEN). Structura cererii potențiale pe domenii de pregătire relevante pentru ÎPT este prezentată în capitolul 4.2.4.

Pe baza acestor informații utilizate ca repere pentru analizele efectuate în CLDPS în contextul specificului economic și de piața muncii ale regiunii și județului Covasna, se poate estima o pondere recomandabilă a IPT din totalul ofertei educaționale de aproximativ 60%.

În cadrul ofertei educaționale a IPT aproximativ 40% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 3 iar 60% pentru calificări de nivel 2.

4.4 IMPLICATII PENTRU ÎPT:

- **Rata șomajului peste media la nivel național și regional, șomajul ridicat al șomajului tinerilor și șomajul de lungă durată** - obligă sistemul de ÎPT la:
  - anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
  - acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
  - abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
  - implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
  - parteneriate active cu agenții economici, AJOFM, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
- **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
  - adecvarea calificării cu locul de muncă
  - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
  - recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
  - diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.
- **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă** - trebuie avute în vedere pentru:
- Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)¹¹
  - Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare
  - Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.
- **Prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală** vizează modernizarea a agriculturii și diversificarea activităților economice în mediul rural.
- Implică din partea școlilor din domeniu, în parteneriat toți cu factorii interesați:
- Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – presupune creșterea nivelului de calificare (nivel 3, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare)
  - Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor
  - Implicarea în programe de formare continuă pe două componente:
    - formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive
    - reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități
- **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la:
- Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
  - Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
  - Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

5.Învățământul profesional și tehnic din județul Covasna

5.1 Indicatori de context. Contextul de politici relevante pentru educație și formare profesională.

¹¹ PRAI – Plan regional de acțiune pentru învățământul profesional și tehnic

PLAI – Plan local de acțiune

PAS – Plan de acțiune al școlii (plan de dezvoltare instituțională adaptat pentru ÎPT)

5.1.1 Contextul european

Educația și formarea profesională, în strânsă legătură cu politicile de ocupare a forței de muncă, constituie una dintre componentele prioritare ale politicilor și programelor UE.

În mai 2009, Consiliul pentru educație¹² a adoptat concluziile pentru definirea unei agende politice pentru decada post-Lisabona – „**Education and Training 2020**” („**ET 2020**”).

ET 2020 – cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale în perspectiva anului 2020 – stabilește 4 obiective strategice și 5 benchmark-uri.

Obiective strategice pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării pentru perioada până în 2020:

a. Realizarea în practică a învățării pe tot parcursul vieții și a mobilității.

Vizează, printre altele: • Strategii de învățare pe tot parcursul vieții • Instrumente de referință europene • Parcurșuri educaționale mai flexibile • Valorizarea educației non-formale și informale • Calitatea sistemelor de orientare și consiliere • Dezvoltarea unor noi forme de învățare și utilizarea unor noi tehnologii de predare-învățare • Mobilitate în scop educațional (cursanți, profesori, formatori).

b. Îmbunătățirea calității și eficienței educației și formării.

Vizează, printre altele: • Competențele de bază (alfabetizare, matematică, știință și tehnologie, competențe lingvistice) • Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, a formatorilor și a managerilor din educație • Asigurarea calității • Utilizarea eficientă și durabilă a resurselor

c. Promovarea echității, a coeziunii sociale și a cetățeniei active.

Vizează, printre altele: • Programe remediale, de prevenire și recuperare părăsirii timpurii a școlii • Educația și îngrijirea timpurie • Echitate și diversitate

d. Stimularea creativității și inovării, inclusiv a spiritului antreprenorial, la toate nivelurile de educație și formare.

Vizează, printre altele: • Parteneriatele între mediul de afaceri, educație și formare profesională, cercetare • Competențele transversale-cheie, educația antreprenorială, alfabetizarea digitală • Medii de învățare inovatoare.

Benchmark-uri pentru 2020, adoptate în cadrul ET 2020:

- 1) Până în 2020, în medie cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții¹³.
- 2) Până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte¹⁴ ar trebui să fie mai mic de 15 %.
- 3) Până în anul 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani care au absolvit învățământul terțiar¹⁵, ar trebui să fie de cel puțin 40 %.
- 4) Până în 2020, proporția abandonului școlar timpuriu din sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub 10 %.

¹² Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale („ET 2020”)

¹³ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă).

¹⁴ Sursă: OCDE/PISA

¹⁵ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE).

- 5) Până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să beneficieze de educație preșcolară.

Benchmark-urile 3 și 4 de mai sus, adoptate în cadrul ET 2020, au primit apoi o și mai mare importanță prin includerea lor între cele 5 obiective majore (headline targets) ale strategiei care definește dezvoltarea economico-socială a Europei pentru anul 2020 (Strategia Europa 2020 pentru creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii).

Strategia EUROPA 2020¹⁶ propune o nouă viziune pentru economia socială de piață a Europei, care să ajute Uniunea, să iasă din criza economică și financiară și să edifice o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune socială.

Europa 2020 propune **trei priorități** care se susțin reciproc:

- creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- creștere durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Pe baza acestor priorități, **strategia UE** definește următoarele **obiective** principale pentru deceniul 2010-2020:

- **Rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, să ajungă la cel puțin 75%**¹⁷.
  - **Alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare**
  - **Obiectivul “20/20/20”:** reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de 1990, sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea la 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990
  - **Reducerea ratei abandonului școlar timpuriu**¹⁸ la maximum 10%¹⁹ și **creșterea procentajului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii superioare la cel puțin 40%**²⁰ în 2020;
  - **Reducerea cu 25% a populației aflate sub pragul de sărăcie**²¹
- Strategia UE-2020 este însoțită de **șapte inițiative emblematice (“Flagship initiatives”)**, menite să stimuleze sinergia politicilor și programelor în sprijinul realizării de progrese în cadrul fiecăreia din cele trei teme prioritare, după cum urmează: „*Agendă digitală pentru Europa*”, “*O Uniune a inovării*”, “*Tineretul în mișcare*”, “*O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor*”, “*O politică industrială pentru era globalizării*”, “*Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă*”, “*Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale*”.

Dintre angajamentele și măsurile propuse în cadrul inițiativelor emblematice cele mai relevante pentru piața muncii, educație și formare profesională sunt: “*O Uniune a inovării*”, “*Tineretul în mișcare*”, “*Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă*”.

¹⁶ Adoptată de Comisia Europeană în 3 martie 2010 și de Consiliul European în 17 iunie 2010.

¹⁷ Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei

¹⁸ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

¹⁹ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei

²⁰ de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei

²¹ La nivelul UE, însemna scoaterea a peste 20 de milioane de persoane din sărăcie. Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul mediu disponibil în fiecare stat membru

Inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”

Punctul de pornire al inițiativei „O Uniune a inovării” este centrat pe crearea unui *sistem de educație și formare modern, care să promoveze excelența și dezvoltarea competențelor*.

Comisia va sprijini *colaborările între întreprinderi și instituțiile de învățământ*, prin crearea unor „*alianțe ale cunoașterii*” între sistemele de învățământ și întreprinderi pentru dezvoltarea unor *noi programe care să acopere lacunele în ceea ce privește competențele de inovare*.

Dintre **măsurile inițiativei „O Uniune a inovării” la nivelul statelor membre** se deprind:

- reformarea sistemelor de cercetare-dezvoltare și inovare pentru a promova excelența și specializarea inteligentă
- consolidarea cooperării între universități, mediul de cercetare și întreprinderi
- asigurarea unui număr suficient de absolvenți de universități de științe, matematică și inginerie
- promovarea creativității, inovării și spiritului antreprenorial;
- alocarea cu prioritate a cheltuielilor destinate cunoașterii, inclusiv prin folosirea stimulentei fiscale și a altor instrumente financiare pentru a promova investiții private mai semnificative în cercetare-dezvoltare.

Inițiativa emblematică “Tineretul în mișcare”

Linii de acțiune principale ale inițiativei emblematică “Tineretul în mișcare”:

➤ **Dezvoltarea de sisteme educaționale și de formare profesională moderne care să asigure competențele și excelența:**

- Investiții mai mari, mai țintite și durabile în educație și formare; asigurarea celui mai bun randament al resurselor publice; diversificarea surselor de finanțare;
- Consolidarea acțiunilor pentru reducerea abandonului școlar timpuriu;
- Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere profesională: informații de bază pentru planificarea carierei (informații ref. la parcursurile educaționale și de formare, oportunități de angajare); acțiuni de îmbunătățire a imaginii sectoarelor și profesiilor cu potențial de angajare;
- Promovarea învățării și predării de calitate;
- Accentul pe competențele cheie pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere, de ex. a învăța să înveți, comunicarea în limbi străine, competențele antreprenoriale, TIC, învățarea online, competențele în domeniul matematicii (inclusiv competențele numerice) și științelor.
- Creșterea atractivității, ofertei și calității EFP: conform proiecțiilor, cca. 50 % din totalul locurilor de muncă din 2020 vor fi pt. calificări de nivel mediu rezultate din programe de educație și formare profesională;
- Promovarea experienței timpurii la locul de muncă ca factor esențial pentru pentru facilitarea intrării pe piața muncii și orientarea carierei: programe de tip ucenicie și stagii de practică de calitate;
- Propunerea unui cadru de calitate pentru stagii, inclusiv abordarea obstacolelor juridice și administrative ale stagiilor transnaționale. Sprijinirea unui acces mai bun și a unei participări mai bune la stagii de bună calitate, inclusiv prin încurajarea întreprinderilor să ofere locuri pentru stagii și să devină bune întreprinderi-gazdă (de exemplu, prin etichete de calitate sau premii), precum și prin acorduri între parteneri sociali și ca parte a politicii de responsabilitate socială a întreprinderilor (RSI).
- Facilitarea parcursurilor și permeabilității dintre FP inițială, învățământul superior și FPC, inclusiv prin dezvoltarea unor cadre naționale de calificare și prin menținerea unor parteneriate strânse cu sectorul profesional.
- Extinderea oportunităților de învățare non formală și informală; recunoașterea și validarea acestor tipuri de învățare

➤ **Promovarea atractivității învățământului superior pentru economia bazată pe cunoaștere:**

- Mărirea proporției tinerilor care urmează un program de studii superioare sau echivalent;
- Îmbunătățirea calității, atractivității și capacității de adaptare a învățământului superior;

- Ameliorare cantitativă și calitativă a mobilității și a capacității de inserție profesională
- **Susținerea unei dezvoltări puternice a învățării transnaționale și a mobilității profesionale pentru tineri**
  - Promovarea mobilității tinerilor în scop educațional: obiectivul ca până în 2020 toți tinerii din Europa să poată avea posibilitatea de a și petrece în străinătate o parte din timpul alocat parcursului educațional, inclusiv prin formare la locul de muncă;
  - Promovarea mobilității profesionale a tinerilor
- **Măsuri de reducere a șomajului și de sprijinire a încadrării în muncă a tinerilor:**
  - Sprijin pentru obținerea primului loc de muncă și începerea unei cariere.
  - Comisia va stabili o *monitorizare sistematică a situației* tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare pe baza unor date comparabile la nivelul UE, ca sprijin pentru elaborarea politicilor și pentru învățarea reciprocă în acest domeniu.
  - Se recomandă Statelor membre asigurarea faptului că toți tinerii sunt încadrați în muncă, își continuă studiile sau fac parte dintr-un program de activare *în termen de patru luni de la absolvirea școlii*, ca parte a unei „garanții pentru tineret”.
- **Sprijinirea tinerilor cu risc**
- **Susținerea tinerilor antreprenori și a activităților independente**

Inițiativa emblematică “Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă”

Dintre măsurile inițiativei “Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă” la nivelul statelor membre se deprind:

- Promovarea și monitorizarea implementării efective a rezultatelor dialogului social;
- Dezvoltarea parteneriatelor între sectorul educației și lumea muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei de educație și formare profesională;
- Implementarea Cadrelor Europene al Calificărilor (EQF); Cadrul Național al Calificărilor corelat cu EQF;
- Asigurarea dobândirii și recunoașterii, prin învățământul general, profesional și superior și prin formarea adulților, inclusiv pe cale non-formală sau informală, a competențelor cerute pentru angajare în formarea continuă și pe piața muncii.

Prioritățile Agendei pentru noi competențe și locuri de muncă:

1. Flexicuritate: reducerea segmentării și sprijinirea tranzițiilor

Cele patru componente ale flexicurității - acorduri contractuale flexibile și sigure, politici active pentru piața forței de muncă, învățare de-a lungul vieții și sisteme moderne de securitate socială - trebuie consolidate pentru a se asigura că, în contextul post-criză, țările se concentrează pe reformele cele mai eficiente din punct de vedere al costurilor, în paralel cu furnizarea unei mai bune flexibilități și securități.

1.1. Acorduri contractuale flexibile și sigure

1.2. Învățare cuprinzătoare de-a lungul vieții:

- *Îmbunătățirea accesului la învățarea de-a lungul vieții*
- *Adoptarea de abordări orientate către lucrătorii mai vulnerabili*, mai ales către cei cu nivel scăzut de competențe, șomeri, lucrători tineri și în vârstă, persoane cu handicap, persoane cu tulburări psihice sau grupuri minoritare precum migranții și romii
- *Îmbunătățirea implicării părților interesate și a dialogului social* privind punerea în aplicare a învățării de-a lungul vieții
- *Aplicarea unor stimulente eficiente și măsuri de partajare a costurilor*, pentru extinderea investițiilor publice și private în formarea continuă a forței de muncă și pentru creșterea participării lucrătorilor la învățarea de-a lungul vieții.

1.3 Politici active în domeniul pieței forței de muncă (PADPFM):

Măsurile propuse vizează îmbunătățirea PADPFM sub mai multe aspect cum ar fi: consultanță individuală privind locul de muncă, asistență în căutarea unui loc de muncă, măsuri de îmbunătățire a competențelor și a capacității de inserție profesională.

1.4 Sisteme moderne de securitate socială

- 2. Echiparea cetățenilor cu competențele corespunzătoare pentru ocuparea unui loc de muncă**
  - 2.1.** Dezvoltarea culegerii de informații de pe piața forței de muncă și a gestionării competențelor
  - 2.2.** Asigurarea gamei corespunzătoare de competențe
  - 2.3.** Asigurarea concordanței între competențele potențialilor angajați și locurile de muncă disponibile și valorificarea locurilor de muncă potențiale din Europa
  - 2.4.** Ameliorarea mobilității geografice pe teritoriul UE
  - 2.5.** Valorificarea potențialului migrației
- 3. Ameliorarea calității muncii și a condițiilor de muncă**
- 4. Sprijin pentru crearea de locuri de muncă**
  - 4.1.** Consolidarea condițiilor cadru pentru crearea de locuri de muncă
  - 4.2.** Promovarea spiritului antreprenorial, a activităților independente și a inovării

5.1.2 Contextul național

În plan național, **Programul Național de Reformă (PNR) 2011 – 2013**, adoptat de către Guvernul României la 29 aprilie 2011, constituie platforma-cadru pentru definirea și aplicarea politicilor de dezvoltare economică a României în concordanță cu politicile Uniunii Europene și **reprezintă instrumentul de transpunere, la nivel național, a obiectivelor Strategiei Europa 2020.**

Țintele pentru anul 2020, asumate de România prin PNR 2011-2013 sunt următoarele:

- Rata de ocupare a populației cu vârsta 20-64 de ani: 70%
- Investițiilor în cercetare-dezvoltare: 2% din PIB
- Reducerea cu 19% a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea la 24% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 19% a eficienței energetice
- **Rata abandonului școlar timpuriu: 11,3%; Rata populației cu vârsta de 30-34 de ani absolventă a unei forme de educație terțiară: 26,7%;**
- Reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de săracie și excluziune socială

Legea educației naționale nr. 1/2011 stabilește o nouă viziune asupra învățământului și în particular asupra IPT. Legea statuează rolul esențial al documentelor strategice de planificare de nivel regional, județean și local în distribuția teritorială și pe calificări a ofertei de formare profesională. Conform principiilor care guvernează învățământul preuniversitar și superior menționate în lege, structurile manageriale consultative au rol esențial din perspectiva asigurării principiului relevanței în baza căruia educația răspunde nevoilor de dezvoltare personală și social-economice și a principiului fundamentării deciziilor pe dialog și consultare.

5.2 Indicatori de context specifici

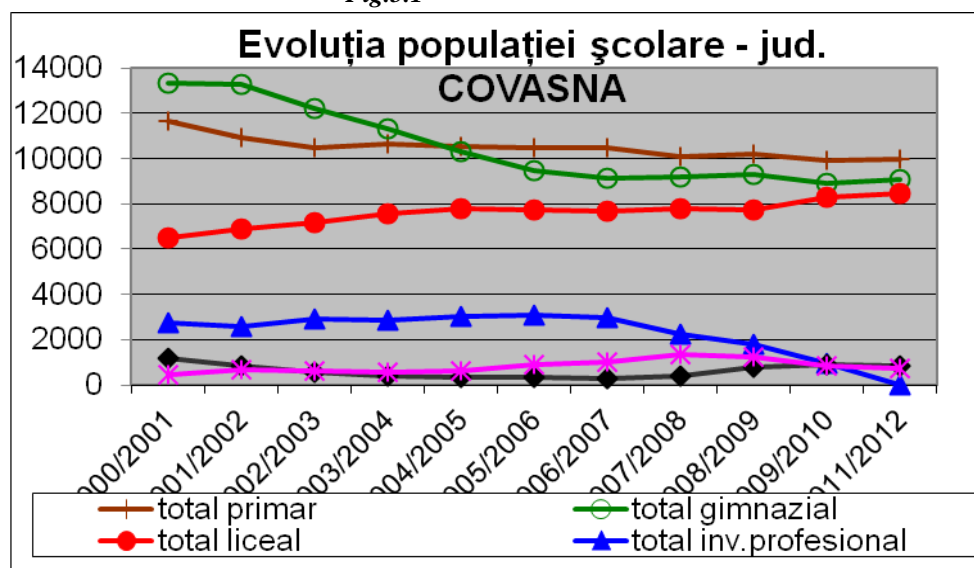
5.2.1 Contextul demografic și populația școlară

Contextul demografic este prezentat detaliat și analizat în **capitolul 2**, din perspectiva implicațiilor pentru ÎPT cu privire la structura și evoluția populației pe grupe de vârstă, medii de rezidență și sex, structura etnică, fenomenul migrației. Pentru orizontul de planificare 2013, cele mai severe concluzii rezultate din prognozele INS, sunt în legătură cu declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației (v. cap.2.2). Cele mai afectate vor fi **efectivele din grupa de vârstă 15-18 ani** (care includ elevii de liceu / școala de arte și meserii) – **scădere prognozată de 36,7% la nivelul județului pentru perioada 2005-2015.** De

asemenea, reduceri semnificative sunt prognozate pentru grupa de vârstă **19-24 ani** (care interesează învățământul postliceal și superior) – **scădere cu 31,6% la nivelul județului pentru perioada 2005-2015.**

Fig.5.1

Sursa: date furnizate de INS

Dinamica populației școlare la nivelul județului în perioada 2000/2001-2011/2012, indică scăderi importante de efective în învățământul primar și gimnazial – evoluție care anticipează scăderi semnificative la celelalte niveluri de educație. Efectivele totale de elevi au scăzut în perioada analizată pe ansamblul liceului, dar au cunoscut o **scădere dramatică în învățământul profesional în mod deosebit în ultimii ani. Numărul elevilor înscriși în învățământul profesional a ajuns în 2009/2010 să reprezinte doar cca. 35% comparativ cu numărul acestora în 2000/2001 și practic zero în anul școlar 2011/2012** (consecință a deciziilor aplicate începând cu anul școlar 2009/2010 la nivel național, de alocare cifră de școlarizare pentru ÎPT la clasa a IX-a doar la liceu tehnologic).

Repartizarea pe sexe a populației școlare în anul școlar 2010/2011 (v. Anexa 6a) indică un număr puțin mai mare de băieți în învățământul primar (52,2%) și ponderi apropiate ale fetelor și băieților în gimnaziu (50,4% băieți, 49,6% fete) și în liceu (50,1% băieți, 49,9% fete) – situație apropiată cu structura pe sexe în cadrul grupelor de vârstă (v. cap. 2.1 și Anexa 1a – demografie).

5.3 Indicatori de intrare

5.3.1 Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

Acest indicator, *calculat prin raportare la numărul de norme didactice*, oferă un indiciu în legătură cu eficiența utilizării resurselor și calitatea actului didactic. *Indicatorul poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a finanțării per elev, presând în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile.*

Din analiza datelor statistice privind numărul de elevi care revin unui cadru didactic (Anexa 6c) rezultă o evoluție fluctuantă. Se recomandă măsuri pentru optimizarea acestui indicator pentru o utilizare eficientă a resurselor, asigurând în același timp calitatea demersului didactic.

5.3.2 Resursele umane din ÎPT.

Evoluția normelor didactice pentru profesorii de discipline tehnologice și maiștrii instructori din ÎPT, din perspectiva ponderii cadrelor didactice calificate respectiv titulare este prezentată sintetic, diferențiat pe medii rezidențiale, în Anexa 6d.

Conform datelor din anul școlar 2010-2011, în județul Covasna **gradul de acoperire cu profesori calificați este relativ bun (92.62%) și de 100% pentru maiștri instructori**. Suplinitorii acoperă cca. 23,77% din norme în cazul profesorilor de discipline tehnologice (55,56% în rural), respectiv 31,91% în cazul maiștrilor instructori (100% în rural). Ponderea suplinitorilor calificați este mai mare în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri în comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. – situație care generează adesea o fluctuație mare a personalului încadrat pe posturile respective. În anul școlar 2011/2012 în județul Covasna **nu sunt suplinitori necalificați pe posturi de profesori discipline tehnologice și de maiștri instructori**.

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de **adaptare din partea profesorilor**. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât *competențele metodice* cât și *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Pe de altă parte, ponderea importantă a populației ocupate în educație obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate de atenuare a impactului reducerilor de activitate datorate reducerii populației școlare și în vederea facilitării restructurării ofertei școlare, cum ar fi:

- facilitarea mobilității în cadrul sistemului (reglementări mai flexibile pentru încadrarea profesorilor (pe domenii/specializări mai largi), sprijin pentru a 2-a specializare prin studii postuniversitare
- programe de formare continuă pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale a profesorilor (în interiorul și în afara sistemului)

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem se recomandă ca măsură de fond anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

5.3.3 Resurse materiale și condiții de învățare.

Informațiile colectate în cadrul acțiunii de monitorizare a PLAI evidențiază următoarele aspecte privind condițiile de învățare :

Condiții de siguranță, igienă și confort pentru elevi:

Din cele 9 școli cu clase în ÎPT monitorizate la nivel județean:

- 100% au obținut autorizație sanitară de funcționare în 2011/2012.
- 100 % au realizat evaluarea riscului la locul de muncă în școală
- Amenajări pentru accesul persoanelor cu dizabilități: 66% au rampe de acces dar numai 44% au grupuri sanitare adaptate pentru persoanele cu dizabilități

Asigurarea cel puțin a dotării minime necesare :

Din cele 9 școli cu clase în ÎPT monitorizate la nivel județean:

- 78% au cel puțin dotarea minimală asigurată pt. toate atelierele și laboratoarele, iar 22% parțial.

Dotare la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională:

Din cele 9 școli cu clase în ÎPT monitorizate la nivel județean:

- Doar 44% declară că au o dotare la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională, iar 22% pentru o parte din ateliere și laboratoare.

- 66% din școlile ÎPT au fost cuprinse în programe de investiții în ultimii 5 ani (din fonduri Phare sau guvernamentale). Cu excepția acestora, în multe cazuri, starea generală a infrastructurii (clădirile pentru spațiile de pregătire teoretică și practică și infrastructura de utilități) necesită intervenții de reabilitare sau modernizări, lipsesc o parte din atelierele necesare pentru IPT, cabinete și laboratoare iar dotarea existentă

este învechită. *Este nevoie de continuarea investițiilor pentru modernizarea infrastructurii și pentru asigurarea dotărilor moderne și a echipamentelor necesare unui învățământ eficient, centrat pe elev.*

Nu toate școlile au *amenajările minime* necesare pentru *accesul persoanelor cu deficiențe neuromotorii*.

Deși *dotarea laboratoarelor de informatică* s-a îmbunătățit substanțial în ultimii ani, se simte *nevoia completării cu PC a dotării tuturor laboratoarelor și cabinetelor de specialitate* (pentru dezvoltarea activităților de predare-învățare asistate de calculator).

Ritmul noilor achiziții pentru *dotarea bibliotecilor școlare* este încă relativ scăzut deși în ultimul an au crescut simțitor. Se constată un număr relativ restrâns și în general o varietate mică de titluri la abonamente pentru publicații de specialitate.

Un număr mic de școli din ÎPT din regiune au beneficiat de programul privind înființarea unor *Centre de Documentare și Informare*. Este importantă extinderea programului pentru celelalte școli.

5.4 Indicatori de proces

5.4.1 Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- La nivel regional: **Consortiul Regional TVET** - organism consultativ al Consiliului de Dezvoltare Regională
- La nivel local (județean): **Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)** - ca organism consultativ al Inspectoratelor școlare județene
- La nivelul școlilor: **Consiliile de administrație/Consiliile școlare**
- La nivel național: **Comitetele sectoriale**.

Principalele atribuții în procesul de planificare în ÎPT ale structurilor menționate sunt următoarele:

- Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standarde de Pregătire Profesională.
- Consortiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea Planurilor Regionale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PRAI)
- CLDPS: identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare
- Consiliile de administrație / Consiliile școlare: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS)

Consortiul Regional și Comitetele locale (CLDPS) sunt antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de **planificare strategică pe termen lung** la nivel regional (**PRAI**) și local (**PLAI**), pe baza cărora la nivelul fiecărei se elaborează planuri școlare de acțiune (**PAS**).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin **Planurile de acțiune ale școlilor (PAS)**

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale)
- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente / pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este **curriculum în dezvoltare locală** (CDL - componentă importantă a planului de învățământ la școala de arte și meserii) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi). Din păcate, în practică se constată de multe ori o **antrenare redusă sau formală din partea școlilor a agenților economici în elaborarea CDL**.

Un alt aspect de importanță strategică și practică pentru validarea rezultatelor procesului de ÎPT este în legătură cu **organizarea și derularea examenelor de absolvire**, care conform metodologiilor în vigoare implică obligatoriu **cooptarea agenților economici** ca membri ai comisiilor de examinare. Rezultatele absolvenților la aceste examene (cu procent de reușită apropiat de 100% în unii ani școlari - *v. mai jos, 5.5.5*) oferă motive de îndoială cu privire la **efectivitatea participării agenților economici** în cadrul acestora.

5.4.2 Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor **mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională** care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții nou înființate – ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior). În ÎPT, introducerea unui sistem de **asigurare a calității** în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru **toate unitățile de învățământ**, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității – “predarea și învățarea”, urmând să se extindă treptat aplicarea pentru toate cele 8 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Îmbunătățirea **sistemului de asigurare a calității în ÎPT** va furniza pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) **un set de indicatori standard (benchmark)** care să faciliteze decidenților comparațiile în cadrul sistemului și compatibilizarea între cerere și ofertă. Conducând la **creșterea transparenței față de beneficiari**, mecanismele de asigurare a calității pot avea un impact decisiv în motivarea și **implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire**.

5.4.3 Serviciile de orientare și consiliere.

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere per elev, numărul de elevi consiliați per consilier, etc.

Din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, **gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient**, în special în mediul rural, datorită unui număr încă insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului

de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism *sistematic* de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

Majoritatea scolilor a organizat diverse acțiuni de orientare și consiliere, dar foarte puține au implicat agenți economici în orientarea carierei.

5.4.4 Serviciile de orientare și consiliere.

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere / elev, numărul de elevi consiliați / consilier, etc.

În lipsa unor indicatori standard și a unui sistem unitare de raportare a rezultatelor din activitatea serviciilor de orientare și consiliere, datele furnizate ca indicatori de către Centrele Județene de Asistență Psihopedagogică (CJAPP) nu sunt pe deplin comparabile între județele din regiune și sunt dificil de armonizat. Totuși, din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, *gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient*, în special în mediul rural, datorită unui număr încă insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism *sistematic* de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

Informațiile colectate în cadrul acțiunii de monitorizare a PLAI 2009-2013 evidențiază următoarele aspecte privind serviciile de orientare și consiliere:

Din cele 10 școli monitorizate la nivel județean, 10 dispun de cabinete de orientare școlară și vocațională. În decursul anului școlar 2009-2010 s-au derulat multiple activități de orientare și consiliere a carierei începând de la informarea elevilor, consiliere individuală și de grup, programe cu grupe țintă specifice (ex. elevi indeciși, nemotivați) până la programe extrașcolare (vizite la unități economice, excursii cu caracter educativ). Cel mai însemnat dintre acestea fiind studiul denumit "Opțiunile profesionale ale elevilor claselor a VIII-a din județul Covasna" bazat pe prelucrarea opțiunilor profesionale și școlare a 1950 elevi din clasele a VIII-a, respectiv InfoCarieră un program de informare și consiliere realizat la nivel județean, destinat elevilor claselor a XI-a și a XII-a, cu participarea directă a 32 de specialiști din diferite domenii ocupaționale.

5.5 Indicatori de ieșire

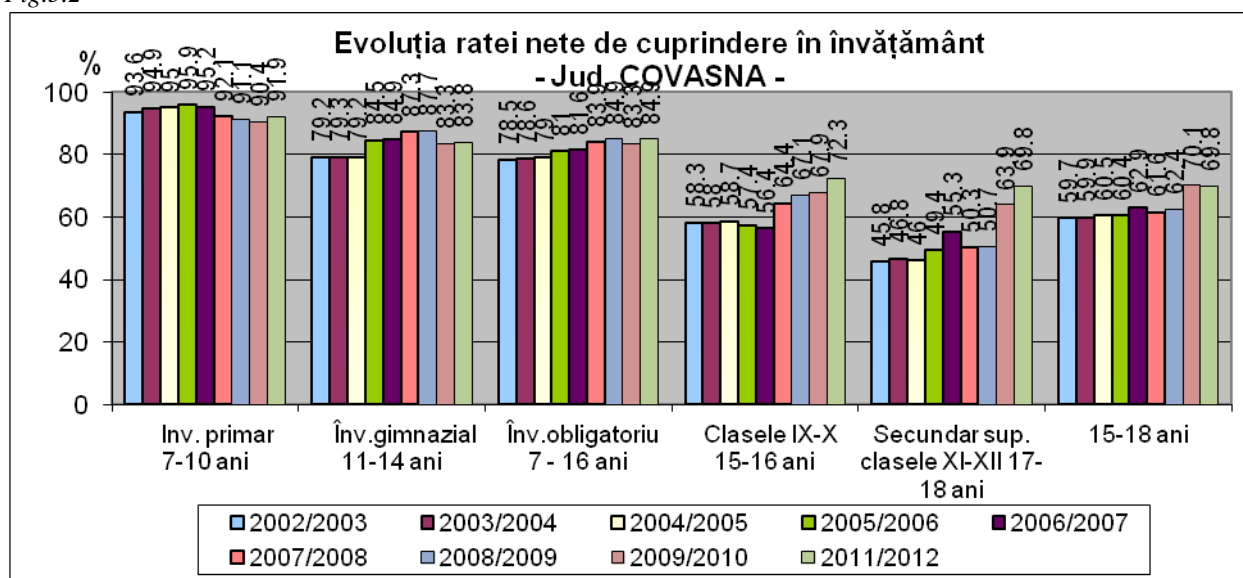
5.5.1 Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Rata netă de cuprindere măsoară gradul de participare la educație a copiilor de vârstă *oficială* corespunzătoare nivelului respectiv de educație²².

---

²² Diferențele față de vârsta reglementată de începere a școlii, respectiv de încadrare față de vârstele "standard" din seria curentă influențează valoarea indicatorului

Fig.5.2

Sursa: INS

În perioada 2002/2003-2011/2012 rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a cunoscut o evoluție general crescătoare în învățământul obligatoriu, în clasele IX-X și în învățământul secundar superior (v. fig.5.2).

Analiza pe sexe (v. Anexa 6f-1) evidențiază rate nete de cuprindere mai mari în cazul fetelor, comparativ cu băieții în învățământul secundar postgimnazial, în special în învățământul secundar superior.

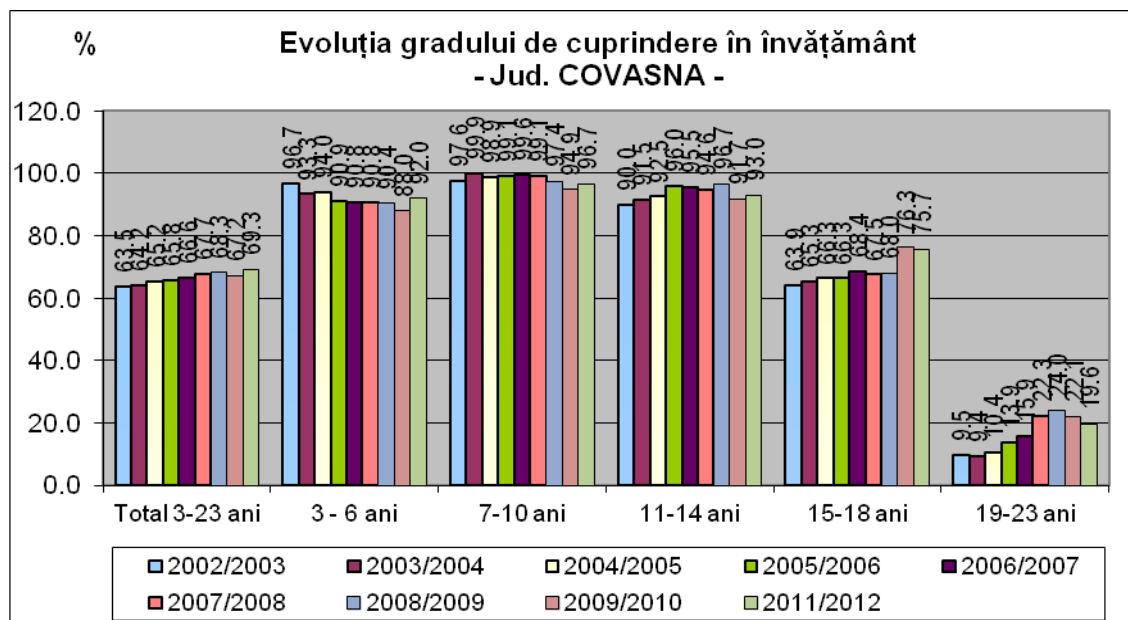
Informațiile statistice disponibile cu privire la rata de cuprindere pe medii rezidență se bazează pe locația școlii (nu pe mediul de proveniență al elevilor). Din acest punct de vedere indicatorul nu este relevant decât cel mult până la clasa a VIII-a. Totuși, decalajele mari cu privire la ratele de cuprindere în învățământul primar și gimnazial din cele două medii de rezidență (v. Anexa 6f), corelate cu informațiile parțiale din sistem, evidențiază un grad de cuprindere în educație sensibil mai mic în mediul rural și/sau începerea școlii mai târziu în mediul rural.

5.5.2 Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)

Gradul de cuprindere în învățământ reprezintă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă.

Analizând evoluția indicatorului se observă o creștere graduală a gradului de cuprindere pentru totalul grupei de vârstă 3-23 ani și pentru grupa de vârstă 15-18 ani - v. fig. 5.3

Fig. 5.3

Conform datelor statistice (INS), gradul de cuprindere în educație în județul Covasna se situează peste cele calculate la nivel național pentru grupele de vârstă până la 14 ani, dar sunt mai mici decât la nivel național și regional în grupa 15-18 ani.

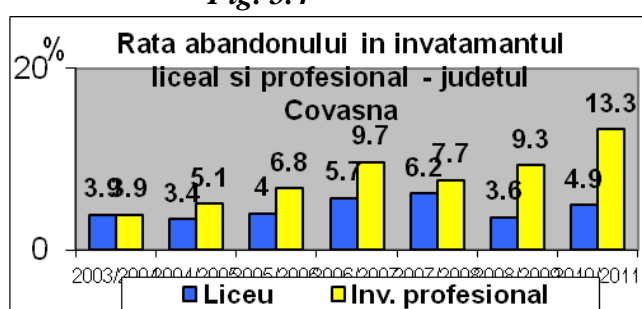
N.B. datele statistice disponibile cu privire la gradul de cuprindere pe medii rezidență se bazează pe locația școlii - nu pe mediul de proveniență al elevilor.

5.5.3 Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

Rata abandonului școlar este un indicator important în cadrul politicilor de coeziune economică și socială, în strânsă legătură cu accesul la educație și pentru evaluarea gradului de retenție a tinerilor în educație pe fiecare nivel ISCED.

Conform datelor INS, în perioada 2003/2004 - 2010/2011, la nivelul județului se constată o tendință îngrijorătoare de creștere a mai ales în învățământul profesional, care în 2010-2011 a ajuns la 13,3% - v. fig. 5.4; detaliat în Anexa 6h.

Fig. 5.4

Sursa: date furnizate de INS

5.5.4 Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

Rata de absolvire se definește ca fiind procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație

Potrivit datelor INS, se constată o creștere în perioada 2000/2001 - 2010/2011, a ratelor de absolvire a liceului. Rata de absolvire a învățământului profesional acunoscute o creștere până în 2008/2009 urmată de o scădere accentuată la sfârșitul intervalului analizat - vezi anexa 6i.

Ratele de absolvire sunt mai mici pentru populația feminină comparativ cu cea masculină în cazul învățământului profesional și mai mari în cazul liceului.

Și în cazul acestui indicator, datele INS detaliate pe medii de rezidență par să se bazeze pe locația școlilor (nu pe mediul de proveniență al elevilor).

5.5.5 Rata de succes

Conform datelor INS rata de succes²³ în învățământul profesional în anul școlar 2010-2011 a fost în județul Covasna de 91,1% (99% în cazul fetelor). Valori mari din anii anteriori, apropiate de 100% în cazul învățământului profesional sunt mai degrabă de natură să pună sub semnul întrebării corectitudinea și relevanța evaluărilor finale. Reconsiderarea evaluărilor finale în raport cu SPP, bazate pe achiziții reale în termeni de competențe, este de maximă importanță pentru **asigurarea unei certificări credibile, validată de piața muncii** la absolvirea fiecărui nivel de calificare. Măsurile care trebuie avute în vedere în raport cu aceste rezultate indicator trimit, pe de o parte, la **asigurarea calității în procesul de evaluare în raport cu standardele de pregătire**, iar pe de altă parte la necesitatea unor **programe remediale** (ex. școala de după școală, etc.) pentru elevii cu dificultăți de învățare

5.5.6 Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Conform datelor INS, **rata de tranziție de la învățământul gimnazial la cel liceal și profesional** în anul școlar 2011/2012 în județul Covasna este de 92,3% - valoare modestă, în scădere față de anii precedenți (*vezi anexa 6g*), rezultând **un procent de aprox. 8% care nu-și continuă studiile după clasa a VIII-a** în anul școlar următor.

Și în cazul acestui indicator, datele INS pe medii de rezidență par să se bazeze pe locația școlilor.

Datele statistice pentru județul Covasna evidențiază pentru anul școlar 2011/2012 (învățământ de zi) o rată de tranziție mai redusă față de valorile naționale și ale regiunii Centru.

Se recomandă creșterea ratelor de tranziție în ciclul superior al liceului, inclusiv prin ofertă de pregătire în învățământul seral în sprijinul celor care se angajează după nivelul 2 de calificare și doresc să continue studiile.

5.5.7 Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

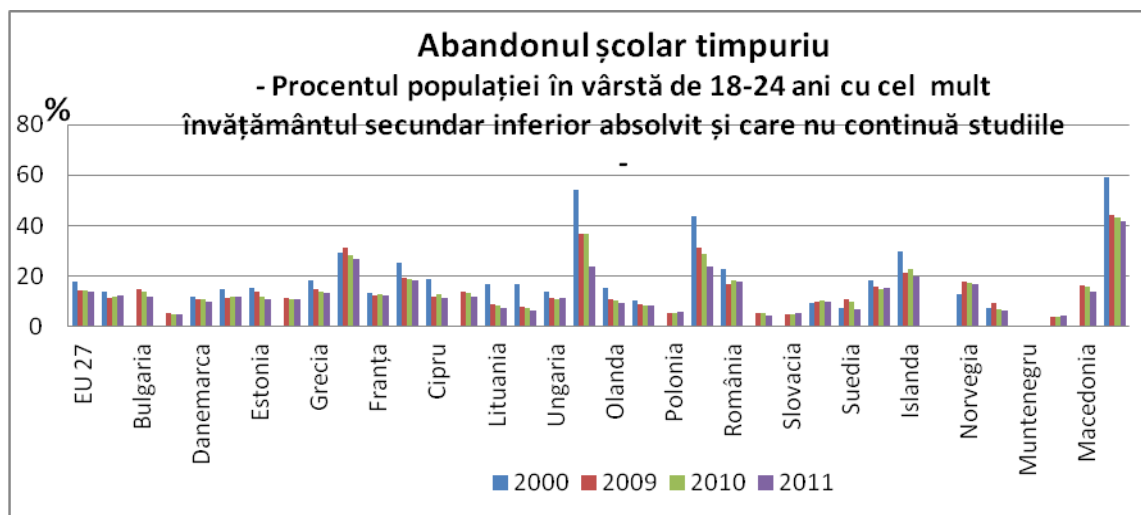
Conform definiției Eurostat, indicatorul se referă la tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu doar învățământul secundar inferior sau mai puțin (maxim ISCED 2) absolvit.

În ciuda apropierii de media UE-27, valoarea indicatorului la nivel național (17,5% în 2011) este încă **departe de media europeană (13,5%) și ținta UE (benchmark) care prevede o rata medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10% până în 2020 (N.B. ținta pentru 2020 stabilită de România prin PNR este de 11,3%)**.

Fig.5.5

²³ Definită de INS ca procentul reușităților din promoția curentă dintr-un anumit nivel de educație din totalul absolvenților nivelului respectiv de educație

Sursa: EUROSTAT

5.5.8 Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)

România ocupă penultimul loc în Europa, având cel mai mare procent al elevilor cu competențe scăzute de citire/lectură la testele PISA 2009 (40,4%), de peste două ori mai mare decât media UE (19,6). Performanțele sunt și mai scăzute în cazul băieților care înregistrează un procent extrem de alarmant al celor cu competențe scăzute de citire/lectură al (50,7% în 2006, față de 30,4% în cazul fetelor) – v. *Anexa 18*.

Ținta UE (*benchmark*) este ca până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte să fie mai mic de 15 %.

Indicatorul nu este disponibil la nivel regional și județean

5.5.9 Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior

În 2011 România are o pondere a populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior (79,6%), apropiată de media UE-27 (79,5%) – v. *Anexa 19*. Indicatorul nu este disponibil la nivel regional.

5.5.10 Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

Indicatorul nu este disponibil la nivel regional. În 2011 (conf. Eurostat²⁴), *rata de participare în formarea continuă a populației adulte din România a fost de numai 1,6% (!)* în comparație cu media în Uniunea Europeană (UE-27: 8,9%) – v. *Anexa 20*.

Se constată un decalaj considerabil la nivel național față de ținta adoptată de UE (*Benchmark*) pentru 2020, de cel puțin 15% din populația adultă (25-64 ani).

Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie la ameliorarea acestui indicator, prin implicarea activă în formarea adulților, prin programe acreditate.

²⁴ Conform definiției EUROSTAT, indicatorul se raportează la ultimele 4 săptămâni dinaintea anchetei.

5.6 Indicatori de impact

5.6.1 Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (v. cap. 4), sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT.

Agenciile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. *Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.*

Pe baza datelor AJOFM s-a realizat un studiu comparativ șomaj – locuri de muncă vacante pornind de la realizarea unei corespondențe orientative în limitele posibilității de asociere în plan ocupațional a unor calificări din ÎPT în raport cu grupele /ocupațiile respective din COR - *vezi anexa 5 și cap.4.2.1*. Din analiza acestor date rezultă că în județul Covasna, ponderea absolvenților șomeri cu nivel de pregătire profesional și liceal tehnologic din numărul total de șomeri cu acest nivel de pregătire a variat în perioada 2003-2008 între un minim de 14,7% (în 2006) și un maxim de 36,4% (în 2007). Se înregistrează ponderi deosebit de mari ale absolvenților șomeri cu studii superioare din totalul șomerilor cu nivelul respectiv de educație (64% în 2008).

5.6.2 Inserția profesională a absolvenților ÎPT

Indicatorul nu este disponibil din surse statistice. Totuși, având în vedere șomajul de lungă durată (peste 6 luni) care afectează un număr mare din absolvenții înregistrați în șomaj (conform informațiilor prezentate în *cap. 4.1.1*), se deduce ca **prioritară furnizarea unor măsuri active de ocupare adecvate, în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii**.

Conform rezultatelor anchetei în întreprinderi (v. mai sus cap. 4.3) realizate în august-septembrie 2011 de INCSMPS, în colaborare cu Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS), rugate să evalueze nivelul lor de satisfacție față de calificarea profesională a tinerilor absolvenți angajați din promoția 2010, un procent de 92,2% din respondenții din firmele investigate din Regiunea Centru se declară "mai degrabă mulțumiți" sau "foarte mulțumiți". O pondere scăzută dintre angajatorii intervievați (5,8%) s-au declarat "nemulțumiți sau "foarte nemulțumiți" față de nivelul de calificare al tinerilor absolvenți. Angajatorii se declară mulțumiți de cunoștințele și competențele absolvenților de învățământ profesional și postliceal, în mai mare măsură decât în cazul absolvenților de liceu tehnologic, teoretic, sau de învățământ superior. Un procent de 8,2% din firmele din județul Covasna cuprinse în anchetă au angajat absolvenți din promoția 2010, apropiat de media de 8,5% la nivel regional, procent care plasează județul Covasna pe locul 2 în cadrul regiunii.

Se recomandă realizarea de studii de monitorizare a inserției socioprofesionale a absolvenților ÎPT și adoptarea de măsuri pentru creșterea gradului de integrare a acestora pe piața muncii

5.6.3 Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de EQAVET (*European Quality Assurance in Vocational Education and Training*). Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin Ancheta asupra forței de muncă.

Informații cantitative și calitative relevante la nivelul sistemului de educație și formare profesională privind înșeția absolvenților pe piața muncii și gradul de utilizare de către aceștia la locul de muncă a competențelor dobândite în școală se pot obține prin **studii de monitorizare realizate în baza metodologiei aprobate de Ministerul Educației pentru monitorizarea înșeției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic**. Anchete în întreprinderi sunt necesare pentru investigarea satisfacției angajatorilor față de absolvenți.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor **sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților**

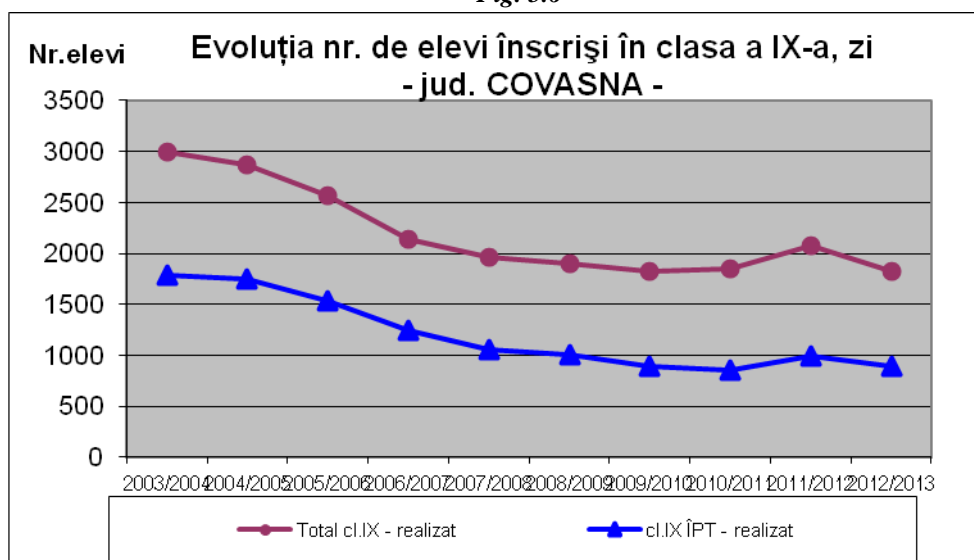
5.7. Oferta școlilor din ÎPT, județul Covasna

5.7.1 Evoluția planurilor de școlarizare

Datele sintetice privind structura și evoluția cifrelor de școlarizare în ÎPT în perioada 2003/2004-2010/2011, sunt prezentate în *Anexa 7*.

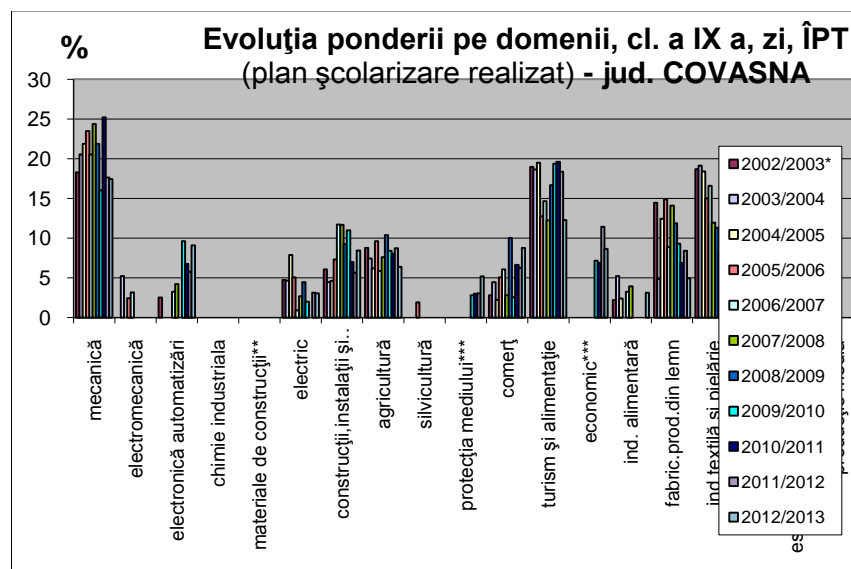
Scăderea generală a populației școlare la nivel regional s-a reflectat și în scăderea numărului de elevi înscriși în clasa a IX-a (învățământ de zi) în ÎPT – v. **fig. 5.6**

Fig. 5.6

Sursa: INS

Fig.5.7

Analiza evoluțiilor planurilor de școlarizare realizate în anii trecuți demonstrează ca exercițiul de planificare în ÎPT pe baza PRAI și PLAI au contribuit în general la o mai bună orientare a ofertei de pregătire – v. Fig. 5.7. și Anexa 7

Totuși, se constată o scădere accentuată începând cu 2009/2010 a ponderii numărului de elevi înscriși în învățământul profesional și tehnic din totalul elevilor în clasa a IX-a, învățământ de zi, ponderea ÎPT la clasa a-IX-a zi ajungând în 2012-2013 la o pondere de numai cca. 48,7%, față de 60,5% în 2004/2005 – v. Anexa nr.7. Una din explicațiile pentru aceasta evoluție rezultă din deciziile aplicate la nivel național începând cu anul școlar 2009/2010, de alocare cifră de școlarizare pentru ÎPT la clasa a IX-a doar la liceu tehnologic. În prezent (anul școlar 2012-2013), pentru a obține nivelului 2 de calificare (muncitor calificat) elevii pot opta pentru înscrierea în învățământul profesional cu durata de 2 ani după clasa a IX-a de liceu, sau pentru înscrierea în stagii de practică cu durata de 6 luni după absolvirea clasei a X-a de liceu tehnologic (*sursa: ISJ*).

Cu privire la ponderea pe domenii a elevilor înscriși în clasa a IX-a (planul de școlarizare realizat la învățământul de zi), principalele evoluții în perioada 2002/2003-2012/2013 sunt o creștere în cifre absolute și ca ponderi în construcții, comerț, electronică și automatizări, în paralel cu o scădere numerică în (și ca pondere), în textile-pielărie și în fabricarea produselor din lemn (atât ca pondere cât și în cifre absolute).

5.7.2 Analiza ofertei curente– formarea profesională inițială (anul școlar 2012/2013)

Tab. 5.8

Domeniu de pregătire	Plan școlarizare cl. IX liceu tehnologic, realizat 2012/2013 (zi+seral)			Ținta PLAI pe domenii pt. 2013 (Niv.2+3)		Plan școlariz. cl. X inv.profesional nivelul 2 2012/2013			Plan școlariz. stagii de practică după cl.X pentru nivelul 2 2012/2013		
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Ținta (%)	Min-max. (%)	Nr. clase	Nr. elevi	%	Nr. clase	Nr. elevi	%
agricultură	2	57	6,3%	7,0%	6-8%			0,0%			0,0%
silvicultură			0,0%	1,5%	0-3%			0,0%			0,0%
ind. alimentară	1	28	3,1%	3,0%	2-4%			0,0%			0,0%
protecția mediului	2	46	5,1%	3,0%	2-4%						
comerț	3	78	8,6%	8,0%	6-10%			0,0%			0,0%
economic	3	77	8,5%	9,0%	7-11%						
turism și alimentație	5	129	14,2%	9,0%	6-12%	3,0	77	26,4%			0,0%
estetica și igiena corpului omenesc	1	17	1,9%	2,0%	1-3%			0,0%			0,0%
construcții, instalații și lucrări publice	3	75	8,3%	8,5%	7-10%	1	14	4,8%			0,0%
mecanică	6	155	17,1%	18,0%	14-22%	4,5	113	38,7%	1	18	58,1%
electric	1	27	3,0%	4,5%	3-6%			0,0%			0,0%
electromecanică			0,0%	1,5%	0-3%			0,0%			0,0%
electronică automatizări	3	81	8,9%	6,5%	5-8%			0,0%			0,0%
chimie industrială			0,0%	0,0%	0,0%			0,0%			0,0%
materiale de construcții			0,0%	0,5%	0-1%			0,0%			0,0%
fabric.prod.din lemn	2	44	4,8%	8,0%	6-10%	2	38	13,0%	1	13	41,9%
industrie textilă și pielărie	3	73	8,0%	9,0%	8-10%	2	50	17,1%			0,0%
tehnici poligrafice			0,0%	0,5%	0-1%			0,0%			0,0%
producție media	1	21	2,3%	0,5%	0-1%			0,0%			0,0%
TOTAL	36	908	100,0%	100,0%		12	292	100,0%	2	31	100,0%

Sursa: ISJ Covasna

Planul de școlarizare realizat 2012/2013, învățământ de zi, se apropie de țintele stabilite prin PLAI anterior, în cadrul limitelor prevăzute pentru fiecare domeniu, cu excepția domeniilor turism și alimentație și protecția mediului care depășesc ponderile maxime propuse ca ținte pentru 2013-2020. Pondere sub limita inferioară se constată în domeniul electric. Aceste abateri au fost acceptate având în vedere că ele reprezintă mai puțin decât echivalentul unei clase. În toate situațiile menționate însă, trebuie planificate măsuri corespunzătoare pentru alinierea la țintele stabilite prin PLAI

Alte aspecte și concluzii privind oferta de pregătire prin ÎPT

Accesul la educație

Dificultățile identificate sunt mai ales în legătura cu:

- **calitatea serviciilor educaționale din mediul rural**, o preocupare majoră fiind în legătură cu asigurarea accesului la educație și formare profesională în condiții egale de calitate.
- **mobilitatea redusă a elevilor din rural** datorită situației sociale precare
- situația unor **minorități etnice** care din cauza numărului mic de elevi nu pot constitui pe plan local decât un număr restrâns de clase în limba respectivă, deci opțiunile lor sunt limitate.
- dificultățile specifice de acces ale unor categorii **dezavantajate** (elevii cu deficiențe, cei din zone mai izolate, etc.)

Se recomandă măsuri adecvate de răspuns la nevoile identificate. Presupune identificarea alternativelor și adoptarea deciziilor optime pentru cuprinderea elevilor, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni). După caz, alternativele avute în vedere pot fi: investiții în infrastructura școlilor din rural și/sau facilitarea mobilității elevilor (transport/internat, burse), etc.

Necorelări de ofertă la nivel de rețea școlară (zonă/județ/regiune):

În ciuda progreselor, din analiza planurilor de școlarizare se constată tendința școlilor de a-și planifica oferta în mod izolat, făcând abstracție de celelalte școli, în detrimentul unei necesare viziuni de ansamblu asupra cererii și ofertei de pregătire la nivel de rețea. Este necesară colaborarea la nivelul rețelei școlare pentru a evita:

- paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în școli din zone teritorial apropiate sau chiar în aceeași localitate), în detrimentul varietății ofertei în zonă, în raport cu nevoile de calificare
- utilizarea ineficientă a resurselor materiale și umane (cu impact în calitatea serviciilor)
- dificultățile în formarea unor clase pentru asigurarea continuării studiilor la nivelul următor de calificare.

5.7.3 Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar viitor. Ținte pe termen mediu pe domenii de pregătire (cumulat pentru nivelurile 2 și 3)

Planul de școlarizare va trebui să asigure creșterea ponderii ÎPT la clasa a IX-a, creșterea numărului de clase de învățământ profesional, încadrarea în țintele PLAI pe domenii.

Țintele propuse sunt prezentate în **tabelul 5.9**.

Pentru stabilirea țăntelor stabilite au fost utilizate ca repere datele furnizate de structura cererii prognozate pe domenii estimată în baza studiului previzional realizat de INCSMPS în 2011, corelată cu analizele realizate în CLDPS pe baza evoluției pe grupe de ocupații ale locurilor de muncă vacante și a șomerilor înregistrații în evidențele AJOFM și alte informații statistice și informații parțiale prezentate în capitolele de piața muncii și context economic regional.

Tab. 5.9

Domeniu de pregătire	Ținte pentru oferta de școlarizare 2013-2020 ^{*)} (nivelul 2+ nivelul 3 de calificare)	
	Min.-max. (%)	Ținta medie (%)
agricultură	6-8%	7,0%
silvicultură	0-3%	1,50%
protecția mediului	2-4%	3,00%
ind. alimentară	2-4%	3,00%
comerț	6-10%	8,0%
economic	7-11%	9,00%
turism și alimentație	6-12%	9,0%
estetica și igiena corpului omenesc	1-3%	2,00%
construcții, instalații și lucrări publice	7-10%	8,50%
mecanică	14-22%	18,0%
electric	3-6%	4,5%
electromecanică	0-3%	1,5%
electronică automatizări	5-8%	6,50%
chimie industrială	0	0,00%
materiale de construcții	0-1%	0,5%
fabric.prod.din lemn	6-10%	8,0%
industrie textilă și pielărie	8-10%	9,0%
tehnici poligrafice	0-1%	0,50%
Producție media	0-1%	0,50%
TOTAL		100,0%

5.7.4 Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților

În anul prezent, conform situației la 1 aprilie 2012, un număr de 3 școli din sistemul public de ÎPT județean sunt autorizate ca furnizori de formare pentru adulți, reprezentând 1/3 din totalul școlilor din județ.

Din păcate, fata de anii precedenți, în anul 2011, numai 2 școli au derulat programe de formare (în total 11 programe derulate, cu 162 de adulți) – v. *Anexa 11*.

Motivul ar putea fi, posibilitatea unor firme, agenți economici sau asociații care sunt autorizate în certificarea competențelor profesionale formate pe alte cai decât cele formale. Astfel, majoritatea adulților prefera acest tip de „evaluare” decât să participe la cursuri de formare organizate de școlile noastre!

Lectura registrului furnizorilor acreditați pentru formarea adulților oferă prilejul constatării că numărul școlilor și programelor autorizate reprezintă încă o minoritate, comparativ cu furnizorii privați, în contrast cu capacitatea și resursele de care dispun școlile.

În **programele de „a doua șansă”**, adresate celor care au împlinit 18 ani fără să fi absolvit învățământul obligatoriu, în anul școlar 2011-2012 a fost implicată o singură școală (Grupul Școlar „Baroti Szabo David” - *Anexa 11*).

Având în vedere obiectivul ca pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare numărul programelor derulate cu profesionalizare este încă redus, *școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă”, adresate prioritar grupurilor ținută dezavantajate.*

5.7.5 Retele școlare

Școlile din programul Phare TVET 2001-2003 au fost incluse în rețele de colaborare coordonate de centrele de resurse. La rândul lor, școlile din programul Phare TVET 2001-2003 asistă școlile Phare 2004-2006 și coordonează rețele de interasistență cu celelalte școlii din județ.

În paralel, școlile Phare din Covasna și Harghita au fost configurat și o rețea interjudețeană pentru schimb de bune practici. Obiectivele acestor rețele sunt variate, având ca numitor comun schimbul de bună practici, consolidarea și diseminarea achizițiilor din program, în mod prioritar în ceea ce privește asigurarea calității, învățarea centrată pe elev, elevii cu cerințe educative speciale (CES), dezvoltarea parteneriatului social și lucrul cu întreprinderile, coordonare în planificarea ofertei, etc. Configurarea acestor rețele este prezentată în *Anexa 12*.

Este necesară *consolidarea rețelelor de interasistență*, fiind esențială asumarea de către toate școlile Phare TVET a unui rol activ în acest sens.

5.7.6 Parteneriatul cu întreprinderile

Informațiile și evaluările din sistemul de educație și formare profesională evidențiază un grad diferit de dezvoltare a parteneriatului cu agenții economici, în funcție de managementul școlii, interesul agenților economici și condițiile locale. În timp ce în unele școli parteneriatul cu întreprinderile se limitează la asigurarea de multe ori conjuncturală și limitată a unor locuri de practică pentru elevi, în altele se poate vorbi de o diversitate a relațiilor de parteneriat (din punct de vedere al numărului agenților economici implicați și al obiectivelor asumate de parteneri). Pana la aparitia noii Legi a Invatamantului 100% din totalul școlilor ÎPT din județ au indicat 1-2 agenti economici în Consiliul de administrație al școlii. Din februarie 2011, școlile aplica componenta stabilita de lege.

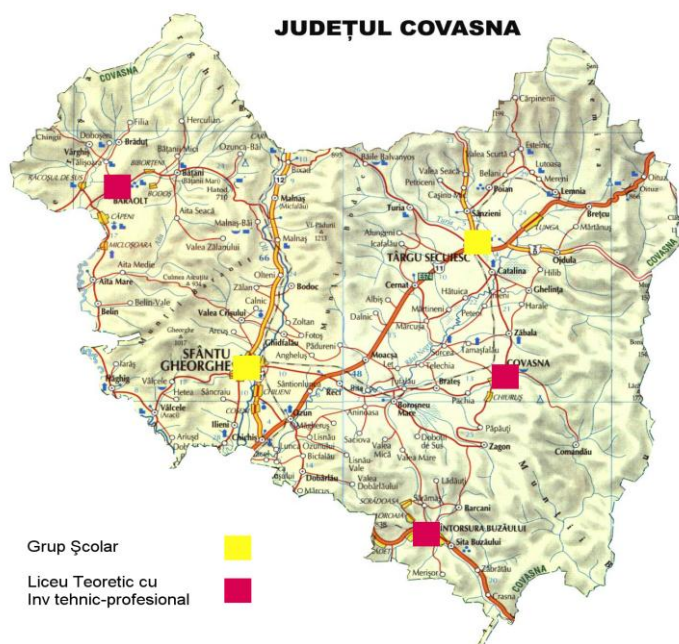
Doar 70% dintre școlile ÎPT au parteneriate cu agenții economici pentru activități de orientare și consiliere, 40% pentru formarea adulților și numai 20% dintre școli au parteneriate cu agenții economici pentru formarea cadrelor didactice. În schimb, toate școlile au indicat parteneri social implicați în elaborarea de CDL.

Gradul de cuprindere al elevilor în convenții de practică la nivel județean (total, pe cele 3 niveluri de calificare) este bun: 86,6%. (*v. Anexa 13- Harta parteneriatelor*).

Se recomandă:

- Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT prin cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici semnificativi - cel puțin unul pentru fiecare domeniu principal de pregătire din oferta școlii
- Diversificarea portofoliului de parteneriate al fiecărei școli prin încheierea de noi convenții, creșterea numărului de parteneri implicați, diversificarea obiectivelor și activităților comune
- Creșterea în continuare a numărului de elevi cuprinși în convenții de practică la agenți economici
- Creșterea implicării partenerilor sociali în activități de orientare profesională a elevilor
- Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor și maiștrilor instructori din ÎPT
- Utilizarea oportunităților de finanțare a stagiilor de practică oferite prin POSDRU, DMI 2.1.
- monitorizarea și evaluarea anuală a situației parteneriatului social, atât la nivelul rețelei școlare (pe baza hărții parteneriatului actualizate), cât și la nivelul fiecărei școli, prin PAS.

5.7.7 Distributia teritoriala a ofertei de formare profesionala initiala

Judetul are un sistem de educatie dezvoltat, avand in majoritatea oraselor centre educationale moderne, iar in mediul rural unitati scolare prin care sunt satisfacute nevoile de educatie de baza ale comunitatilor locale.

Specificitatea rețelei scolare a judetului este determinata de anumiți factori geografico – administrativi, de compozitie etnica a populatiei, socio-economici si juridici.

Majoritatea liceelor si grupurilor scolare sunt organizate in mediul urban (tabelul nr.18), situatia școlilor IPT pe domenii de calificari, se prezentandu-se astfel:

Nr. crt	Unitatea scolară (liceu tehnologic)	Domeniul de pregătire
1	PuskasTivadar	Mecanica
		Industria alimentara
		Agricultura
		Mecanica
		Tehnici poligrafice
		Electronica automatizari
2	Kos Karoly	Electric
		Industria textila si pielarie
		Constructii instalatii si lucrari publice
3	Berde Aron	Fabricarea produselor din lemn
		Comert, Economic
		Turism si alimentatie
4	Constantin Brancusi	Estetica si igiena corpului omenesc
		Turism si alimentatie
		Comert
5	Gabor Aron	Estetica si igiena corpului omenesc
		Mecanica
		Industria textila si pielarie
		Constructii instalatii si lucrari publice
6	Apor Peter	Fabricarea produselor din lemn
		Electric
		Turism si alimentatie

		Economic, Comert
		Mecanica
		Agricultura
7	Korosi Csoma Sandor	Fabricarea produselor din lemn
		Silvicultura
		Constructii instalatii si lucrari publice
8	Baroti Szabo David	Mecanica
		Fabricarea produselor din lemn
		Industria textila si pielarie
9	Nicolae Balcescu	Agricultura
		Constructii instalatii si lucrari publice
		Electric
		Mecanica
		Industria textila si pielarie
		Fabricarea produselor din lemn

5.8 Principalele concluzii din analiza ÎPT județean

Contextul demografic:

- Se rețin implicațiile severe ale scăderii demografice, îndeosebi a populației școlare, în paralel cu fenomenul de îmbătrânire demografică, de care trebuie să se țină cont în planificarea ofertei și a resurselor sistemului ÎPT pe termen lung.
- Scădere accentuată începând cu 2009/2010 a ponderii numărului de elevi înscriși în învățământul profesional și tehnic din totalul elevilor în clasa a IX-a, învățământ de zi, ponderea ÎPT la clasa a-IX-a zi ajungând în 2012-2013 la o pondere de numai cca. 48,7%, față de 60,5% în 2004/2005
- Efectivele de elevi au cunoscut o **scădere dramatică în învățământul profesional** în mod deosebit în ultimii ani. **Numărul elevilor înscriși în învățământul profesional a ajuns în 2009/2010 să reprezinte doar cca. 35% comparativ cu numărul acestora în 2000/2001 și practic zero în anul școlar 2011/2012** (consecință a deciziilor aplicate începând cu anul școlar 2009/2010 la nivel național, de alocare cifră de școlarizare pentru ÎPT la clasa a IX-a doar la liceu tehnologic).
Creșterea cifrelor de școlarizare în învățământul profesional pentru acoperirea necesarului de muncitori calificați trebuie să reprezinte o prioritate în planificarea ofertei ÎPT.

Raportul număr elevi/număr norme didactice, relativ scăzut în prezent, poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a finanțării per elev – presează în favoarea măsurilor de optimizare a ofertei și a gestionării resurselor, inclusiv prin colaborarea în cadrul unor rețele de școli și/sau constituirea de consorții de școli.

Resursele umane din ÎPT

Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați este *relativ bun*; se constată însă *dificultăți* în **acoperirea cu titulari** în unele domenii– situație care generează adesea o fluctuație mare a personalului încadrat pe posturile respective.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- *competențele metodice* (v. noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.).

Resursele materiale și condițiile de învățare. Situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev:

- necesitatea unor programe de rehabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

Mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în TVET

În atenția decidenților se rețin recomandările privind:

- Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și **creșterea rolului partenerilor sociali** în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale
- Susținerea eforturilor pentru introducerea unui **sistem de asigurare a calității**
- **promovarea rețelelor de colaborare între școli**, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (**benchmarking**)
- adoptarea planificării prin **PAS** (planuri de acțiune ale școlilor) corelate cu planurile regionale și locale (**PRAI și PLAI**) de către toate unitățile de ÎPT

Serviciile de orientare și consiliere

- Necesitatea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.
- De asemenea se recomandă adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere.

Rata netă de cuprindere în educație. Decalajele mari cu privire la ratele de cuprindere în învățământul primar și gimnazial din cele două medii de rezidență evidențiază *un grad de cuprindere în educație sensibil mai mic în mediul rural și/sau începerea școlii mai târziu în mediul rural.*

Gradul de cuprindere în educație. Deși în creștere în perioada 2003-2010, gradul de cuprindere pentru grupa de vârstă 15-18 ani în județul Covasna *se situează sub nivel național și regional în grupa 15-18 ani.* Valorile înregistrate de județul Covasna pentru rata netă și gradul de cuprindere în educație atrag atenția asupra unor măsuri necesare în vederea asigurării accesului și creșterii gradului de cuprindere în educație în mod deosebit în mediul rural și pentru categoriile dezavantajate

Ratele de tranziție în învățământul liceal și profesional evidențiază un procent ridicat de elevi care nu continuă studiile după clasa a VIII-a (aprox.8% în anul școlar 2011-2012) ceea ce continuă să constituie motiv de îngrijorare, față de care, în aria sa de competență, ÎPT poate răspunde prin măsuri combinate pentru asigurarea accesului la educație (rural, categorii dezavantajate), serviciile de orientare și consiliere etc.

Abandonul școlar

Conform datelor INS, în perioada 2003/2004 - 2010/2011, la nivelul județului se constată o tendință îngrijorătoare de creștere a mai ales în învățământul profesional, care în 2010-2011 a ajuns la 13,3%

Abandonul școlar reprezintă motiv de îngrijorare în special în mediul rural și în cazul categoriilor dezavantajate. În consecință, se recomandă:

- monitorizarea atentă a indicatorului
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la ȘAM în special în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu cel mult învățământul secundar inferior-maxim ISCED 2 absolvit).

Pentru acest indicator, nu sunt disponibile date statistice la nivel județean. În ciuda tendinței descrescătoare din ultimii ani și a apropierii de media UE-27 (13,5% în 2011), valoarea indicatorului la nivel regional (17,5% în 2011) este încă **departe de ținta UE (benchmark) care prevede o rata medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10% până în 2020 și de ținta de 11,3% asumată prin Programul Național**

de Reformă (PNR).

Nivel scăzut al competențelor de citire/lectură ale elevilor evidențiat prin rezultatele României la testele PISA (penultimul loc în UE în 2009, de 2 ori mai mare decât media UE-27) - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

Implicarea școlilor din ÎPT județean, în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora.

- Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta adoptată ca benchmark de UE care prevede ca în 2020 media în UE privind participarea la formarea continuă să fie de cel puțin 15% din populația adultă (grupa de vârstă 25-64 ani).

Scoala de șansa a doua. O singură școală din ÎPT (Liceul Tehnologic „ Baroti Szabo David”) a derulat programe de Șansa a doua în anul școlar 2011-2012.

Având în vedere constatările pentru județul Covasna privind ratele mici de cuprindere în educație și **rata mare a analfabetismului** (aproape 3%, conf. recensământului din 2002), *școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare.*

Indicatori de impact

Se recomandă:

- Implicarea ÎPT în **programe de măsuri active de ocupare**, prioritar în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.
- Adoptarea de către ÎPT a unei ținte ambițioase de **reducere a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani - indicator de impact** care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile la nivel regional (cu rezerva că nu este diferențiat pentru tinerii proveniți din ÎPT și nu e detaliat pe județe)
- Adoptarea unui sistem unitar de **monitorizare a inserției profesionale a absolvenților** prin:
  - colaborarea între ministere în vederea compatibilizării bazelor de date din șomaj cu noile trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.
  - **sondaje** periodice în rândul absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională:
    - sondaje proprii efectuate direct de către școli
    - sondaje reprezentative pentru rețeaua școlară la nivel local/regional prin intermediul unor organizații/instituții specializate
- **Fundamentarea atentă a planurilor de școlarizare**, în raport cu recomandările și țintele din PLAI
- **Consolidarea parteneriatelor cu agenții economici**, în special în pregătirea practică
- **Aplicarea riguroasă a procedurilor de asigurarea calității**
- Implicarea ÎPT în **programe de măsuri active de ocupare**, prioritar în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

Concluzii din analiza ofertei TVET curente

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoia de coordonare pe baza colaborării școlilor în rețea pentru optimizarea ofertei, având în vedere:

- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu
- eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor

- soluțiile cele mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni)

Se vor avea în vedere și reperatele de analiză rezultate din observațiile punctuale privind structura ofertei pe domenii de pregătire și calificări, formulate la **cap.5.7, precum și noile ținte propuse pentru 2013-2020** adoptate în corelație cu structura cererii prognozate pe domenii estimată în baza studiului previzional relizat de INCSMPS în 2011.

II C . ANALIZA SWOT

Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ◆ preocupare constantă pentru adaptarea ofertei de pregătire la nevoile pieței muncii; ◆ relansarea învățământului profesional prin introducerea din anul Școlar 2012-2013 a unui traseu de pregătire profesională derivat din liceul tehnologic (învățământul profesional cu durată de 2 ani după clasa a IX-a) ◆ grad ridicat de acoperire cu profesori și maiștrii instructori calificați; ◆ implementarea sistemului de asigurare a calității în toate școlile ÎPT; ◆ îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT (infrastructură și echipamente) în școlile cuprinse în diferite programe de investiții; ◆ relevanță sporită a noilor SPP-uri ◆ domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție a forței de muncă: construcții instalații și lucrări publice, comerț, turism și alimentație, industrie alimentară; ◆ consolidarea structurilor consultative din ÎPT; ◆ creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale; 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ scăderea ponderii numărului de elevi înscriși în învățământul profesional și tehnic din totalul elevilor în clasa a IX-a ◆ numărul mic al elevilor înscriși în învățământul profesional (nivelul 2 de calificare) ◆ existența unor paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în unele școli din zone teritoriale apropiate); ◆ promovare deficitară a a învățământului profesional; ◆ tendința de creștere a abandonului școlar pentru învățământul liceal și în special în învățământul profesional ◆ rată semnificativă de părăsire timpurie a sistemului de educație; ◆ nivel scăzut al competențelor cheie; ◆ implicare slabă a școlilor din ÎPT în formarea adulților; ◆ implicarea slabă a școlilor din ÎPT în programe de ”șansa a doua”; ◆ utilizare ineficientă a resurselor materiale și umane(cu impact în calitatea serviciilor); ◆ lipsa unei monitorizări sistematice a inserției profesionale a absolvenților; ◆ progres întârziat în realizarea unor materiale de promovare a carierei ; ◆ infrastructura deficitară și dotarea insuficientă a școlilor care nu au beneficiat de investiții ◆ limitarea mobilității elevilor din rural (lipsa posibilității de transport/internat, burse)
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ◆ oportunități de finanțare (FSE) pentru sprijinirea procedurii de investigare a nevoilor de calificare la nivel regional și local , care să furnizeze informații necesare de calitate , periodic, actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională; ◆ metodologia de investigare a inserției profesionale a absolvenților ÎPT aprobată prin Ordin de ministru ◆ creșterea ponderii serviciilor în economie; ◆ dinamica construcțiilor; ◆ diversitatea activităților industriale; ◆ creșterea investițiilor în industrie, transport, depozitare, comunicații, comerț; 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ declin demografic accentuat pentru grupele tinere de vârstă (15-18 ani); ◆ migrația externă; ◆ Șomajul ridicat al tinerilor; ◆ Incertitudinile generate de impactul crizei economice ◆ lipsa motivației profesionale a cadrelor didactice datorită salarizării din sistemul de învățământ; ◆ scăderea populației ocupate (în special în mediul rural și pentru femei); ◆ tendință de scădere a numărului și a ponderii populației ocupate în industrie și agricultură; ◆ diminuarea cererii în agricultură, industria extractivă, administrație publică, apărare, învățământ;

<ul style="list-style-type: none"> ◆ creșterea numărului de firme cu capital străin; ◆ creșterea numărului angajaților din IMM-uri; ◆ creșterea ponderii populației ocupate în servicii (comerț, hoteluri și restaurante) și construcții; ◆ creșterea cererii de forță de muncă în industria prelucrătoare, construcții și servicii(comerț, hoteluri și restaurante, depozitare, comunicații, tranzacții imobiliare); ◆ deficit de forță de muncă construcții, comerț, transport, depozitare, hoteluri și restaurante; ◆ domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție a forței de muncă; ◆ deficit de forță de muncă înalt calificată(IT, științe, tehnologii, medicină); ◆ consolidarea structurilor consultative din ÎPT; ◆ creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subzistență, în agricultură); ◆ excedent de forță de muncă în agricultură (necesită mai puțină forță de muncă dar mai calificată); ◆ dependența de industria textilă a unei importante părți a populației ocupate în lohn amenințată de restrângeri de activitate sub presiunea concurențială crescândă
--	--

II.D. REZUMATUL ASPECTELOR PRINCIPALE CARE NECESITĂ DEZVOLTARE (PRIORITĂȚI ȘI OBIECTIVE GENERALE)

PLAN OPERAȚIONAL CALENDARISTIC 2014 –2020

Viziune: << În anul 2020, județul Covasna va beneficia de un învățământ profesional și tehnic consolidat, eficient, orientat către piață și adaptat nevoilor în schimbare ale comunității locale și aspirațiilor individuale >>

PRIORITATEA 1: Corelarea ofertei ÎPT din regiune cu nevoile de calificare

ȚINTE - INDICATORI DE IMPACT:

- Până în 2020, rata șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani: maxim 15% la nivel regional (față de 30,2% în 2009, conf. INS, datele din AMIGO)
- Până în 2020, ponderea șomerilor din grupa 15-24 ani în numărul total de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM: max. 12% la nivel județean (față de 18% la 31 dec. 2011)

Obiectivul 1.1: Identificarea nevoilor de calificare

- **Ținta 1.1:** Obținerea de informații credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile privind nevoile de calificare

Rezultate măsurabile:

- Informații actualizate anual privind evoluția pieței muncii regionale și locale
- Studii de monitorizare a inserției socioprofesionale a absolvenților ÎPT

Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:

1. Monitorizarea pieței muncii prin colectarea, actualizarea și analiza informațiilor privind nevoile pieței muncii, disponibile din surse statistice oficiale și administrative, studii și prognoze etc.
2. Monitorizarea monitorizarea inserției absolvenților ÎPT prin promovarea de proiecte în cadrul POSDRU (DMI 2.1) în acest scop

Termen

- (1) Anual,
luna
noiembrie
(2) în funcție
de calendarul
lansării liniilor
de finanțare

Cine răspunde

- (1) AJOFM, ISJ,
CNDIPT
(2) CJRAE în
colaborare cu ISJ;
sprijin metodologic
CNDIPT

Resurse: Bugetul național, resurse din sistem, resurse atrase (programe cofinanțate din fonduri UE)

Obiectivul 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare

- **Ținta 1.2.1:** Ajustarea structurii ofertei pe termen lung la nevoile de calificare (pe domenii de pregătire și calificări)

Rezultate măsurabile:

- Se vor utiliza ca indicatori procentele orientative recomandate în **Anexa A**
- Planurile de școlarizare anuale, avizate de CLD, în concordanță cu PRAI și PLAI

Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:

1. Actualizarea anuală a PRAI pe baza informațiilor privind nevoile de calificare
2. Actualizarea anuală a PLAI pe baza informațiilor din PRAI, cu particularizările specifice județului
3. Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI
4. Colaborarea școlilor în rețea și/sau consorții școlare pentru corelarea ofertei și optimizarea utilizării resurselor
5. Introducerea și actualizarea în documentele de planificare strategică în ÎPT a unei secțiuni distincte pentru problematica ruralului montan

Termen

- (1) Anual,
martie
(2) Anual, mai
(3) Anual,
Decembrie
(4) Idem
(5) Anual, cu
ocazia
actualizării
PLAI și PAS

Cine răspunde

- (1) Consorțiul regional
(2) ISJ, CLDPS
(3) ISJ, CLDPS
(4) ISJ (coordonare),
școli
(5) ISJ și școlile ÎPT
din zonele montane

Resurse: Resurse din sistem, resurse atrase pt. asistența tehnică - programe cofinanțate din fonduri UE

- **Ținta 1.2.2:** Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile viitoare ale unei economii în schimbare

Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Indicatori de ieșire <ul style="list-style-type: none"> - Până în anul 2020, rata de părăsire timpurie a școlii ²⁵: maximum 11,3% - Până în anul 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani care au absolvit învățământul terțiar:²⁶ 26,7% • Indicatori de impact: <ul style="list-style-type: none"> - Minim 50% dintre cei care nu continuă studiile se angajează în cel mult 6 luni de la absolvire, măsurat pe fiecare nivel de calificare - Gradul de utilizare la locul de muncă a competențelor dobândite de absolvenți (indicator nedefinit în prezent) - măsurat prin satisfacția angajatorilor în cel puțin 70% din cazurile investigate 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1. V. măsurile 2.2-2.5 (privind accesul și continuarea studiilor) de la obiectivul 6.1 2. Aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională 3. Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat 4. Măsurii metodice și colaborare interdisciplinară pentru consolidarea pregătirii de bază și a pregătirii tehnice generale 5. Măsurii conjugate pentru consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.) 6. Integrarea unor elemente de competență pentru mediu, ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate 7. Colaborare interdisciplinară în cadrul fiecărei școli și între școlile din rețea pentru promovarea inovării și formarea competențelor pentru noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare, antreprenoriat. 8. Colaborare în rețea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, ex.: tehnice și comerciale/economice, tehnice-artistice-IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc. 	Termen Conf. graficului de inspecții/calendarului de activități metodice la nivel de rețea și în școli	Cine răspunde - Inspecția școlară - Școlile din ÎPT - Rețele de școli și parteneri
Resurse: Resurse din sistem; resurse atrase din programe cofinanțate din fonduri UE		
Obiectivul 1.3: Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din ÎPT		
<ul style="list-style-type: none"> • Ținta 1.3: Implicarea activă a școlilor TVET în programe de formare a adulților și alte servicii în folosul comunității 		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Cel puțin 50% din școlile din rețeaua de ÎPT acreditate ca furnizori de formare pentru adulți până în 2013 • Până în 2013, o medie de cel puțin 2 programe pentru adulți derulate anual în medie de fiecare școală acreditată • Până în 2013, cel puțin 3000 persoane cuprinse anual la nivel regional în cursurile de formare pentru adulți derulate de școli • Portofoliu diversificat de servicii promovat prin oferta școlilor 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1. Derularea procedurilor de acreditare 2. Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare, în mod prioritar pentru tinerii care în 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii 3. Relația cu întreprinderile pentru formarea continuă a salariaților, în vederea adaptării la schimbările tehnologice și organizaționale 4. Acțiuni de marketing și promovare agresivă pe piața serviciilor educaționale 	Termen Calendar de activități la nivelul fiecărei școli / rețele de școli	Cine răspunde Școli; rețele de școli și parteneri

²⁵ Ținta de 11,3 este conformă cu cea stabilită de România în cadrul PNR. Benchmark-ul pentru media la nivel european, adoptat prin Strategia EU 2020, este de 40%. Se referă la procentul din populația cu vârste între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare. (Eurostat, Studiul privind forța de muncă).

²⁶ Ținta de 26,7% este conformă cu cea stabilită de România în cadrul PNR. Benchmark-ul pentru media la nivel european, adoptat prin Strategia EU 2020, este de 40%. Se referă la absolvenții de învățământ terțiar, nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE).

<p>5. Elaborarea și promovarea unei oferte diversificate de alte servicii educaționale la cerere, pentru diverse categorii de beneficiari, inclusiv în sprijinul educației non-formale și în întâmpinarea unor nevoi diverse (competențe parțiale, IT, diverse hobby-uri, educație pentru tinerele mame sau pentru vârsta a treia, etc.)</p> <p>6. Oferirea de programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs)</p> <p>7. Identificarea și valorificarea oportunităților de contractare a unor servicii de consultanță, cercetare, microproducție, etc.</p>		
Resurse: Resurse din sistem; resurse atrase (taxe de curs, programe cofinanțate din fonduri UE, etc.)		

Obiectivul 1.4: Asigurarea calității serviciilor oferite prin școlile din ÎPT		
<ul style="list-style-type: none"> • Ținta 1.4: Îmbunătățirea asigurării calității și implementarea recomandărilor EQAVET pentru sistemele de asigurare a calității în ÎPT 		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea recomandărilor EQAVET, la nivelul tuturor furnizorilor de educație și formare profesională inițială, începând din 2015 		
Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborarea și implementarea unui plan de măsuri pentru implementarea recomandărilor EQAVET 2. Activități de formare pentru implementarea recomandărilor EQAVET și diseminare către factorii interesați 3. <i>Benchmarking</i> (raportare la un set comun de indicatori de referință) și schimb de bune practici în cadrul rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE 	Termen (1) mai 2014 (2) anual conf. calendar/plan măsuri de la pct.1 (3) Idem	Cine răspunde (1) ISJ cu asistență metodologică CNDIPT (prin responsabilul Punctului Național de Referință EQAVET și coordonatorul regional) (2) Conform plan măsuri de la pct.1 (3) Școli, coordonare ISJ, asistență CNDIPT
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase (programe cofinanțate din fonduri UE, etc.)		

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 2.1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă		
<ul style="list-style-type: none"> • Ținta 2.1: Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere 		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Realizarea unui număr mediu de minim 2 ore de consiliere <i>specializată</i> / elev, anual pentru elevii din clasele terminale din învățământul gimnazial și din ÎPT • Informații de calitate accesibile elevilor privind oportunitățile de carieră, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT 		
Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1. Proiectarea și implementarea unui plan de activități de informare și consiliere pentru elevii din anii terminali de gimnaziu și ÎPT: 2. Organizarea de evenimente pentru prezentarea de oferte de locuri de muncă și pentru orientarea carierei cu implicarea angajatorilor 3. Colaborarea școlilor în rețea pentru elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire 	Termen (1) Anual, septembrie (2) Conform calendar plan de măsuri (3) Idem	Cine răspunde (1) ISJ, CJRAE (2) ISJ, CJRAE (3) Școli și rețele de școli, ISJ, parteneri
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase		

PRIORITATEA 3: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și dotării școlilor din ÎPT**Obiectivul 3.1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT**

- **Ținta 3.1:** Reabilitarea și modernizarea infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități)
- **Ținta 3.2:** Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire

Rezultate măsurabile:

- Până în 2020, toate școlile TVET din județ să corespundă normelor de siguranță, igienă și confort pentru elevi
- Până în 2020, toate școlile TVET din județ să beneficieze cel puțin de dotarea prevăzută în standardele de dotare minim obligatorie
- Până în 2020, cel puțin 50% din școlile TVET din județ dotate la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională

Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:

1. Inventarul necesarului de lucrări de reabilitare a infrastructurii, stabilirea priorităților la nivel de școală și rețea școlară
2. Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente și adoptarea unui plan de acțiune corelat cu strategia ofertei pe termen lung
3. Evaluarea costurilor și identificarea tuturor surselor de finanțare care pot fi accesate
4. Pregătirea documentației tehnice necesare
5. Acțiuni de informare și formare în vederea accesării surselor de finanțare (ex. pregătirea pentru fondurile structurale europene)
6. Colaborarea școlilor în rețea pentru utilizarea optimă a unor resurse disponibile

Termen

corelat cu calendarul surselor de finanțare

Cine răspunde

- (1) Școli, autorități locale, ISJ (coordonare)
- (2) Idem
- (3) Școli, autorități locale
- (4) Idem
- (5) ISJ, autorități locale, școli
- (6) Școlile în rețea

Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea competențelor profesionale ale resurselor umane din ÎPT**Obiectivul 4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT**

- **Ținta 4.1:** Toți profesorii din ÎPT participă anual la o formă de perfecționare metodică și de specialitate

Rezultate măsurabile:

- Toți profesorii cuprinși anual cel puțin în activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare
- Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți, operaționale în fiecare școală
- Cel puțin 25% din profesori / an participanți la un stagiul de formare organizat de instituții abilitate
- Programe operaționale anuale de actualizare a cunoștințelor din domeniul de specialitate, pentru toți profesorii de specialitate și măștrii instructori, adoptate de fiecare școală sau rețea de școli dintr-un domeniu

Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:

1. Programe în colaborare cu agenții economici, pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor din ÎPT, cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici / participare la târguri și expoziții, etc.)
2. Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)
3. Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți
4. Schimburi de experiență cu alte școli în cadrul rețelelor de colaborare, inclusiv cu școli din UE
5. Acțiuni de diseminare exemple de bune practici.

Termen

Conf. grafic anual de activități,

Cine răspunde

- (1) Școli, rețele de școli și parteneri
- (2) CCD, școli, ISJ
- (3) Profesori metodiști, șefii comisiilor metodice
- (4), (5) Școli și rețele de școli

Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase

PRIORITATEA 5: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT**Obiectivul 5.1: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT**

<ul style="list-style-type: none"> ● Ținta 5.1: Creșterea reprezentativității partenerilor sociali în Consiliile de administrație ale școlilor ● Ținta 5.2: Dezvoltarea de rețele funcționale de colaborare sistematică cu partenerii sociali 		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> ● Cel puțin un agent economic reprezentat în Consiliul de administrație din fiecare școală din ÎPT ● Rețele de colaborare funcționale pe lângă fiecare școală, care reflectă diversitatea mediului economic (diverse clase de mărime, domenii și tipuri de activități producătoare de bunuri și servicii) și demonstrează implicare efectivă a partenerilor în toate activitățile cheie (identificarea cererii și planificarea ofertei, elaborarea curriculumului în dezvoltare locală, instruirea practică, examenele finale de evaluare, orientarea carierei, formarea profesorilor, educația la cerere, etc.) ● Locuri de practică și condiții de pregătire în întreprinderi asigurate pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1. Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT pentru asigurarea reprezentării agenților economici în CA ale școlilor IPT 2. Diversificarea portofoliului de parteneriate al fiecărei școli prin încheierea de noi convenții, creșterea numărului de parteneri implicați, diversificarea obiectivelor și activităților comune 3. Monitorizarea parteneriatului social la nivelul rețelei de ÎPT (baza de date/harta anuală a parteneriatului) și adoptarea de măsuri de ameliorare 4. Îmbunătățirea organizării examenelor de absolvire, privind efectivitatea participării partenerilor sociali în cadrul comisiilor 	Termen (1) Sept. anual (2) La începutul fiecărui semestru (3) Martie, anual (4) Iunie, anual	Cine răspunde (1) Școlile din ÎPT (2) Idem (3) ISJ (la nivel de rețea), școli (4) Școli, ISJ
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase		

PRIORITATEA 6: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație		
Obiectivul 6.1: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar		
Grupuri țintă prioritare: <ul style="list-style-type: none"> - elevii din rural și zone mai izolate (<i>cu accent pe calitatea serviciilor, varietatea opțiunilor accesibile</i>) - minorități etnice (<i>dreptul la diversitate specifică, depășirea barierele sociale, varietatea opțiunilor</i>) - elevii cu nevoi speciale (<i>dificultățile specifice de acces și integrare</i>) 		
<ul style="list-style-type: none"> ● Ținta 6.1: Facilitarea accesului la educație pentru elevii din categoriile dezavantajate ● Ținta 6.2: Prevenirea și reducerea abandonului școlar timpuriu 		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> ● Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT ● Abandon școlar în învățământul profesional de maxim 5 % până în 2020 ● Plan de măsuri pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) implementat prin PAS în toate școlile din ÎPT 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1 Investiții în infrastructura și dotarea școlilor din localități care concentrează un număr semnificativ de elevi dintr-o zonă rurală limitrofă sau din zone cu mobilitate redusă din condiții obiective (zone izolate, cu infrastructură de acces deficitară, etc.) – campusuri școlare 2 Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.) 3 Infrastructură adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.) 4 Colaborarea școlilor din rețea în planificarea ofertei pentru asigurarea unei acoperiri teritoriale optime din perspectiva cuprinderii în educație și continuării studiilor la fiecare nivel de calificare în cadrul traseelor de formare planificate 5 Programe de sprijin pentru elevii care vor să continue studiile prin schimbarea domeniului/traseului de pregătire: programe de recuperare și 	Termen (1)-(3) Corelat cu calendarul programelor de investiții, în funcție de sursele de finanțare identificate (4) Decembrie, anual: plan de	Cine răspunde (1)-(3) ISJ/MEN, autorități locale, școli (4)-(7) Școli, rețele de școli

<p>pregătire a elevilor pentru examenele de diferență - <i>colaborare între școli în acest scop</i></p> <p>6 Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în fiecare școală din ÎPT</p> <p>7 Oferirea de programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)</p> <p>8 Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu (din medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale, etc.)</p> <p>9 Programe de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare</p>	<p>măsuri</p> <p>(5) Conf. unui grafic stabilit anual la sfârșitul primului semestru</p> <p>(6) martie, anual</p> <p>(7) conf. plan măsuri (PAS)</p> <p>(8) idem</p> <p>(9) idem</p>	<p>(8) Școli, rețele de școli, autorități, instituții specializate, ONG</p> <p>(9) Școli, autoritățile locale, parteneri sociali</p>
<p>Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase</p>		

Anexa A la planul de acțiuni**Tinte pe domenii pentru structura planurilor de școlarizare****- județul COVASNA -**

Domeniu de pregătire	Plan școlarizare realizat cl. a IX-a 2012/2013 (zi + seral)			Ținte pentru oferta de școlarizare 2013-2020 ^{*)} (nivelul 2+ nivelul 3 de calificare)	
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Min.-max. (%)	Ținta (%)
agricultură	2	57	6,3%	6-8%	7,0%
silvicultură			0,0%	0-3%	1,50%
ind. alimentară	1	28	3,1%	2-4%	3,00%
protecția mediului	2	46	5,1%	2-4%	3,00%
comerț	3	78	8,6%	6-10%	8,0%
economic	3	77	8,5%	7-11%	9,00%
turism și alimentație	5	129	14,2%	6-12%	9,0%
estetica și igiena corpului omenesc	1	17	1,9%	1-3%	2,00%
construcții, instalații și lucrări publice	3	75	8,3%	7-10%	8,50%
mecanică	6	155	17,1%	14-22%	18,0%
electric	1	27	3,0%	3-6%	4,5%
electromecanică			0,0%	0-3%	1,5%
electronică automatizări	3	81	8,9%	5-8%	6,50%
chimie industrială			0,0%	0%	0,00%
materiale de construcții			0,0%	0-1%	0,5%
fabric.prod.din lemn	2	44	4,8%	6-10%	8,0%
industrie textilă și pielărie	3	73	8,0%	8-10%	9,0%
tehnici poligrafice			0,0%	0-1%	0,50%
producție media	1	21	2,3%	0-1%	0,50%
TOTAL	36	908	100,0%		100,0%

^{*)} NOTĂ: Valorile menționate vor fi actualizate la un interval de 1-2 ani pe baza analizei evoluțiilor și previziunilor cererii pieței muncii

PARTEA a- III –a PLANURI OPERAȚIONALE

III A OBIECTIVELE(specifice) ȘI ȚINTELE (scopurile) ȘCOLII

Strategia școlară urmărește, ca toți indicatorii să atingă standardele europene, țintele strategice și desigur menținerea școlii la acel nivel.

Au fost stabilite următoarele obiective, sau ținte precise pentru anul școlar 2014-2020, pe baza strategiei școlare:

Ținte strategice	Modul de atingere a țăintelor strategice
<p>1.La nivelul factorului uman:</p> <p>1.1.La nivelul elevilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> -creșterea nivelului de pregătire atât din punct de vedere al culturii generale cât și în specializar; -generalizarea pregătirii pentru obținerea permisului european de utilizare a calculatorului (ECDL), ca la absolvire toți să beneficieze de aceste cunoștințe la nivelul cerințelor europene și să aibă și dovada acestor cunoștințe; -generalizarea pregătirii elevilor pentru obținerea permisului de conducere a autovehiculelor; -creșterea nivelului de pregătire; <p>1.2 . La nivelul personalului didactic:</p> <ul style="list-style-type: none"> -participarea cadrelor didactice la cursuri de perfecționare pentru obținerea permisului ECDL; -participarea cadrelor didactice la cursuri de limbi moderne ; -obținerea acreditării ca lector și instructor în cazul autovehiculelor de categorie B (2-3 cadre didactice); -participarea cadrelor didactice tehnice (ingineri si maistri instructori) la un curs de perfecționare în utilizarea masinilor unelte cu comandă numerică (CNC);	<ul style="list-style-type: none"> -înbunătățirea dotării în toate domeniile de activitate ; -câțiva profesori să participe la pregătirea ECDL și să obțină autorizația, și acreditarea ca lector ; -achiziționarea unor calculatoare performante pentru amenajarea unui laborator special pentru ECDL, așa cum se cere la acreditare; -achiziționarea unui videoproiector pentru derularea cursurilor; -crearea unui spațiu pentru atelier CNC; <ul style="list-style-type: none"> -finanțarea pregătirilor -finanțarea pregătirilor -finanțarea pregătirilor -finanțarea pregătirilor
<p>2. La nivelul mijloacelor de învățământ:</p> <p>2.1. Mijloace de învățământ pentru discipline de cultură generală si de științe ale naturii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Cabinet de limba si literatura română, limba si literatura maghiară, limbi moderne; b. Cabinet de istorie si științe sociale;<ul style="list-style-type: none"> a. Cabinet de biologie si geografii; b. Cabinet de matematică; c. Laborator de fizică; d. Laborator de chimie; <p>2.2.Mijloace de învățământ de specialitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Laborator de electronic b) Laborator de electrotehnică c) Laborator de studiul materialelor d) Cabinet de desen tehnic e) Cabinet de tehnologie f) Laborator de control tehnic g) Laborator de motoare h) Cabinet de legislatie rutieră i) Cabinet de protectia muncii si PSI j) Atelier de mecanică auto k) Atelier de sudură	<p>Achiziționarea materialelor didactice, cum ar fi: retroproiector, aparat audio-video corespunzător, un calculator si videoproiector;</p> <ul style="list-style-type: none"> - materiale didactice moderne; - aparate si echipamente specifice moderne; -materiale pentru lucrări de laborator; <ul style="list-style-type: none"> -completarea dotării existente cu instrumente de măsurat si de lucru specifice-cca. 15 buc, -materiale didactice si aparate specifice pentru stabilirea calității produselor; -truse de scule- cca. 10 buc., instrumente si aparate specifice de reglat, măsurat si verificat; -materiale si echipamente de protectie, de prevenire si stingere a incendiilor (PSI), truse medicale; -echipamente de protectie; -truse de scule specifice cca. 20 buc; <ul style="list-style-type: none"> -masină de găurit portabilă;

<p>l) Atelier de lăcătușerie m) Atelier de prelucrare prin aschiere n) Atelier de electronică o) Atelier de electrotehnică și reparații echipamente de uz casnic p) Atelier de depanare RTV și calculatoare q) Atelier prelucrări mase plastice r) Atelier de sculptură, modelare, proiectare s) Atelier de tâmplărie t) Atelier, laborator CNC</p> <p>2.3. Mijloace de învățământ pentru informatică:</p>	<p>-dispozitive, scule și verificatoare specifice mașinilor unelte; -aparate, instrumente specifice-cca. 15 buc., trusa electronistului-cca. 15 buc.;</p> <p>-crearea spațiului unui atelier de prelucrat mase plastice; -depunerea bazelor unui atelier de comandă numerică (CNC);</p> <p>-echipamente specifice pentru crearea sistemului multimedia.</p>
<p>3. La nivelul infrastructurii:</p> <p>3.1. Clădirea școlii: -reabilitarea sălilor de clasă</p> <p>3.2. Atelierul școlii:</p> <p>3.3. Internat:</p> <p>3.4. Sală de sport:</p>	<p>-zugrăvirea sălilor de clase cu vopsea lavabilă;</p> <p>-începerea reabilitării clădirii fostei centrale termice pentru crearea spațiilor necesare atelierelor de prelucrare mase plastice și de CNC;</p> <p>-reparații curente, reabilitarea dormitoarelor;</p> <p>-amenajarea terenului de tenis;</p>
<p>4. La nivelul factorului finanțare:</p>	<p>-creșterea venitului extrabugetar prin utilizarea liniei de verificare autovehicule, prin închirierea spațiilor, prin cursuri de calificare și recalificare, prin lucrări executate la atelierul școlar; -îmbunătățirea dotării școlii prin proiecte noi; -atragera sponsorilor prin colaborări eficiente;</p>
<p>5. La nivelul factorului ofertă:</p>	<p>-generalizarea pregătirii pentru obținerea permisului european de utilizare a calculatorului (ECDL), ca după absolvire toți să beneficieze de aceste cunoștințe la nivelul cerințelor europene și să aibă și dovadă despre aceste cunoștințe;</p> <p>-generalizarea pregătirii elevilor pentru obținerea permisului de conducere auto cat. B;</p> <p>-generalizarea pregătirii elevilor pentru obținerea permisului de cunoaștere a unei limbi moderne, permis ECL,</p> <p>-oferte largi pentru adulți prin calificare și recalificare;</p> <p>-oferte pentru conferințe, consfătuiri la nivel județean și național, având toate condițiile pentru pregătire, cazare și masă.</p>
<p>6. La nivelul factorului marketing:</p>	<p>-implicare în mai multe proiecte;</p> <p>-prezență activă la lucrările Comitetului Local de dezvoltare;</p> <p>-participări la expoziții</p> <p>-editarea anuală a ofertei școlare și introducerea unor specializări noi;</p> <p>-organizarea anuală a zilelor școlii;</p> <p>-intensificarea relațiilor de parteneriate;</p> <p>-relații cu școli din țară și din țările UE</p> <p>-continuarea editării revistei școlare "PUSKAZO".</p>

III.B. ACȚIUNI PENTRU ȘCOALĂ

Viziune: „ În anul 2020, orașul Sfântu Gheorghe va beneficia de un învățământ profesional și tehnic consolidat, eficient, orientat către piață, adaptat nevoilor în schimbare ale comunității locale, aspirațiilor individuale și dezvoltării regionale și județene. **În acest cadru Liceul Tehnologic „Puskas Tivadar” va fi un centru puternic de formare și recalificare în domeniile auto, electronică, mecatronică, automatizări, comandă numerică”.**

Strategia școlară

Liceul Tehnologic „Puskas Tivadar” este o instituție de învățământ modernă, aproape de cerințele europene. Acest lucru se datorează în primul rând strategiei școlare elaborate de conducerea instituției în anul 2014 și consecvenței în atingerea obiectivelor strategice stabilite. Prin strategia școlară s-au stabilit factorii principali ai dezvoltării școlare:

STRATEGIA ȘCOLARĂ – PERIOADA 2014-2020

S-a realizat o analiză atentă a situației existente în 2014 și au fost stabilite condițiile, nivelurile minime, ce trebuie atinse de factorii strategici:

Factori	Grup/obiect țintă
Factorul uman	1. Elevi 2. Personal: e. Didactic f. Auxiliar
Factorul mijloace de învățământ	1. De cultură generală 2. De specialitate 3. De informatică 4. De sport și de cultură
Factorul infrastructură	1. Școală 2. Atelier 3. Internat 4. Sală de sport 5. Cantină
Factorul finanțare	1. <u>Pentru:</u> a. Cheltuieli energetice b. Cheltuieli curente c. Cheltuieli pentru dezvoltare d. Reparații e. Investiții 2. <u>Prin:</u> a. Primărie b. Venit extrabugetar c. Sponsorizare d. Proiecte e. Contribuția elevilor și părinților f. Activitatea Fundației
Factorul ofertei școlare	Ofertă complexă, flexibilă, compatibilă cu cerințele europene
Factorul marketing și reclamă	1. Marketing 2. Reclame

**CONDIȚII MINIME NECESARE FACTORILOR STRATEGICI PENTRU RIDICAREA ȘCOLII
LA NIVELUL EUROPEAN ÎN PERIOADA 2009-2016
(STANDARDUL PUSKAS)**

Factor	Condiții minime necesare	Situația existentă (2009)	Măsurile luate, începute, propuse	Stadiul de realizare (2016)
I. <u>Factorul uman:</u> <u>1.Elevi</u>	<ul style="list-style-type: none"> ■ cunoștințe de bază cât mai ridicate ■ receptivitate 	<ul style="list-style-type: none"> ■ mediocritate și submediocritate ■ indiferență și lipsă de orizont 	<p>Măsurile pentru atragerea elevilor mai buni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ expoziția școlii în centrul orașului ■ reclama școlii ■ primirea claselor a VIII-a pentru prezentarea ofertei școlare ■ vizite la școli generale ■ cercuri de specialitate pentru elevi ■ ofertă diversificată la înscriere și admitere ■ meditații la disciplinele de capacitate 	<ul style="list-style-type: none"> ■ se realizează anual; ■ se realizează anual; ■ anual sunt publicate în ziarul local zile, în care sunt așteptate clasele a VIII-a și părinții acestor elevi, pentru vizitarea școlii; ■ la invitația directorilor și diriginților claselor a VIII-a directorii fac vizite la aceste școli ; ■ de la an la an se diversifică oferta școlii;
<u>2.a Personal didactic</u>	<ul style="list-style-type: none"> ■ cunoștințe în specialitate bună și foarte bună ■ receptivitate la nou în domeniul specialității și al psiho-pedagogiei ■ cunoștințe de informatică ■ cunoștințe de limbi străine ■ inițiativă ■ inventivitate ■ disponibilitate de a lucra în și pentru echipă 	<ul style="list-style-type: none"> ■ mediocritate la o parte a personalului ■ mentalități și metode învechite în predare, evaluare și în relația cu elevii și părinții, la o parte a personalului ■ lipsă de receptivitate la nou, la o parte a personalului 	<ul style="list-style-type: none"> ■ curs de informatică ■ cursuri de limbi moderne ■ diferite cursuri de perfecționare ■ atragerea cadrelor didactice în activități, echipe și proiecte în folosul școlii ■ recompensarea cadrelor didactice pentru activități extrașcolare 	<ul style="list-style-type: none"> ■ în ultimii 3 ani s-au organizat cursuri de informatică pentru profesori; ■ profesorii anual au luat parte la perfecționări: consiliere și orientare, limbi moderne, metode noi de evaluare etc.; ■ s-au realizat foarte multe proiecte pe parcursul anilor, cel mai important fiind Phare ■ cadrele didactice prin fondul de premii de 2% și prin premii distribuite cu ocazia încheierii anului

				<p>Școlarii sunt recompensați pentru activitățile extrașcolare;</p>
<p>2.b. Personal auxiliar</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ cunoștințe în specialitate bună și foarte bună ■ angajarea și repartizarea optimă a personalului (ca nr. și specialitate) ■ randamentul de minimum 90% ■ inițiativă la locul de muncă 	<ul style="list-style-type: none"> ■ mediocritate în anumite compartimente ■ nr. redus de angajați ■ randament redus, aproximativ 60% ■ lipsă de inițiativă la majoritatea angajaților ■ indiferență și lipsă de interes la o parte a personalului 	<ul style="list-style-type: none"> ■ cerere scrisă către Inspectoratul Școlar pentru două posturi nedidactice ■ măsuri organizatorice ■ repartizare mai strictă a sarcinilor, cu termene ■ controale permanente 	<ul style="list-style-type: none"> ■ cele 2 posturi nedidactice au fost aprobate; ■ cadrele sus menționate au repartizat sarcinile pentru personalul auxiliar mult mai atent și verifică mai riguros îndeplinirea sarcinilor zilnice; ■ randamentul atinge un nivel de 85-90%;
<p>II. Factorul mijloace de învățământ</p> <p>1. Mijloace de învățământ pentru discipline de cultură generală și de științe ale naturii</p> <p>2. Mijloace de învățământ de specialitate</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dotare la nivelul cerințelor programelor școlare ■ Dotare la nivelul Cerințelor programelor școlare 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dotare învechită ■ Dotare depășită tehnologic 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Achiziție de retroproiectoare ■ Proiecte pentru achiziționarea calculatoarelor ■ Achiziționarea unui videoproiector <p>Achiziționarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ mijloacelor de măsurat și verificat mecanice ■ a două autoturisme ■ liniei de verificat autovehicule ■ aparatelor de sudare prin proiect câștigat ■ machetelor prin lucrări de diploma calculatorului prin 	<ul style="list-style-type: none"> ■ S-au achiziționat 3 videoproiectoare și 3 laptopuri; ■ Există în școală 3 săli de informatică și o sală dotată cu calculatoare, folosită la orele de electronică; ■ Școala dispune de trei autoturisme noi și de un autocamion, care se folosesc la conducere auto categ. B și C1; ■ Școala dispune de linie ITP autorizată; ■ Printr-un proiect Apaczai școala a obținut mai multe feluri de aparate de sudură; ■ Catedra de specialitate are și

			<p>proiect pentru catedra de specialitate</p> <ul style="list-style-type: none"> reabilitarea atelierului 	<p>calculator, dar are și tablă interactivă;</p> <ul style="list-style-type: none"> Atelierul s-a reabilitat;
<p>3. Mijloace de învățământ pentru informa-tică</p> <p>4. Mijloace pentru sport si cultură</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dotare la nivelul cerințelor programelor școlare Dotare la nivelul cerințelor programelor școlare 	<ul style="list-style-type: none"> Dotare insuficientă Dotare acceptabilă pentru sport și inexistentă pentru cultură 	<ul style="list-style-type: none"> două proiecte înaintate pentru 26 +20 de calculatoare mobilier procurat și transformat pentru laboratoarele de informatică achiziționarea unui videoproiector achiziționarea echipamentelor sportive punerea în funcțiune a terenului de popice și de tenis achiziționarea instrumentelor muzicale 	<ul style="list-style-type: none"> Prin aceste proiecte s-au procurat calculatoarele pentru 1 sală de informatică și pentru cabinetul de electronică; În fiecare sală de informatică s-a procurat și mobilier de informatică; S-au achiziționat 3 videoproiectoare; S-au achiziționat foarte multe echipamente, mai ales de forță, pentru sala de sport ;
<p>III. Factorul infrastruc-tură</p> <p>1. Școală</p> <p>2. Atelier școală</p>	<ul style="list-style-type: none"> săli dotate cu mobilier modern laboratoare dotate corespunzător nivelului tehnologic actual săli preparatoare dotate cu mijloace moderne de specialitate, cu calculator si imprimantă sală festivă dotată cu mobilier modern cu calculator si retroproiector secții dotate pentru toate specializările asigurarea condițiilor 	<ul style="list-style-type: none"> nivel acceptabil bună și acceptabilă 	<ul style="list-style-type: none"> expertiză tehnică realizată pentru consolidarea clădirilor proiect câștigat pentru sală festivă Reabilitarea atelierului Punerea în funcțiune a liniei de verificat automobile Măsuri de protecția muncii și PSI Apă caldă permanentă de la 	<ul style="list-style-type: none"> În urma expertizelor s-au consolidat și renovat toate clădirile școlii; Sala festivă a fost realizată și dotată conform cerințelor; Atelierul s-a reabilitat; Linia de verificat ITP funcționează și este autorizată;

<p>3. Internat</p> <p>4. Sală de sport</p> <p>5. Cantină</p> <p>6. Infrastructură pentru odihnă</p>	<p>civilizate de cazare</p> <p>■ condiții bune pentru activități sportive</p> <p>■ condiții bune, la nivelul cerințelor europene</p> <p>■ condiții de odihnă pentru elevii și angajații instituției în vacanțe și la sfârșit de săptămână</p>	<p>■ Acceptabilă</p> <p>■ Bună</p> <p>■ acceptabilă</p> <p>■ inexistentă</p>	<p>centrala sălii de sport</p> <p>■ Mobilier nou în săli</p> <p>■ Centrală proprie</p> <p>■ Amenajarea terenului de popice și de tenis</p> <p>■ Expertiză tehnică pentru reabilitarea cantinei</p> <p>■ Reconstrucția parțială</p> <p>■ Continuarea reconstrucției</p> <p>■ Cumpărarea sau închirierea unei vile la o stațiune din apropiere</p>	<p>■ S-a realizat un cabinet de PSI și PM;</p> <p>■ Centrală termică proprie, cu apă caldă permanentă;</p> <p>■ Mobilier nou nu s-a cumpărat;</p> <p>■ S-a realizat centrală termică proprie;</p> <p>■ S-a realizat terenul de handbal și tenis;</p> <p>■ Sa realizat reabilitarea totală a cantinei;</p> <p>■ Nu s-a realizat;</p>
<p>IV. Factorul finanțare</p>	<p>■ acoperirea cheltuielilor energetice</p> <p>■ asigurarea unui fond de dezvoltare în funcție de nr. de elevi</p> <p>■ fond pentru cheltuieli curente</p> <p>■ fond suplimentar pentru burse și completare de salariu</p>	<p>■ lipsa fondului de dezvoltare</p> <p>■ subfinanțare</p>	<p>■ obținerea de fonduri pentru montarea apometrelor și calorimetrelor</p> <p>■ creșterea venitului extrabugetar</p> <p>■ 12000 de dolari pentru dotare atelier</p> <p>■ 22000 de dolari pentru mobilier</p> <p>■ 40000 de euro pentru dotare atelier, construcții și recalificare</p> <p>■ 8000 de dolari pentru calculatoare</p> <p>■ cerere de finanțare pentru investiție, reparații și dotare</p> <p>■ fond de părinți</p> <p>■ fond de practică</p> <p>■ fond din sponsorizare</p>	<p>■ S-au montat centrale termice proprii ;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat prin pornirea liniei ITP ;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat;</p> <p>■ S-a realizat;</p>
<p>V. Factorul ofertă</p>	<p>■ Ofertă complexă, flexibilă, compatibilă cu</p>	<p>■ Oferta nu este suficientă</p> <p>■ Oferta existentă nu ajunge în mod operativ la</p>	<p>■ achiziționarea a două autovehicule pentru respectarea ofertei asigurării obținerii</p>	<p>■ S-a realizat;</p> <p>■ Școala are responsabil de imagine pentru</p>

	cerințele europene	cei vizați	<p>carnetului de conducere autovehicule</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ îmbunătățirea dotării prin proiecte pentru pregătire mai bună în specialitate ■ acordarea bursei “Puskas “ (bursă de merit) ■ condiții mai bune la internat (prin apă caldă permanentă și reînnoirea dotării ■ condiții mai bune la cantină (reparații capitale și aprovizionare prin licitație) ■ organizarea cercurilor de specialitate pentru elevi ■ meditații pentru pregătirea elevilor la examenul de bacalaureat 	<p>realizarea reclamei Școlare;</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ S-a realizat; ■ De mai mulți ani se acordă; ■ S-a realizat într-o măsură oarecare; ■ S-a realizat; ■ Sunt organizate; ■ Se organizează anual;
VI. Factorul marketing și reclamă	<p>Marketing :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ cerere de forță de muncă ■ noutăți tehnolo-gice ■ proiecte posibile ■ obținere de sponsori-zare ■ atragerea parteneri-lor pentru venit extrabuge-tar ■ utilizarea eficientă a relațiilor cu alte școli ■ închirierea sau cumpărarea unei vile de odihnă la o stațiune din apropiere <p>Reclamă :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ reclamă pentru oferta școlii prin toate mijloace posibile 	<ul style="list-style-type: none"> ■ marketing și reclamă la întâmplare, neprofesionist 	<ul style="list-style-type: none"> ■ implicare în mai multe proiecte ■ participare la bursa locurilor de muncă ■ prezență activă la lucrările Comitetului Local de Dezvoltare ■ închirieri și lucrări pentru creșterea venitului extrabugetar ■ menținerea relațiilor existente cu diferite școli din Ungaria, Slovacia ■ noi relații cu școli din Germania, Austria, Portugalia, Polonia. ■ proiect pentru cumpărarea unei clădiri ca vilă de odihnă ■ expoziție în centrul orașului ■ oferta școlii editat la tipografi ■ primirea vizitatorilor ■ vizite la școli generale 	<ul style="list-style-type: none"> ■ S-a realizat; ■ S-a realizat; ■ S-a realizat; ■ S-a realizat; ■ S-a realizat; ■ S-a realizat; ■ Nu s-a menținut doar pe parcursul a 3 ani; ■ S-a realizat; ■ S-a realizat; ■ S-a realizat; ■ Se realizează permanent;

Proiectul școlii:

Pe baza **Strategiei școlare** și a **Condițiilor minime necesare factorilor strategici** se elaborează pentru fiecare an școlar **Proiectul școlii, Planul managerial:**

III C. OFERTA EDUCATIONAL

Pentru anul școlar 2016-2017

LICEU-ZI: Clasa a IX-a (ciclul inferior și ciclul superior) –filiera tehnologică- nivelul 3 de calificare:

Nr. crt.	Nr. clase propuse	Profilul	Domeniul pregătirii de bază	Calificarea profesională începând cu ciclul superior al liceului
1.	1/28 lb. de predare maghiară	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecatronist
2.	1/28 lb. de predare maghiară	Tehnic	Electronică	Tehnician electrotehnist

Școală profesională de 3 ani

Nr. crt.	Nr. clase propuse	Profilul	Domeniul pregătirii de bază	Calificarea profesională începând cu ciclul superior al liceului
1.	1/14 lb. de predare maghiară	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto
2.	1/14 lb. de predare maghiară	Tehnic	Mecanică	Mecanic agricol
3.	1/14 lb. de predare maghiară	Tehnic	Mecanică	Tinichigiu vopsitor auto
4.	1/14 lb. de predare maghiară	Tehnic	Mecanică	Sudor
5.	1/28 lb. de predare maghiară	Tehnic	Electric	Electrician constructor

ȘCOALA POSTLICEALĂ-ZI, anul I-nivel 5-avansat de calificare:

Nr. crt.	Nr. clase propuse	Domeniul	Calificarea profesională
1.	1/28 lb. de predare română	Mecanică	Tehnician operator mașini cu comandă numerică
3.	1/28 lb. de predare maghiară	Sănătate și asistență pedagogică	Asistent medical generalist
4.	1/28 lb. de predare maghiară	Sănătate și asistență pedagogică	Asistent medical de farmacie

III D. PLANUL DE PARTENERIAT AL ȘCOLII

Identificarea și descrierea comunității, a grupurilor de interes

1. Analiza cerințelor pieței muncii.

Pentru a culege date reale pentru alegerea meseriilor și a specializărilor am ținut cont de următoarele criterii:

- solicitări din partea agenților economici, în vederea angajării proaspăt absolvenților,
- solicitări din partea agenților economici pentru cursuri de calificare – recalificare pentru propriii angajați, prin sondaje trimise la agenții economici,
- lista locurilor de muncă oferite de Bursa Forței de Muncă,
- dialogul permanent între reprezentanții Direcției Muncii și Protecției Sociale (DJMPS) și Agenția Județeană de Ocupare și Formare Profesională (AJOFP),
- date statistice culese prin urmărirea încadrării în muncă a absolvenților din școala noastră,
- date obținute prin urmărirea modificării legislației—în sensul în care pentru anumite activități legea nu permite angajarea sau lucrul persoanelor necalificate sau cu calificare necorespunzătoare,
- studii de orientare școlară existente, publicate de Casa Corpului Didactic,
- studii despre numărul elevilor școlarizați în clasa aVIII-a,
- studii de dezvoltare regional,
- apariția unor agenți economici noi în municipiu sau județ,
- modificări în structura forței de muncă din țările Europei de Est, care au trecut mai devreme la economia de piață,
- oferte de muncă apărute în mass – media,
- meseriile spre care părinții își orientează copii,
- meseriile pentru care optează candidații la admitere,
- concluziile, recomandările și aprobările Comitetului Local de Dezvoltare.

2. Studiul privind interesele și opțiunile elevilor și părinților.

Interesele și opțiunile elevilor le-am putut constata în cadrul discuțiilor directe la ședințele cu părinții, ședințe ale claselor a VIII-a, și în timpul înscrierilor în clasa a IX-a, precum și în timpul vizitelor la școlile generale, efectuate în timpul primăverii, cu ocazia **distribuirii broșurilor de promovare** a școlii. Opțiunile sunt direcționate în primul rând spre meserii legate de informatică, electronică, automatizări, mecanic auto, sau electrician auto.

Luând în calcul opțiunile elevilor din ultimele două promoții, am amenajat un al doilea laborator de informatică și atelierul de mecanică auto, pentru a avea baza materială necesară acestor meserii.

3. Analiza nevoilor și a cererii de educație pentru indivizi, grupuri și comunitate

Realizarea reformei educaționale este condiționată de o formare inițială și continuă, direct și conștient profesionalizată. Accentul se va putea muta pe dezvoltarea competențelor profesionale, ceea ce va permite promovarea concurenței loiale având la bază profesionalismul, în vederea ocupării unui loc de muncă în piața muncii. Un rol important îl va juca în viitor intercompatibilizarea formării pentru diferite categorii de personal.

Pregătirea profesională trebuie să nu-și restrângă aria doar la o singură profesie, ci să aibă în vedere un grup de profesii înrudite, fapt ce atrage după sine o mai ușoară schimbare a locurilor de muncă, dacă acest lucru devine o necesitate, și în funcție de oferta și oportunitățile financiare ale pieței muncii.

Important este să se urmească formarea unei motivații pozitive și a unor trăsături de caracter (fermitate, perseverență, putere de muncă, etc.), care își vor pune amprenta asupra exercitării oricărei profesii. Rolul unor asemenea motivații interne, cum ar fi interesele, atitudinea față de învățământ, atitudinea față de muncă, dragostea pentru profesiunea aleasă, curiozitatea, dorința de a reuși, aspirațiile profesionale, perseverența, echilibrul emoțional și financiar, este unanim recunoscut.

Nu se poate face educație teoretică fără pregătire practică, după cum nu se poate face pregătire practică fără educație teoretică.

Educația în familie acționează de la naștere, pe tot parcursul copilăriei, până la tinerețe și vârsta adultă - acțiunile specifice fiind conjugate cu cele ale unității de învățământ. Rolul în cadrul familiei, constând în sarcini permanente, sarcini ce sunt complexe (îngrijirea igienico-sanitară, asigurarea dezvoltării fizice normale, educație intelectuală, morală, estetică, tehnologică, sprijinirea integrării în societate, etc), este la rândul lui unul extrem de important.

De unitatea morală a familiei, de priceperea și preocuparea ei pentru educația copiilor depinde, în mare măsură, întreaga evoluție ulterioară a tânărului, respectiv, progresul social, viitorul națiunii.

Având în vedere cele spuse anterior, părinții trebuie să se bucure de o pregătire specială, cum ar fi cursurile pentru pregătirea tinerelor mame, lectorate pedagogice, activități tematice, etc.

Prin intermediul a numeroase programe de asistență tehnică externă, pregătirea formatorilor pentru educația adulților capătă un rol din ce în ce mai important. Astfel, se conturează noi presiuni pentru sistemele de învățământ; acestea sunt chemate să-și adapteze finalitățile în funcție de noile solicitări ale societății democratice, ale economiei de piață și ale integrării în structurile euroatlantice.

Acestor provocări li se adaugă căutările unor răspunsuri adecvate ca: efectele globalizării, necesitatea mobilității școlare, informatizarea învățământului, descentralizarea/promovarea egalității între culturi, a centrării actului de educație **pe copil**—ca personalitate unică.

Se propune spre adaptarea la mediul aflat într-o continuă schimbare, următoarele **principii de acțiune** regăsite în prevederile "Educației pentru toți":

- includerea celor excluși din educație;
- crearea unor medii de învățare sănătoase, protective;
- implicarea activă a societății civile;
- întărirea parteneriatelor.

Aceste direcții sunt traduse în câteva **obiective specifice**:

- Extinderea și amplificarea educației timpurii a copilului și a educației pentru supraviețuire, dezvoltare.
- Asigurarea accesului universal la educația de bază pentru toți.
- Acces și participare socială egală a tuturor persoanelor și eliminarea oricărui fel de discriminare.
- Dezvoltarea investițiilor naționale, pentru realizarea educației pentru toți.
- Dezvoltarea unor medii educaționale deschise, către cel care învață, medii protective și securizante.

Atingând aceste obiective mai importante prin asigurarea, crearea unor medii de învățare corespunzătoare, vom putea spune, că învățământul românesc este o educație prin indivizi, pentru indivizi, o educație care trebuie să se facă de la naștere, până la bătrânețe.

4. Strategia pentru viitor

Pentru atingerea unor standarde înalte de performanță la nivelul instituției, trebuie să **directionăm permanent politica curriculară, politica resurselor umane, atragerea resurselor financiare** în așa fel, încât baza materială, tehnică să corespundă permanent cerințelor actuale; trebuie să analizăm permanent ce este bun pentru instituție, să urmărim compensarea slăbiciunilor și să corespundem cerințelor standardelor calificative pentru o școală a valorilor, cu rezultate optime.

Prioritară în strategia instituției este înființarea unei instituții cunoscute în județ, în care elevii să aibă posibilități multiple de însușire a unui curriculum adecvat meseriei alese și în care au posibilități de a efectua practica în așa fel încât să fie capabili de performanțe multiple după terminare; trebuie să fie educați conform programului "Valori și mijloace ale educației de astăzi" și să fie educați în spiritul "Educației pentru valori" a culturii locale.

Faptul că suntem singurul grup școlar din județ cu o bază materială corespunzătoare specializării de mecanică, de electronică, de electrotehnică, transporturi și încetul cu încetul de informatică, își justifică existența, menținerea și susținerea lui în continuare.

Noua viziune curriculară prin care pentru disciplinele opționale profesorii noștri pot elabora programe școlare, permite o mai bună orientare a predării/învățării în raport cu obiectivele de formare. Aceste obiective care vizează competențe de nivel superior, de aplicare a cunoștințelor și capacităților în contexte noi și rezolvarea de probleme teoretice și practice.

Noi promovăm inovația curriculară locală la nivelul fiecărui cadru didactic și la nivelul fiecărei catedre în conformitate cu strategia instituției. În cadrul fiecărui moment decizional sunt consultați elevii, părinții, profesorii, maiștri. Poziția elevilor se află prin intermediul chestionarelor alcătuite pentru disciplinele opționale propuse și implicit prin alegerea acestora; cea a părinților prin ședințele cu părinții; iar cea a profesorilor și maiștrilor în cadrul ședințelor de lucru.

La disciplinele din cadrul trunchiului comun, profesorii își adaptează planurile de învățământ în funcție de nivelul cunoștințelor elevilor, care optează pentru școala noastră. La noi vin în general elevi cu greutăți materiale, dar contrar greutăților, aceștia își achiziționează manualele, sau își procură instrumentele școlare. Ca urmare profesorii pot desfășura o muncă serioasă, conform programelor noi, cu ajutorul manualelor noi sau vechi sau a materialelor didactice de care dispune instituția noastră.

Profesorii sunt verificați permanent în munca lor. Toate orele sunt ținute și în cazul absențării, aceștia sunt supliți de fiecare dată, pe cât posibil cu cadre calificate. La trunchiul comun astfel putem asigura atingerea de către elevi, a unui set de discipline esențiale ca: învățarea limbilor, învățarea informaticii, a matematicii, a științelor experimentale, cunoașterea generală a societății, pregătirea socio-umană și practicarea sportului.

Pentru ca elevii liceului să obțină performanțe, li se asigură în cadrul instituției noastre posibilitatea finalizării și aprofundării unui **curs ECDL și a școlii de șoferi**—contra cost; mai trebuie menționat și faptul că există clase care au în programa școlară ore de conducere auto, obținând în urma examenelor, permisul de conducere categoria B și C1.

Vom continua elaborarea proiectelor, pentru atragerea fondurilor extrabugetare, pentru completarea dotării laboratoarelor și a atelierelor cu aparatură modernă, performantă și înlocuirea completă a celei vechi.

Elevii cu capacități deosebite, pot lua parte și în anul școlar 2009-2010 la pregătiri suplimentare, sau la cercuri de specialitate.

În cadrul Liceului Tehnologic „Puskas Tivadar” cadrele didactice se gândesc și la educarea artistică, culturală și sportivă a elevilor. Este o tradiție în școală organizarea "Balului bobocilor", a "Maturandusului"—un spectacol scurt cu ocazia Crăciunului. Aceste tradiții sunt respectate și promovate de către întreaga echipă managerială și profesorală.

Prin urmărirea permanentă a absențelor elevilor de către diriginți și direcțiune, prin contactul permanent cu părinții, liceul nostru are ca obiectiv prioritar și în anul școlar următor educarea elevilor pentru muncă, seriozitate, disciplină și punctualitate.

Pentru ca elevii noștri după terminarea liceului sau a școlii profesionale să corespundă cerințelor și finalităților obiectivelor liceului, profesorii aplică diferite metode atât în predare, cât și în evaluare. Sunt elaborate proiecte, lucrări, se lucrează cu fișe de lucru pentru laboratoare, sau fișe de evaluare. În multe cazuri se aplică autoevaluarea elevilor, metodă prin care se dezvoltă simțul realității, al autocunoașterii și al autoaprecierii.

5. Opțiuni strategice

În cadrul Liceului Tehnologic "Puskas Tivadar" din partea managerilor instituției, reformele educaționale sunt însoțite și în viitor de abordări încurajatoare, astfel vor fi favorizate în fiecare moment diferitele acțiuni propuse, astfel încât reforma să înainteze, iar rezultatele ei să devină perceptibile și să fie aplicată în folosul elevilor care termină în instituția noastră. Obiectivul nostru este acela ca în viitor să fim un grup școlar cunoscut și căutat de părinți, atât în oraș cât și în județ.

Strategia școlară, elaborată, a permis stabilirea țintelor precise de dezvoltare și astfel PROIECTELE ANUALE urmăresc pas cu pas atingerea obiectivelor propuse ca fiind strategice.

Proiectul realizat pentru anului școlar 2016-2017 urmărește realizarea unei părți ale obiectivelor strategiei școlare.

Echipa managerială a școlii caută să identifice cele mai avantajoase oferte de prețuri, stabilirea celui mai bun raport calitate-preț și identificarea resurselor extrabugetare și atragerea lor. Vom urmări permanent țintele strategice, recompensând personalul și cadrele didactice implicate în realizarea lor și evaluând permanent munca prestată de toți membrii colectivului.

PARTEA a-IV-a

CONSULTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

În vederea elaborării prezentului plan de acțiune procesul de consultare s-a desfășurat după cum urmează:

Mai 2016:

- s-a consultat ghidul de elaborare a Planurilor de Acțiune / Dezvoltarea Școlilor
- consultarea personalului didactic prin șefii de catedră cu privire la: ce dorește școala în viitor, care este și va fi rolul școlii în cadrul comunității locale și județene, etc.
- consultarea PRAI și PLAI 2010/2020
- consultarea datelor colectate de la Direcția de Statistică Covasna, AJOFM, Primărie
- consultarea agenților economici
- consultarea materialelor de analiză prezentate de catedre și echipe de lucru

Iunie - 2016

- revizuire PAS
- elaborarea planurilor operaționale pe anul școlar 2016/ 2017

Septembrie-2016

- includerea rezultatelor la învățatură din anul școlar 2015-2016;
- situația absolvenților din 2016;
- alte schimbări intervenite;

Monitorizarea și evaluarea

- Prima evaluare a rezultatelor s-a realizat în luna mai 2016 cu ocazia ședinței de analiză a Consiliului profesoral;
- Evaluarea rezultatelor la nivelul fiecărei catedre;
- Consiliul de Administrație va evalua lunar implementarea acțiunilor pe baza informărilor din partea persoanelor responsabile cu desfășurarea acțiunilor;
- În funcție de efectul acțiunilor și rezultatele obținute se vor revizui planurile operaționale;
- Persoanele responsabile conform planurilor operaționale vor întocmi rapoarte către director menționând progresul realizat și termenele la care se vor realiza acțiunile;

Persoana care va înregistra rezultatele va fi prof. Sándor Szilárd– director adjunct

Notă:

Parteneri în elaborarea prezentului PLAN DE ACȚIUNI, au fost:

- 1..Inspectoratul Școlar al Județului Covasna
2. Direcția de Statistică
1. A.J.O.F.M.
2. Casa Corpului Didactic
3. Camera de Comerț și Industrie Covasna
4. Agenți economici cu domenii de activitate în profilul școlii
5. Șefii de catedră din cadrul Liceului Tehnologic “ Puskás Tivadar”
8. Profesorii participanți la sesiunile de formare din cadrul Programului PHARE – componenta dezvoltare instituțională.

Sf. Gheorghe

Director

Dir. Demeter Dávid